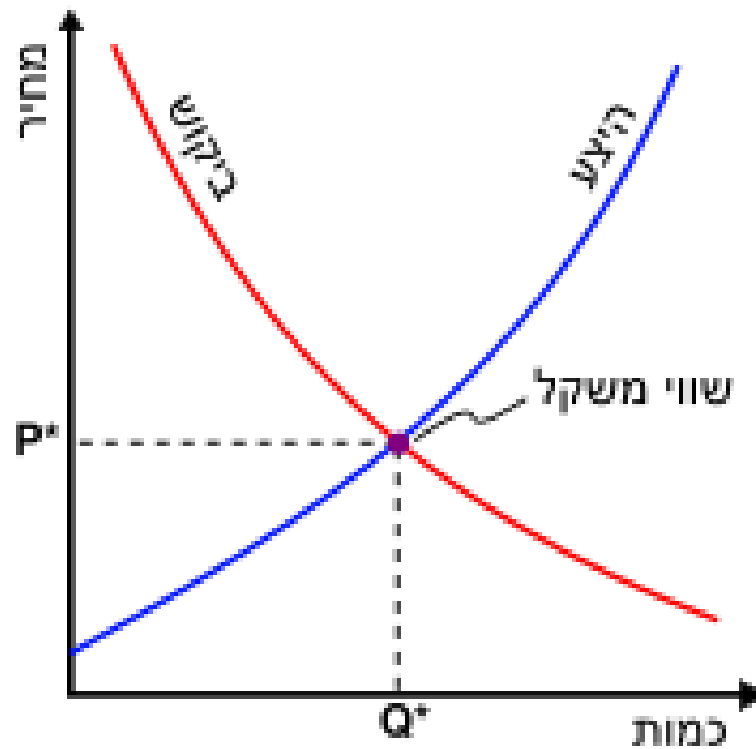

יסודות הכלכלה

הכנה למבחני מועצת שמאי המקרקעין במיקרו ומקרו כלכלה.

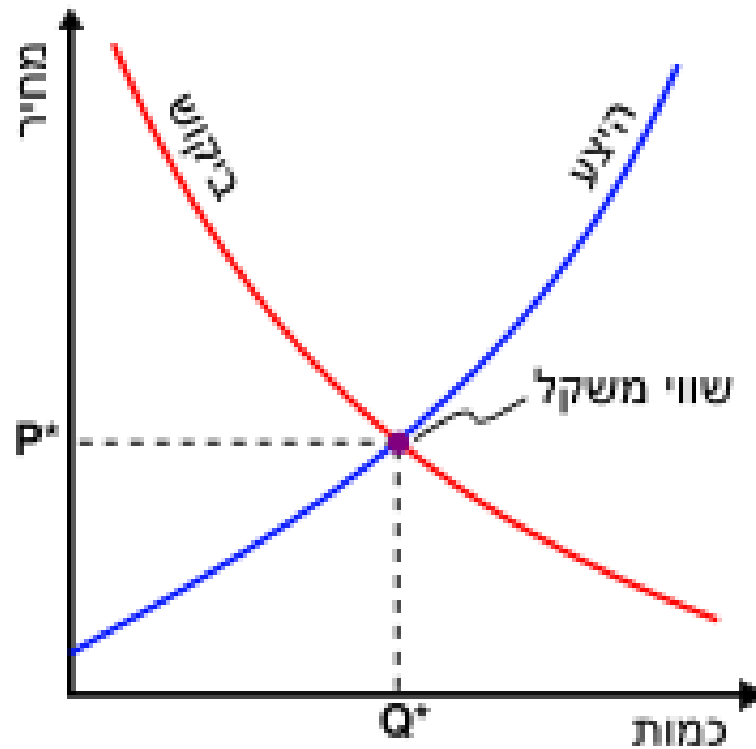

תוכן העניינים:

נושא	עמודים
מיקרו כלכלה – חומר הלימוד	4-34
מאקרו כלכלה – חומר הלימוד	35-55
עקומת התמורה	56-60
היצרן – תפוקה	61-64
היצרן - עלויות	65-66
הצרכן	67-68
תחרות משוכללת	69-72
התערבות ממשלתית	73-76
משק פתוח	76-80
מונופול	80-81
החשבונאות הלאומית	82-87
הצריכה הפרטית	88-91
מודל קיינס – שוק הסחורות	92-97
מערכת הבנקאות	98-102
מודל קיינס – המודל המשולב	102-105
מאזן התשלומים – מט"ח	106-108
שוק המט"ח	109-110
דפי פתרונות	111-112
מבחנים + פתרונות	113 -146

מבחני מועצת שמאי המקרקעין בכלכלה

חומר הלימוד

- **נכתב ונערך ע"י:** ניר בולדור, מרצה לכלכלה ומימון במכללות וגופים פיננסיים לתואר ראשון ושני, מכשיר סוכני ביטוח ויועצי השקעות משנת 2006. בעל תואר שני MBA בהתמחות במימון.
- **כל הזכויות שמורות לניר** – אין להעתיק, לצלם, להפיץ, למכור את החוברת או חלקים ממנה ללא אישור מראש ובכתב. אין לעשות שימוש מסחרי בחוברת.

מיקרו – כלכלה

עקומת התמורה

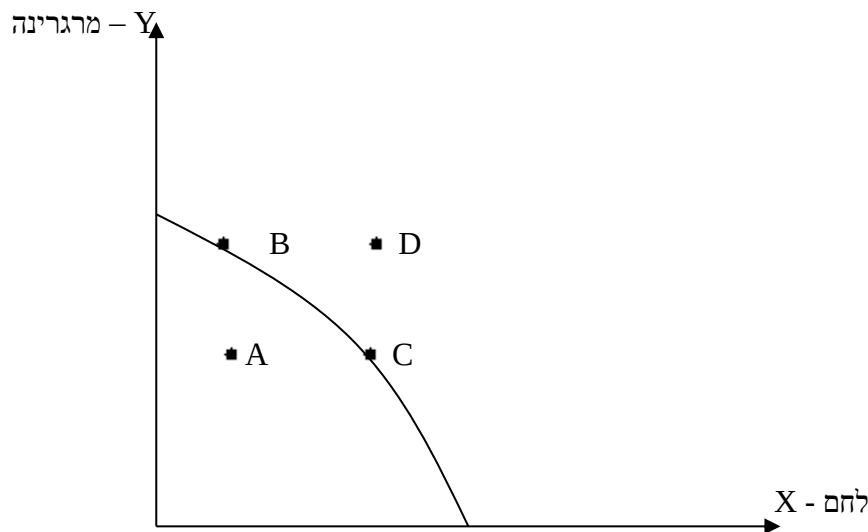
זהו מודל במיקרו כלכלה המתאר את תופעת המחסור.

תופעת המחסור

המשק מוגבל במשאבים ולכן המשק יכול לייצר כמות מוגבלת של מוצרים.

הנחות המודל:

- במשק יש 2 מוצרים בלבד.
- כמות גורמי ייצור במשק ידועה וקבועה.
- גורמי ייצור** – כל מה שיכול לייצר: עובדים, פועלים, מכונות וכדומה

כלל: עקומת תמורה יורדת משמאל לימין עקב תופעת המחסור.

עקומת התמורה

הגדרה: זהו אוסף נקודות המהוות ייצור מקסימאלי של משק.

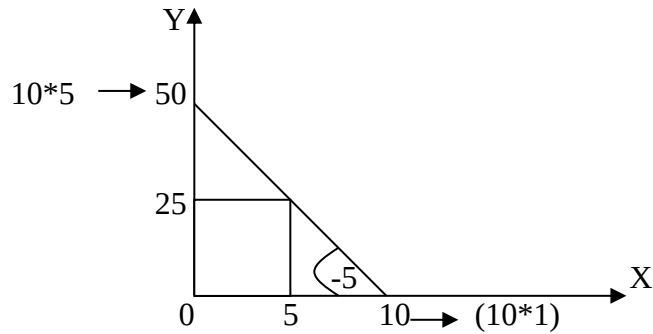
נקודה A: היא נקודה לא יעילה, הקצאת עובדים לא יעילה (כל מה שבתוך העקומה לא יעיל). משק שבו מתקיימת **אבטלה סמויה** מצב בו כולם מועסקים אך לא ביעילות.

נקודות B ו-C: יעילות, תעסוקה מלאה, הקצאה יעילה. (כל אחד בתחומו, משרדים, תפעולים).

נקודה D: לא אפשרית (לא ניתן לייצר מעל המקסימום), אין לה הגבלה.

בניית עקומת התמורה

לדוגמא: במשק קיימים 10 פועלים מסוג א' שיכולים לייצר כל אחד 1X או 5Y

✓ **משוואת קו ישר:**

משוואת קו ישר מאפשרת מציאת נקודות ע"ג עקומת התמורה

$$Y = aX + b$$

חותך עם ציר Y
 שיפוע
 $Y = -5X + 50$

שיפוע – הגדרה: השינוי ב-Y על כל גידול של 1X.

השיפוע = ויתור = עלות שולית MC_x
 (בייצור של 1X אני מוותר על 5Y, על האלטרנטיבה).

עקומת תמורה עם 2 גורמי ייצור:

דוגמא:

במשק קיימים 10 פועלים מסוג א', היכולים לייצר 1X או 2Y.

במשק קיימים 10 פועלים מסוג ב', היכולים לייצר 2X או 8Y.

א. הציגו את עקומת התמורה.

ב. אם המשק מייצר 5X ביעילות, כמה מייצר מ-Y?

א. טבלת עזר:

גו"י	X	Y	MC_x (עלות שולית)
10 פועלים א'	$10 \times 1 = 10$	$10 \times 2 = 20$	$20/10 = 2$
10 פועלים ב'	$10 \times 2 = 20$	$10 \times 8 = 80$	$80/20 = 4$

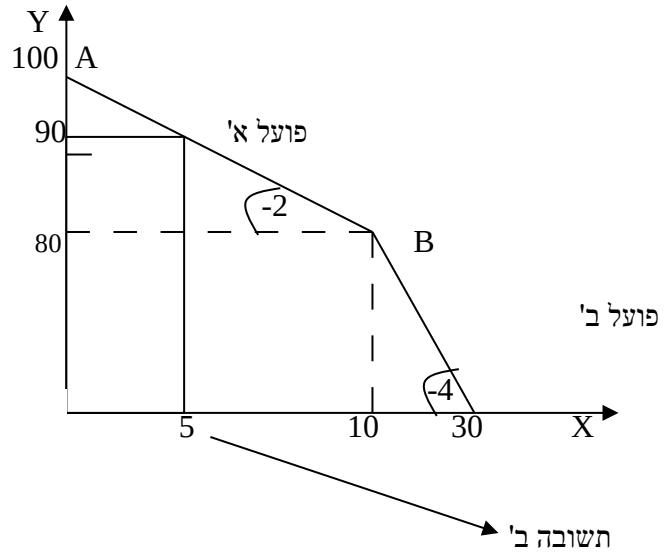
אלכסון יותר גבוה=90

נקודה B

$$MC_x = \frac{\Delta Y}{\Delta X}$$

שלבבים בבניית עקומת התמורה:

1. ראשית נבנה טבלת עזר.
2. נמצא נקודות מקסימום.
3. נשרטט את העקומה לפי השיפועים.
4. נמצא את נקודה B על ידי מציאת האלכסון היותר גבוה (ראה טבלת עזר למעלה).

דוגמא נוספת:

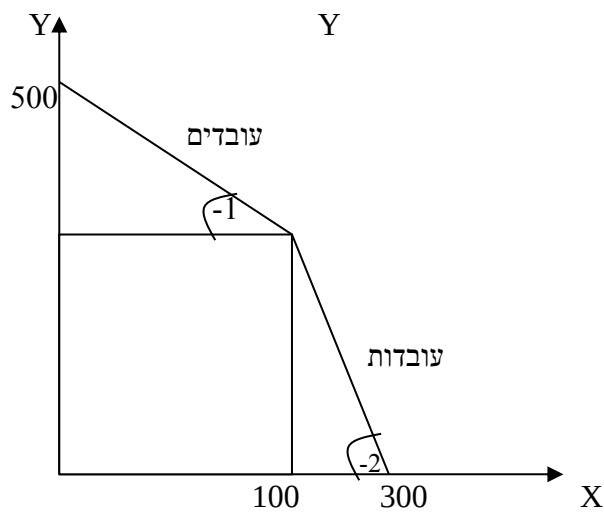
- במשק 100 עובדים היכולים לייצר 1X או 1Y.
 במשק 100 עובדות היכולות לייצר 2X או 4Y.
 א. הציגו את עקומת התמורה.

פתרון:

גו"י	X	Y	mcX (ויתור יעילות)
100 עובדים א'	100	100	$100/100 = 1$
100 עובדות ב'	200	400	$400/200 = 2$

↓ ↓
 500 Y 300 X

סה"כ

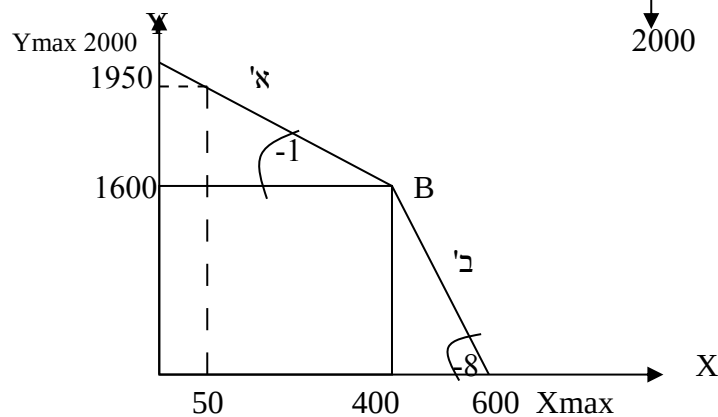

תרגיל:

במשק 200 עובדים א' – כל אחד מייצר 2X או 2Y
 במשק 200 עובדים ב' – כל אחד מייצר 1X או 8Y.
 א. הציגו את עקומת התמורה.
 ב. אם המשק מייצר 50X ביעילות מצא Y.

פתרון:

mcY	mcX	Y	X	גו"י
1/1 = 1	1	400	400	200 עובדים א'
1/8	8	1600	200	200 עובדים ב'

יתרון מוחלט

הגדרה: יש למי שמייצר יותר מאותו מוצר.

בנתוני השאלה הקודמת:

לדוגמא: במוצר X: לעובדים א' יתרון מוחלט ב-X.

במוצר Y: לעובדים ב' יש יתרון מוחלט ב-Y.

יתרון יחסי

הגדרה: יתרון יחסי יש למי שמוותר על פחות.

בנתוני השאלה הקודמת:

לגורם ייצור א': יש יתרון יחסי בייצור X.

לגורם ייצור ב': יש יתרון יחסי בייצור Y.

כללים:

✓ אין קשר בין יתרון מוחלט ליתרון יחסי.

✓ לכל גורם ייצור יש יתרון יחסי רק במוצר אחד.

בניית עקומת תמורה – 3 גורמי ייצור:

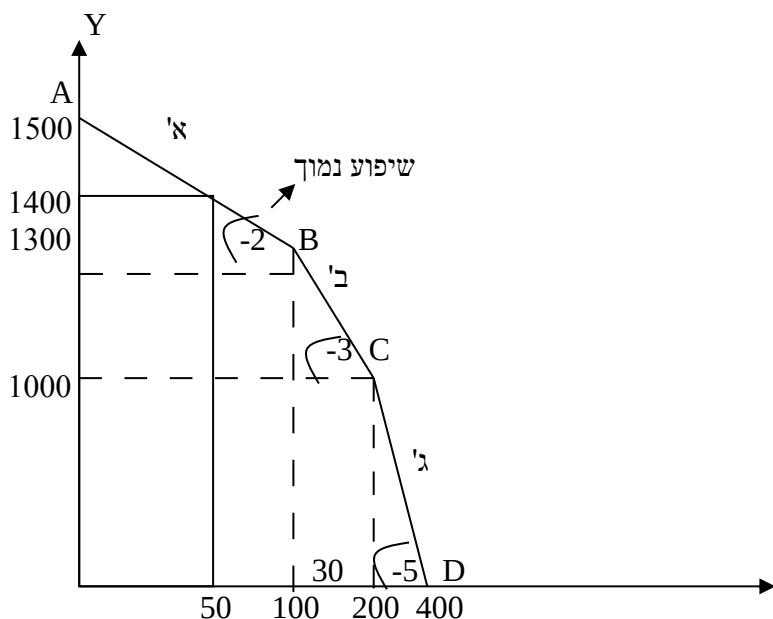
תרגיל: במשק 100 פועלים – א' כל אחד יכול לייצר 1X או 2Y.

במשק 100 פועלים – ב' כל אחד יכול לייצר 1X או 3Y.

במשק 100 פועלים – ג' כל אחד יכול לייצר 2X או 10Y.

mcX	Y	X	גו"י
2	200	100	100 א'
3	300	100	100 ב'
5	1000	200	100 ג'

- א. הצג את עקומת התמורה.
 ב. אם המשק מייצר X50 כמה מייצר מ - Y ?

קמירות עקומת התמורה:

נובעת מכך שהעלויות בייצור המוצר הולכות וגדלות.

תופעת ההתמחות

כל גורם ייצור טוב יותר בייצור מוצר מסויים (סיבה נוספת לקמירות העקומה)

דוגמא:

במשק 200 עובדות היכולות לייצר 1 לחם (X) או 2 תותחים (Y).

במשק 200 עובדים היכולים לייצר 0.5 לחם או 0.5 תותחים

א. שרטטו את העקומה.

ב. למי יש יתרון יחסי בתותחים/לחם?

ג. אם המשק מייצר ביעילות 100 לחמים כמה מייצר מ-Y?

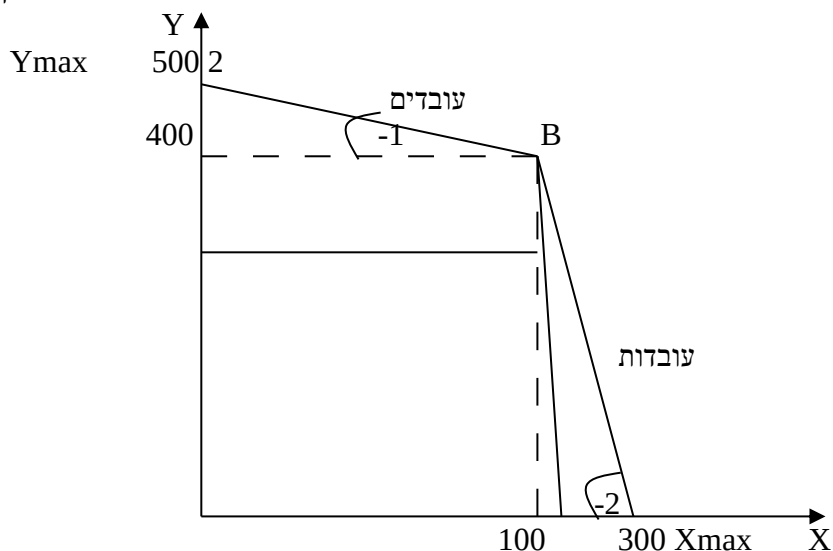
גו"י	X	Y	MCX
עובדות א' 200	200	400	2
עובדים ב' 200	100	100	1

↓ 500
↓ 300

השיפוע יותר קטן

ולכן לעובד יש יתרון יחסי ב-X (לחם)

בייצור של X. לעובדת יש יתרון יחסי ב-Y (תותח).

סוגי עלויות עלויות: עפ"י נקודה B

עלות אלטרנטיבית כוללת: סך הויתור מהמוצר השני: $Y_{max} - Y$

עלות אלטרנטיבית ממוצעת: ויתור ממוצע ליחידה:

$$\frac{Y_{max}-Y}{X} = \frac{500-400}{100} = 1$$

↖ X

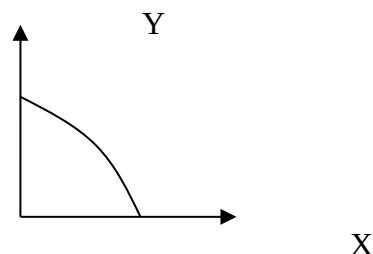
עלות שולית: העלות בייצור יחידה אחת אחרונה.

סוגי עקומות תמורה

1. קמורה:

כללים

- ✓ במשק יותר מגוי אחד
- ✓ שיפועים שהולכים וגדלים.
- ✓ עלויות הולכות וגדלות.

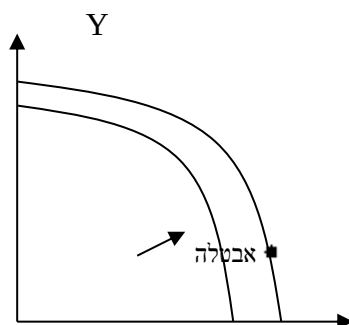
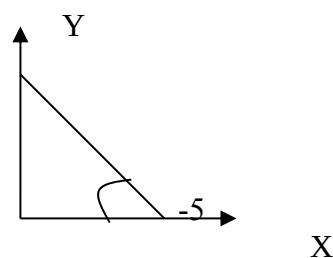

2. קו ישר לינארי

- כאשר יש רק גוי אחד.
- כאשר יש כמה גוי עם אותו שיפוע.

כללים עקומה לינארית:

- ✓ עלות שולית קבועה וזהה לאורך כל העקומה.
- ✓ העלות הממוצעת קבועה וזהה לשולית, וקבועה לאורך כל העקומה.

צמיחה בעקומת התמורה:

1. כאשר מגדילים את כמות גוי במשק – (יכולת הייצור גדלה) הגדלת כמות העובדים, המכונות, חומרי גלם.
2. הגדלת רמת ההשקעה – מלאים, ציוד, תשתיות ומבנים.

דוגמאות:

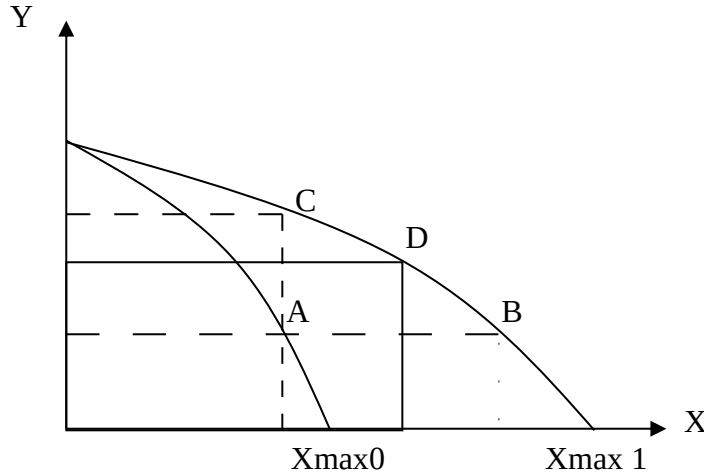
- הגדלת העלייה = הגדלת עקומת התמורה.
- העברת עובדי משרד לעבודות פיזיות
- לא יעיל. אך אין שינוי ביכולת ייצור.

3. שיפור טכנולוגי:

שיפור טכנולוגי הוא שיפור בכושר הייצור במוצר מסוים. כתוצאה משיפורי טכנולוגיה עלויות הייצור קטנות וגם הייצור עצמו יוכל לגדול. לדוגמא חקלאי שקונה מכונה לקציר שדה ויכול להעסיק פחות עובדים לשם כך.

תוצאות: 1. X_{max} גדל

2. העלויות בייצור X ירדו

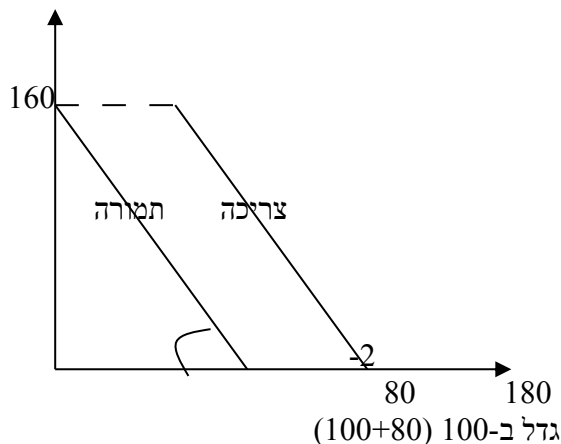
בנקודה B: הייצור רק ב-X גדל.
בנקודה C: הייצור גדל רק ב-Y.
בנקודה D: הייצור גדל ב-2 המוצרים (ב-X וב-Y).

✓ כלל: כאשר המישק מייצר בנקודה בתוך עקומת התמורה – בה יש אבטלה סמויה, העלות האלטרנטיבית השולית היא 0 – אפס.

מענק מחו"ל (בעקומת התמורה)

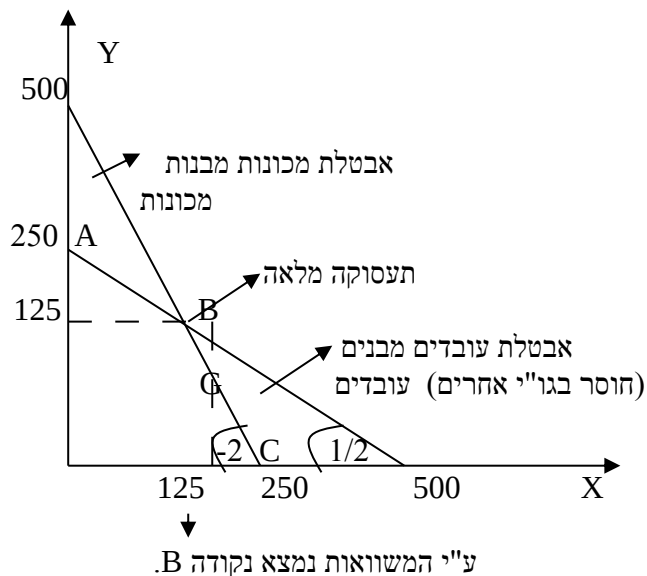
מענק של מוצרים מחו"ל – לא מגדיל יכולת ייצור, אך משנה את יכולת הצריכה = עקומת התצרוכת.
✓ כלל: מענק מחו"ל בעקומת תמורה, לא ישנה את עקומת התמורה.

דוגמא: המישק קיבל מענק של $100X$ מחו"ל. יכולת הצריכה גדלה.

תלות בין גורמי ייצור (שאלות "וגם")**מגבלות בייצור:**

דוגמא: במשק 500 עובדים ו-500 מכונות.
 לייצור יחידה 1X דרושים 1 עובד ו-2 מכונות.
 לייצור יחידה 1Y דרושים 2 עובדים ו-1 מכונות.
 א. הצג את עקומת התמורה של המשק.

דרך פיתרון: מגבלות בייצור:

$$X_{\max} = \frac{500}{1} = 500X \quad \text{מגבלת עובדים:}$$

$$Y_{\max} = \frac{500}{2} = 250Y$$

$$X_{\max} = \frac{500}{2} = 250X \quad \text{מגבלת מכונות:}$$

$$Y_{\max} = \frac{500}{1} = 500Y$$

אבטלה מבנית:

נוצרת כאשר יש תלות בין גו"י ואי אפשר להפעיל חלק מגורמי ייצור קיימים בגלל מחסור בגו"י אחרים.

תעסוקה מלאה: במצב זה כל גורמי הייצור מועסקים, אף גורם לא מגביל גורם ייצור אחר. אין אבטלה מבנית. בנקודה B.

מציאת נקודת תעסוקה מלאה:

על ידי משוואה בשני נעלמים:

$$\frac{300}{150} = 2$$

$$\begin{cases} \text{מכונות} & Y = -2X + 500 \\ \text{עובדים} & Y = -1/2X + 250 \end{cases}$$

$$X = 125$$

$$Y = 125$$

היצרן – תפוקות

מושגים:

TP – תפוקה כוללת. (סה"כ כמה היצרן ייצר ביחידות).

mp – תפוקה שולית. (התוספת לתפוקה הנובעת בהוספת עובד אחד).

חוק התפוקה השולית הפוחתת: כאשר מגדילים את מס' העובדים התפוקה השולית תפחת.

דוגמא:

מס' עובדים	כמות מיוצרת TP	תפוקה שולית mp
1	100	100
2	180	80
3	230	50
4	250	20
5	260	10
6	265	5
7	264	-1

הצבת עובדים בתנאי תפוקה שולית פוחתת:

נבנה טבלת עזר עם תפוקה שולית

מס' עובדים	שדה א'	שדה ב'	mp א'	mp ב'
1	100	90	(1) 100	(2) 90
2	180	160	(3) 80	(4) 70
3	230	200	(5) 50	40
4	250	210	20	10
5	260	215	10	5

נתון: במשק קיימים 5 עובדים,

כלל: הצבת העובדים לפי mp.

תפוקה שולית עובדים: כמה תרם העובד האחרון = 50 יחידות.

כלל: תפוקה שולית = שכר עבודה לעובד W

דוגמא:

מס' עובדים	שדה א'	שדה ב'	mp א'	mp ב'
1	100	90	(1-10) 100	(11-20) 90
2	180	160	(21-30) 80	(31-40) 70
3	230	200	(41-50) 50	(50-55) 40
4	250	210	20	10
5	260	215	10	5

נתונים: במשק ישנם 10 שדות א', 10 שדות ב'. קיימים במשק 55 פועלים, מהי התפוקה השולית של העובדים? תפוקה שולית עובדים: 40 = שכר לעובד (כמה תרם העובד האחרון).

דוגמא נוספת: במשק 55 פועלים - 10 מטעים מסוג א' ו-10 מטעים מסוג ב'.

מס' פועלים	מטע א' (10 mp)	מטע ב' (10 mp)
1	(1-10) 30	(11-20) 28
2	(21-30) 25	(31-40) 25
3	(41-50) 15	(51-55) 14
4	10	9
5	5	3
6	1	1

תפוקה שולית פועלים/עובדים: 14, השכר לעובד = 14. לגבי **השכר** במשק לעובד – כל 55 הפועלים מקבלים שכר של 14 – כל אחד.

תפוקה שולית של גורם ייצור:

כלל: כאשר רוצים **לחשב** (לבדוק) תפוקה שולית של גו"י, מבטלים אותו.

חישוב תפוקה שולית של מטע א':

1. נבטל מטע א' אחד – נפסיד מביטול 70.

2. התפנו 3 עובדים (1,2,3) מס' פועלים, נציב מחדש ונקבל $14 \times 3 = 42$.

3. התפוקה השולית של מטע א' (ההפסד): $70 - 42 = 28$.

חישוב תפוקה שולית של מטע ב':

1. נבטל מטע ב' – נפסיד 67.

2. התפנו 3 עובדים (1,2,3), נציב מחדש ונקבל $14 \times 3 = 42$.

3. התפוקה השולית של מטע ב': $67 - 42 = 25$.

Vmp – ערך תפוקה שולית.

כאשר יש לי Vmp ההצבה לפי Vmp

$$Vmp = mp \times p$$

מחיר תפ"ש

כאשר יש מחירים ההצבה נקבעת על ה-Vmp, (כאשר שואלים מה השכר נבנה את הטבלה הנ"ל).

דוגמא:

P = 5 (120) P = 4 (80)				
Vmp לחם	Vmp פיתות	לחם mp-120	פיתות mp-80	מס' אופים
(1-120) 50	(121-200) 44	10	11	1
(201-320) 40	(321-365) 36	8	9	2
* (120) 35	* (80) 28	7	7	3
25	20	4	5	4
5	8	1	2	5
0	4	0	1	6

נתון: 365 אופים, ישנם 80 מאפיות של פיתות ו-120 מאפיות של לחם.

שכר עבודה לעובד במשק הוא : 36 (תשובה א').

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{סה"כ} \\ 200 \end{array} \right\} \begin{array}{l} (80) 28 \\ (120) 35 \end{array} \quad \begin{array}{l} 365 - 200 \text{ אופים} \\ +200 \\ \hline 565 \end{array}$$

שכר עבודה במשק כעת: 28 ₪.

עלויות יצרן

מושגים:

$\underline{VC}$ – עלות משתנה (הכוונה לחומרי גלם, שכר עבודה, מים, חשמל).

$\underline{FC}$ – עלות קבועה (הכוונה לשכר דירה, ארנונה, התחייבות).

$\underline{TC}$ – עלות כוללת. (סה"כ עלויות של יצרן).

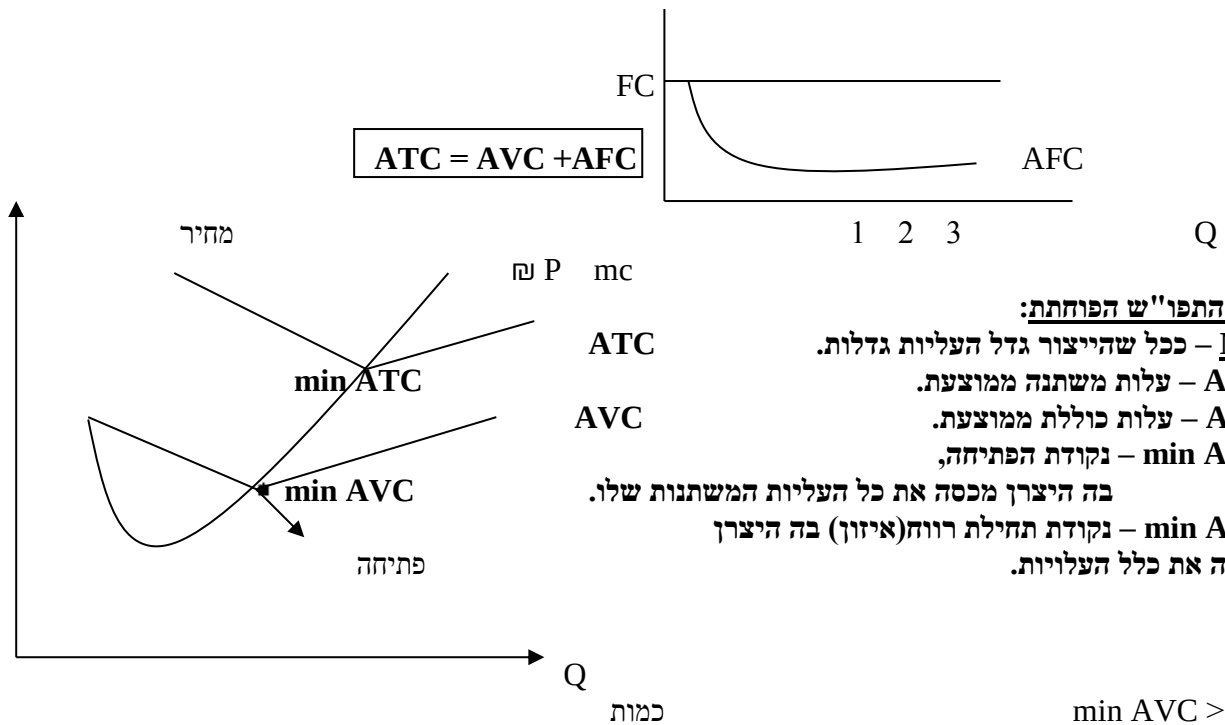
$\underline{mc}$ – עלות שולית. (כמה עלתה יחידת ייצור אחת אחרונה).

$$AVC = \frac{VC}{Q} \text{ – עלות משתנה ממוצעת (עלות ממוצעת משתנה ליחידה).}$$

$$ATC = \frac{TC}{Q} \text{ – עלות כוללת ממוצעת.}$$

$$AFC = \frac{FC}{Q} \text{ – עלות קבועה ממוצעת, כלל: ככל שאני מייצר יותר, העלות הקבועה הממוצעת } AFC \text{ – יורד.}$$

תמיד במגמת ירידה.

חוק התפוס"ש הפותחת:

$\underline{MC}$ – ככל שהייצור גדל העלויות גדלות.

$\underline{AVC}$ – עלות משתנה ממוצעת.

$\underline{ATC}$ – עלות כוללת ממוצעת.

$\underline{\min AVC}$ – נקודת הפתיחה,

בה היצרן מכסה את כל העלויות המשתנות שלו.

$\underline{\min ATC}$ – נקודת תחילת רווח (איזון) בה היצרן

מכסה את כלל העלויות.

$$\min AVC > PO$$

היצרן לא מכסה שום עלות.

הייצור לא כדאי בשום טווח.

$$\min ATC < P2$$

היצרן מכסה את כל העלות.

הייצור כדאי בטווח הארוך והקצר.

$$\min AVC < P1$$

היצרן מכסה עלויות משתנות.

הייצור כדאי בטווח הקצר.

מכסה חלק מהקבועות (שכ"ד).

טענות:

א. אם היצרן מייצר בנקודה שבה המחיר נמוך מ- $\min ATC$ הייצור בהכרח כדאי בטווח הקצר. (נכון / לא נכון).

ב. אם היצרן מייצר בנקודה שבה המחיר גבוה מ- $\min AVC$ הייצור אינו כדאי בטווח הארוך. (נכון / לא נכון).

ג. תמיד כאשר ATC במגמת ירידה גם AVC במגמת ירידה (נכון / לא נכון).

שאלה לדוגמא:

להלן פונקציית מפרט העלויות של יצרן מסוים:

Q	1	2	3	4	5	6	7
VC	12	18	30	44	60	78	98

כמו כן ידוע שהעלות הקבועה FC היא 50 ₪.

א. אם מחיר המוצר הוא 15 ₪ היצרן מייצר 4 יחידות והייצור כדאי בטווח הקצר בלבד.

ב. אם מחיר המוצר הוא 15 ₪ היצרן מייצר 5 יחידות.

ג. אם מחיר המוצר הוא 18 ₪ היצרן מייצר 5 יחידות.

ד. אם מחיר המוצר הוא 12 ₪ היצרן מייצר יחידה אחת.

ה. אף תשובה אינה נכונה.

פתרון:

יחידות	(נתון)	נתון	FC+VC	נתון	נתון	נתון
Q	משתנה VC	קבועה FC	כוללת TC	AVC	ATC	Mc
1	12	50	62	12	62	12
2	18	50	68	<u>min 9</u>	34	6
3	30	50	80	10	26.6	12
4	44	50	94	11	23.5	<u>14</u>
5	60	50	110	12	22	16
6	78	50	128	13	21.33	18
7	98	50	148	14	<u>min 21.11</u>	20

2 דילמות עיקריות עומדות בפני היצרן:

(1) באילו טווחים לייצר?

טווח קצר $P > \min AVC = 9$ – $P = 15 > \min AVC = 9$

טווח ארוך $P > \min ATC = 21.1$ – $P = 15 < \min ATC = 21.1$

(כדאי רק בקצר).

(2) כמה יחידות כדאי ליצרן לייצר?

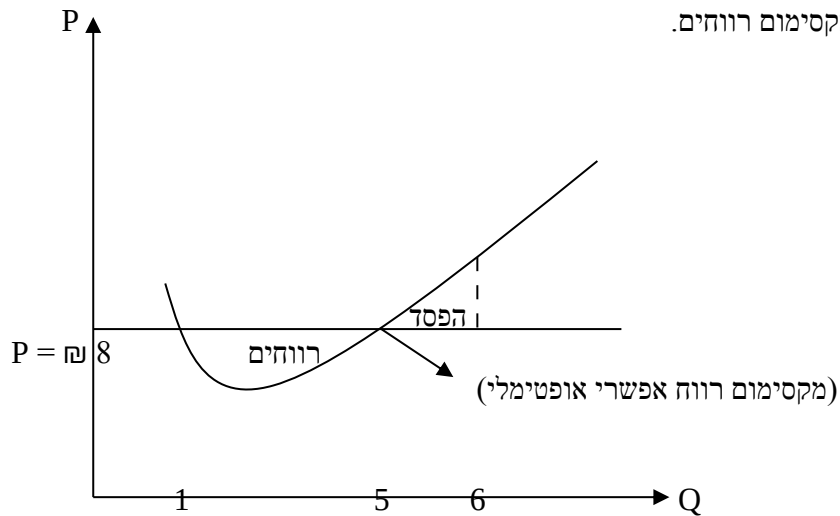
✓ כלל: יצרן מייצר כל עוד $P \geq mc$

(בודקים שהמחיר-15 גדול או שווה ל-mc בטבלה ורואים שעד ה-14 התנאי מתקיים ומ-16 נמוך = כבר לא, ולכן כדאי ליצרן לייצר עד 4 יחידות = Q).

ייצור אופטימלי:

$P = mc$ אופטימום – היצרן מגיע למקסימום רווחים.

$$TC = VC + FC$$

הצרכן**עקומות ביקוש: Demand = D**

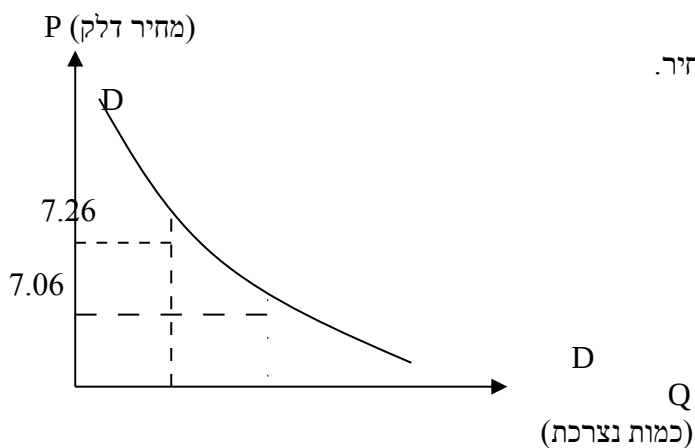
עקומה שמתארת את התגובה של הצרכן לשינויים במחיר.

גורמים המשפיעים על הביקוש:

1. המחיר P : (שינוי ע"ג העקומה).

$$P \uparrow \rightarrow Q \downarrow *$$

$$P \downarrow \rightarrow Q \uparrow *$$

* כאשר המחיר עולה, הכמות הנצרכת יורדת.

* כאשר המחיר יורד, הכמות הנצרכת עולה.

הכנסת הצרכן: Income = I**גורמים המשפיעים על הביקוש:****הכנסת הצרכן – סוגי מוצרים 1:**

נורמאלי $D > I$ עולה

נחות $D < I$ יורד

נייטרלי $D = I$ ל"ש" עולה

שינויים במחירי מוצרים תלויים – סוגי מוצרים 2:

תחליפי: $DY > PX$ עולה – קשר ישיר קוקה קולה - פפסי

משלים: $DY < PX$ יורד עולה – קשר הפוך קורנפלקס - חלב

בלתי תלוי: DY ל"ש" $PX >$ עולה – אין קשר רכב - לחם

תחרות משוכללת

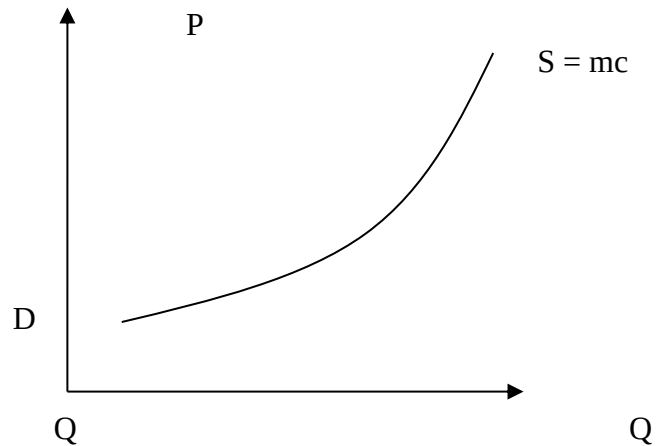
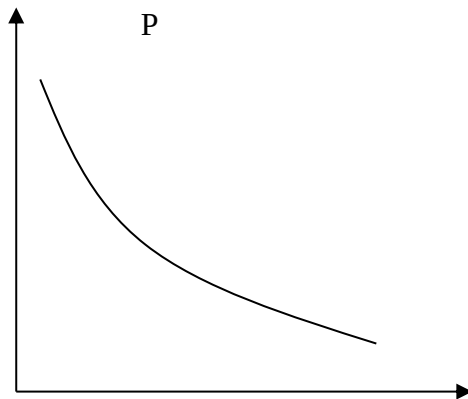
הגדרה: אוסף של הרבה מאוד יצרנים וצרכנים שמתפשרים על מחיר וכמות לצורך מסחר.

הנחות המודל:

- אף צרכן / יצרן לא יכול להשפיע על מחיר השוק.
- הצרכנים והיצרנים הומוגנים
- אין יכולת התאגדות של צרכנים / יצרנים.

היצרנים: עקומת היצע S

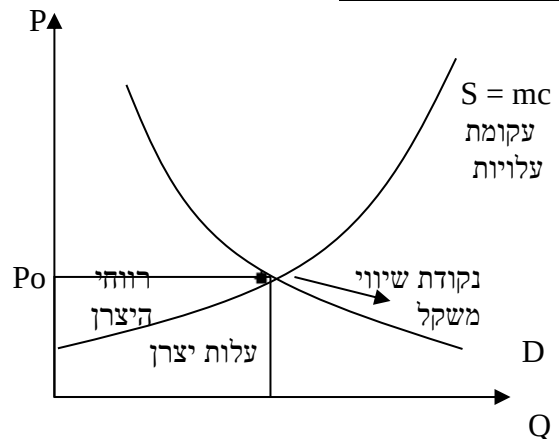
הצרכנים: הביקוש D

תחרות משוכללת:

הפידיון – סה"כ ההכנסות/המכירות של היצרן. PQ
הוצאות הצרכן – הוצאות הצרכן זהות ושוות

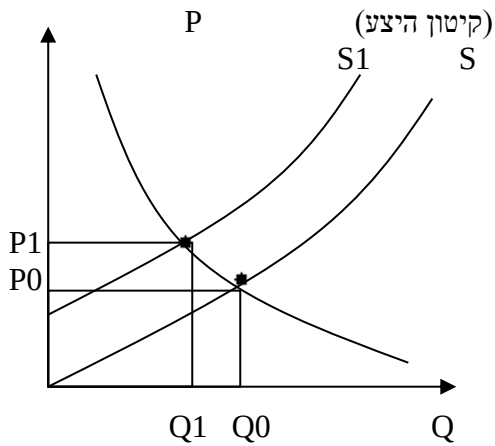
כלל: בשיווי משקל פידיון = להוצאות צרכן

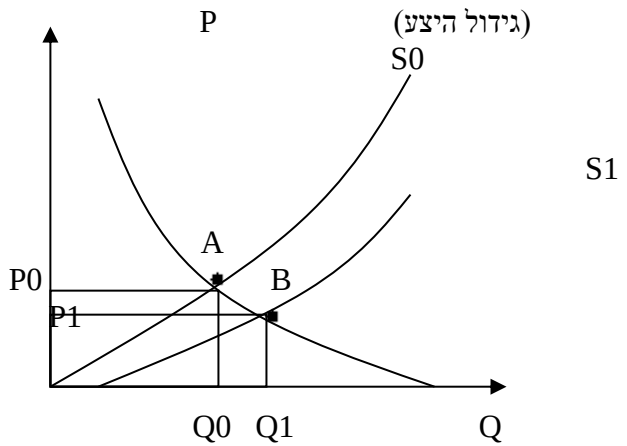
P_o – מחיר שיווי משקל (שו"מ)
 Q_o – כמות שיווי משקל.

שינויים בעקומת ההיצע – S

גורמים לתזוזת עקומת ההיצע שמאלה	גורמים לתזוזת עקומת ההיצע ימינה
התייקרות עלויות התייקרות חומר גלם (חו"ג) התייקרות שכר עבודה (שכ"ע) נסיגה טכנולוגית יציאת פירמות רבות מהענף – אפשר לייצר פחות	הוזלת עלויות הוזלת חומרי גלם הוזלת שכר עבודה שיפור טכנולוגי כניסת פירמות רבות לענף (מכירות סוף עונה)

קיטון בהיצע – המחיר עלה והכמות ירדה המחיר יורד לא ידוע מה יקרה לפידיון.

גידול בהיצע – שזז ימינה כי הכמות גדלה. והכמות גדלה לא ידוע מה יקרה לפידיון.

תזוזת עקומת ביקוש

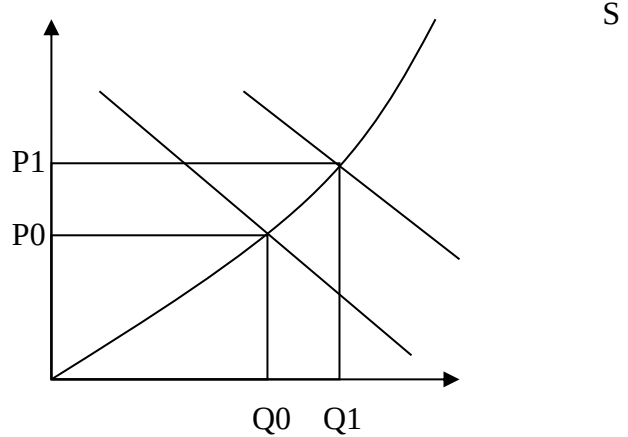
1. שינויים בהכנסה – I:

נורמאלי: $I \uparrow \rightarrow D \uparrow$

נחות: $I \uparrow \rightarrow D \downarrow$

ניטרלי: $I \uparrow \rightarrow D$

דוגמא: שוק X נמכר בתנאי תחרות משוכללת, ידוע כי המוצר נורמאלי ועלתה ההכנסה. מה יקרה למחיר ולפידיון? תשובה: המחיר עלה והכמות גדלה. הפידיון גדל.

2. שינויים במחירי מוצרים אחרים:

מוצרים תחליפיים: $PX \uparrow \rightarrow DY \uparrow$ – קשר ישר

מוצרים משלימים: $PX \uparrow \rightarrow DY \downarrow$ – קשר הפוך

מוצרים בלתי תלויים: $PX \uparrow \rightarrow DY$ – אין קשר

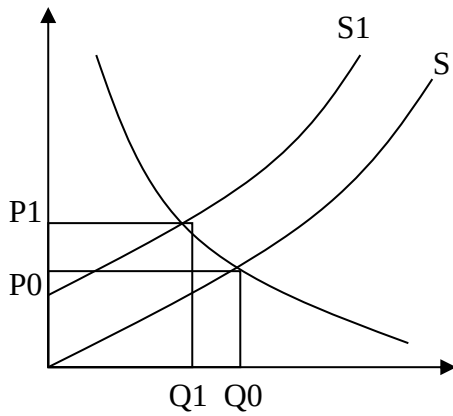
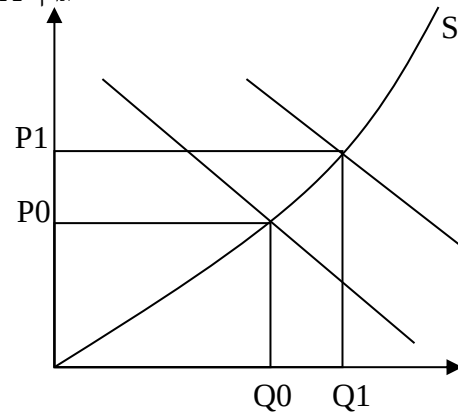
דוגמא:

שווקים

גרף Y:

X ו-Y תחליפים. לאחרונה עלות חומרי גלם ב-X עלתה. כיצד יושפע הפידיון בשני הענפים?

גרף X:

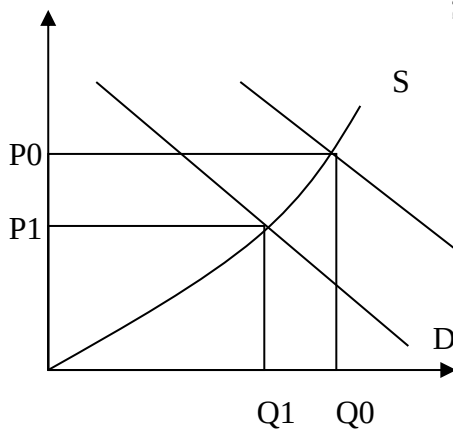
הפידיון לא ידוע - $(P \times Q)$ (?)הפידיון גדל - $(P \times Q)$

דוגמא נוספת: המבורגר ולחמניה מוצרים משלימים - (מדובר בתחרות משוכללת).

לאחרונה חל קיטון בהיצע הבקר (מחסור בבקר), מה יקרה לפידיון ב-2 הענפים?

גרף Y: לחמניה

גרף X: המבורגר

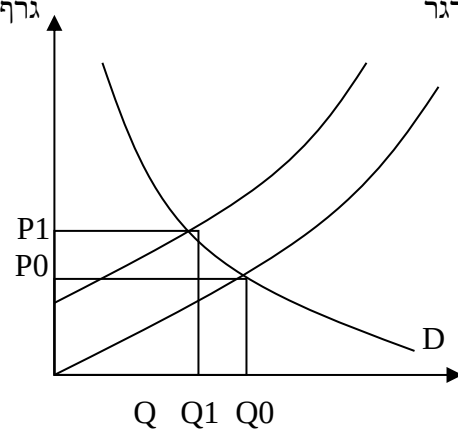

הציבור צריך פחות

לחמניות כי המבורגר ירד.

פידיון - $P \times Q$

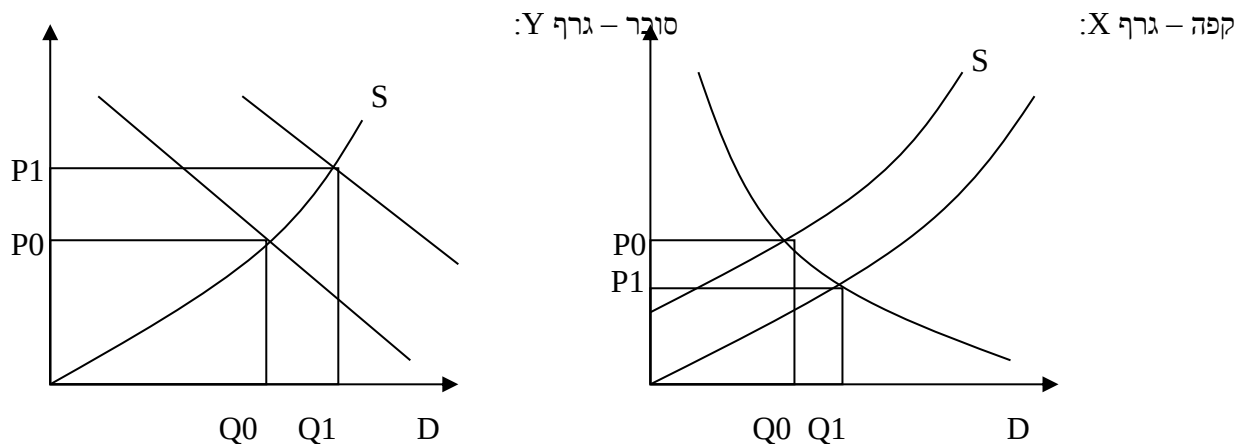
פידיון

עלה מחיר המבורגר עקב קיטון בהיצע,

כתוצאה מכך הכמות ירדה.

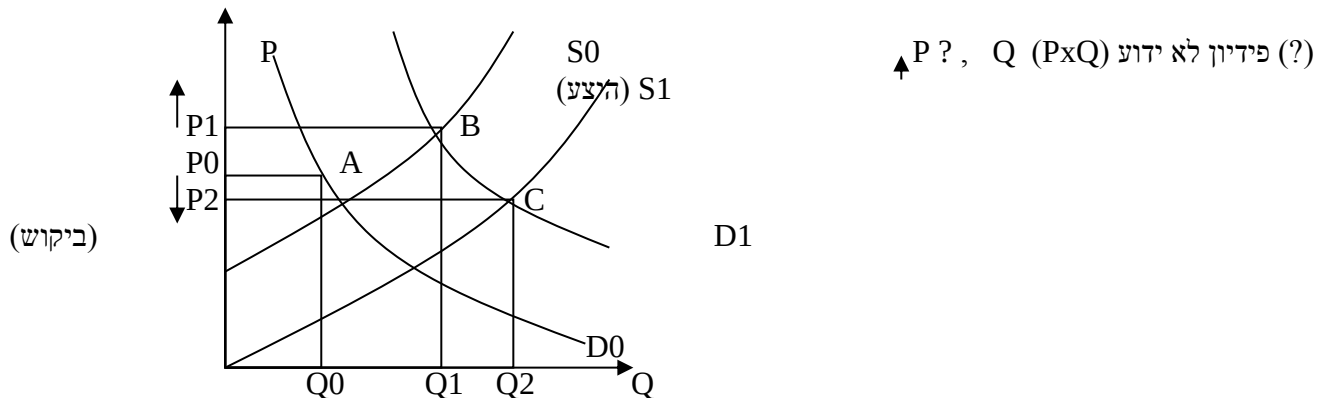
תרגיל: קפה וסוכר הם מוצרים משלימים (קשר הפוך).
לאחרונה חל שיפור טכנולוגי בענף הקפה, מה יקרה לפדיון ב-2 הענפים?

ז"א: $P \downarrow \rightarrow D \uparrow$ מחיר קפה
ביקוש הסוכר
הפידיון של הקפה לא ידוע.
הרווח של הסוכר יעלה. $\uparrow$ סוכר
הרווח של קפה לא ידוע. (?) קפה

שינויים של ההיצע והביקוש בו זמנית

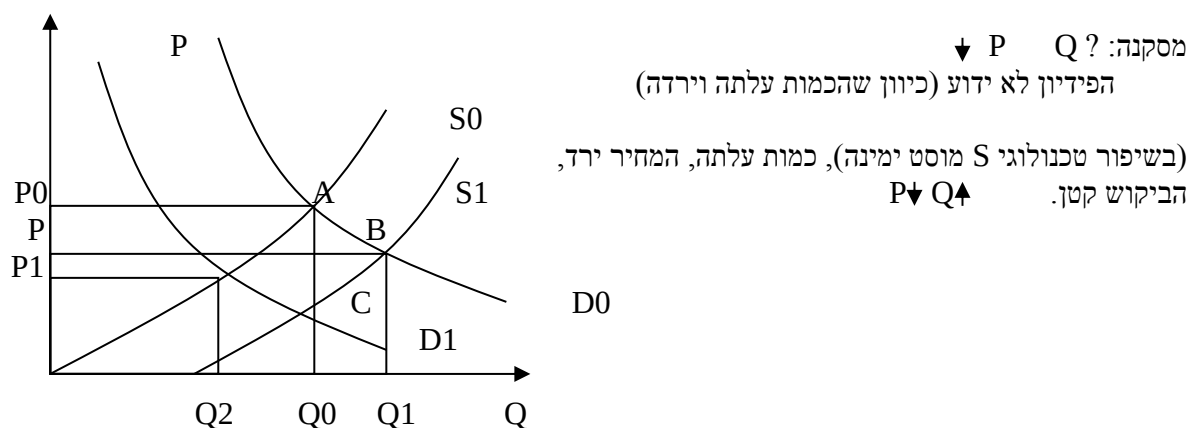
לדוג': מצות הוא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת בפסח. לאחרונה הביקוש עלה משמעותית עקב החג. אך בנוסף התוספו יצרני מצות רבים, מה יקרה למחיר, לכמות ולפדיון בענף?

(?) פידיון לא ידוע $(P \times Q)$, $P ?$, Q

דוגמא נוספת: שוק X נמכר בתנאי תחרות משוכללת

לאחרונה חל שיפור טכנולוגי, בנוסף הכנסת הצרכנים עלתה והמוצר נחות, תארו מה יקרה למחיר, לכמות ולפדיון?

מסקנה: $P \downarrow$, $Q ?$
הפידיון לא ידוע (כיוון שהכמות עלתה וירדה)

(בשיפור טכנולוגי S מוסט ימינה), כמות עלתה, המחיר ירד,
הביקוש קטן. $P \downarrow$, $Q \uparrow$

שווקים חלקיים:

דוג': שוק X נמכר בתנאי תחרות משוכללת.

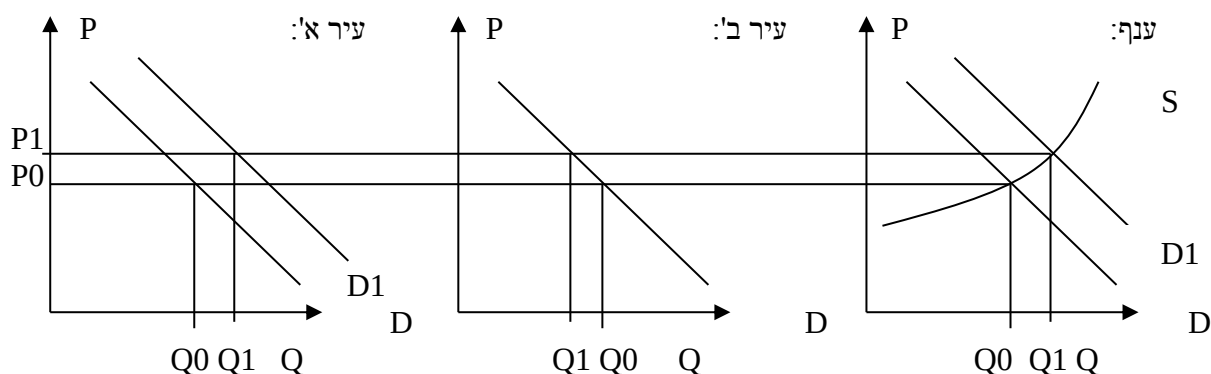
צרכני המוצר הם ערים א' וב' בלבד.

כמו"כ קיימים גם יצרנים, לאחרונה הכנסת צרכני עיר א' עלתה והמוצר נורמלי עבורם.

א. מה יקרה לפידיון בענף? $(P \times Q)$.

ב. מה יקרה לכמות הנקנית בעיר ב'?

פתרון:

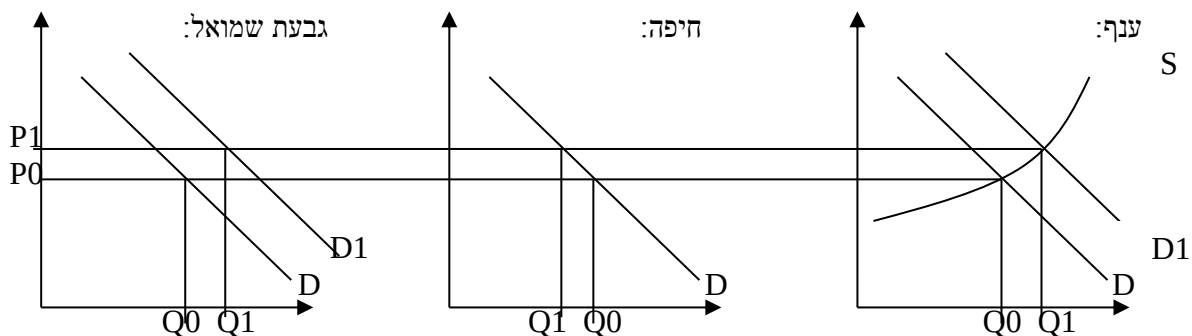
↑ P ↑ Q ↑ הפדיון: א'
↓ Q ב' כמות נקנית בעיר ב':

דוגמא נוספת:

שוק X נמכר בתנאי תחרות משוכללת. המוצר נמכר לתושבי גבעת שמואל וחיפה בלבד (צרכנים = תושבים).

לאחרונה הכנסתם של תושבי גבעת שמואל ירדה, וידוע שהמוצר נחות עבורם.

מה יקרה לפדיון, ולכמות בחיפה?

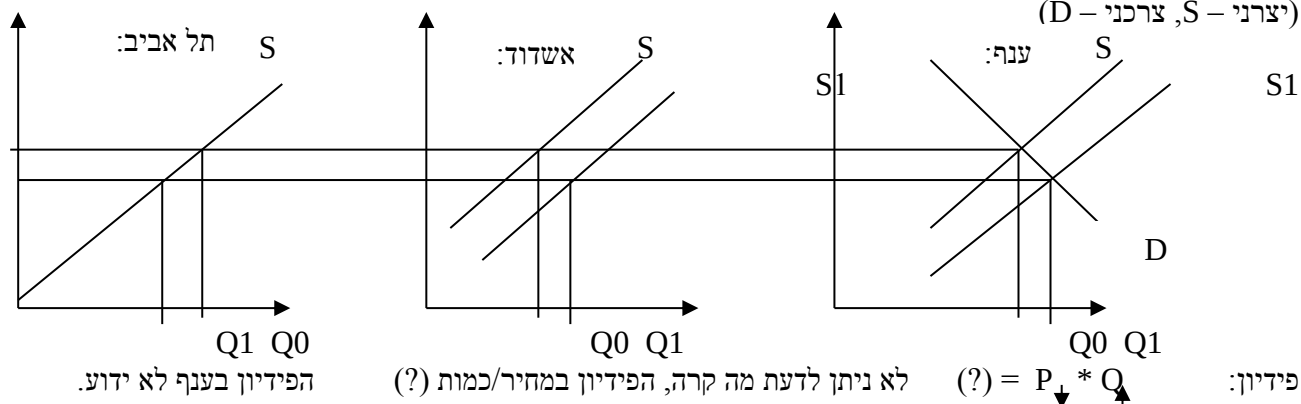

פידיון: $\uparrow = P \uparrow \times Q \uparrow$
כמות בחיפה: $\downarrow Q$
פידיון בענף – (לא בגבעת שמואל או בחיפה) $\uparrow$
נחות: $I \downarrow - D \uparrow$

שאלה:

שוק X נמכר בתנאי תחרות, קיימים בענף יצרני ת"א ויצרני אשדוד בלבד. לאחרונה חל שיפור טכנולוגי באשדוד, מה יקרה לפידיון בענף?

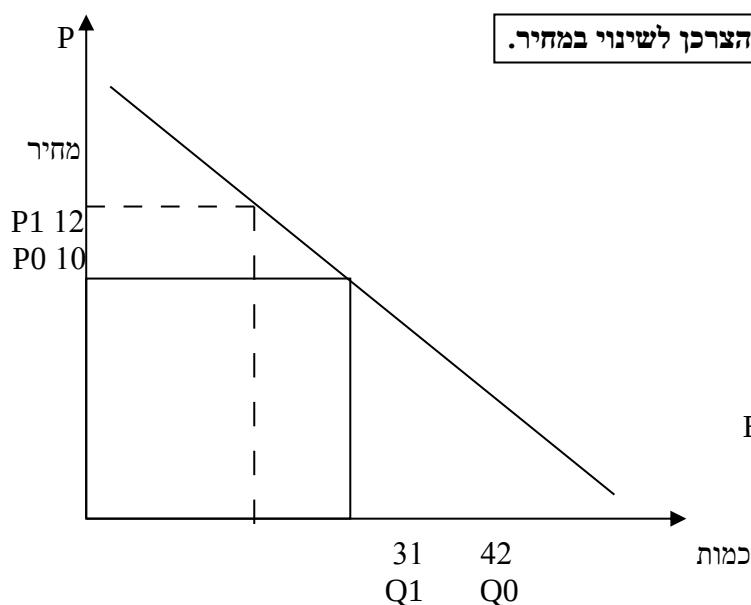
(יצרני S, צרכני D)

גמישות הביקוש: Elasticity of demand – ED

מוצרים בעלי גמישות נמוכה: מוצרים ללא תחליף, לדוג': מים, דלק, חשמל, מוצרי יסוד.

מוצרים בעלי גמישות גבוהה: מוצרים בעלי הרבה תחליפים, לדוג': שוקולד, חלקי חילוף לרכב, דיו למדפסות, תוכניות פנסיה.

גמישות ביקוש: תגובת הצרכן לשינוי במחיר.

הגדרה –

נוסחה:

$$ED = \frac{\Delta \frac{Q}{Q_0}}{\Delta \frac{P}{P_0}}$$

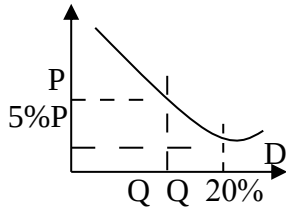
ED =

$$\frac{\frac{42-31}{42}}{\frac{12-10}{10}} = \frac{\frac{11}{42}}{\frac{2}{10}} = \frac{11}{42} \cdot \frac{10}{2} = \frac{11}{4.2} \approx 2.62$$

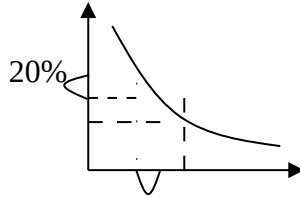
ההפרש (42-31) Q0 = 1.309
ההפרש (10-12) P0
סה"כ גמישות הביקוש: 1.309

ישנם 3 מצבי גמישות ביקוש:

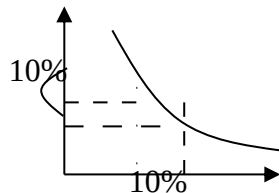
$ED > 1$ - ביקוש גמיש (מוצרים שיש להם תחליפים). השינוי בכמות דומיננטי יותר מהמחיר – שינוי ב-Q.

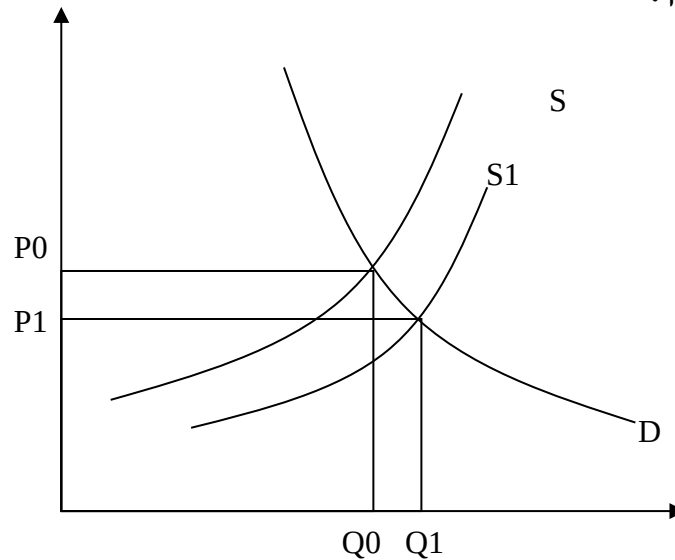
$ED < 1$ - ביקוש קשיח. שינוי ב-P (מחיר) דומיננטי יותר מהכמות.

$ED = 1$ - גמישות ביקוש יחידתי (מוצר שיש לו הרבה תחליפים). % שינוי בכמות = ל-% שינוי במחיר. הוצאת צרכן קבועה.

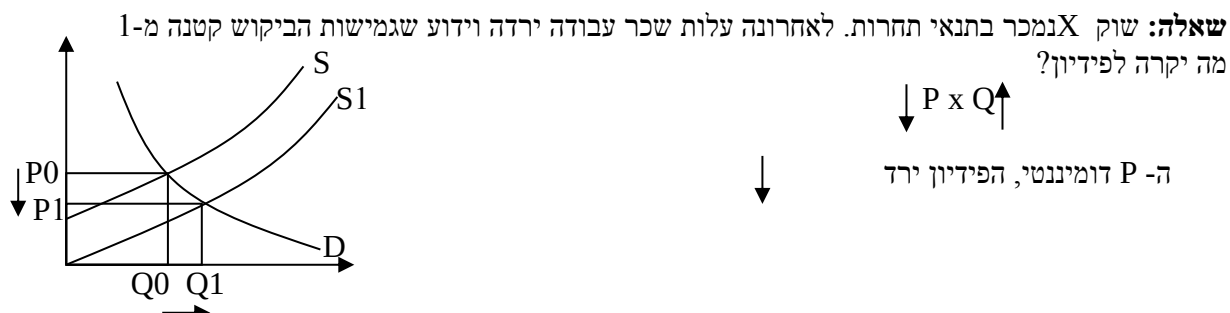

שאלה: שוק X נמכר בתנאי תחרות משוכללת. ידוע שגמישות ביקוש למוצר גדולה מ-1 ($ED > 1$). חל שיפור טכנולוגי בענף. מה יקרה לפידיון?

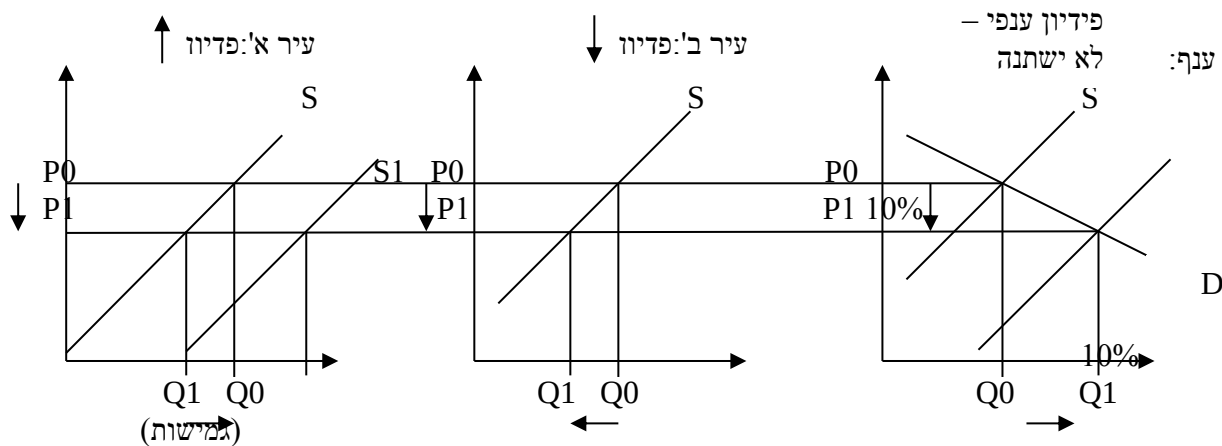

$ED > 1$
הכמות דומיננטית
פידיון לפי $\uparrow Q$
 $P \downarrow \times \uparrow Q = (?)$

כלל: גמיש $ED > 1$ Q דומיננטי
קשיח $ED < 1$ P דומיננטי

שאלה: שוק X נמכר בתנאי תחרות, ידוע ש $ED=1$. בענף קיימים יצרני עיר א' ויצרני עיר ב', חל שיפור טכנולוגי בעיר א'. מה יקרה לפידיון בענף ובכל עיר?

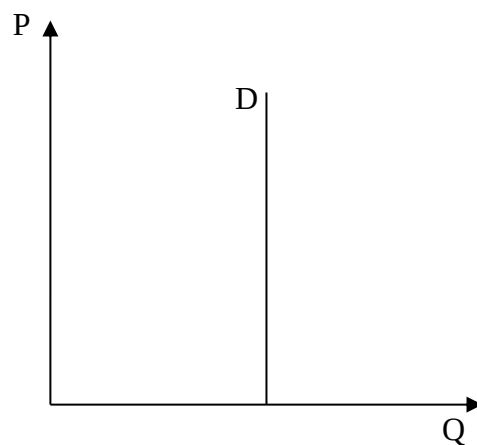
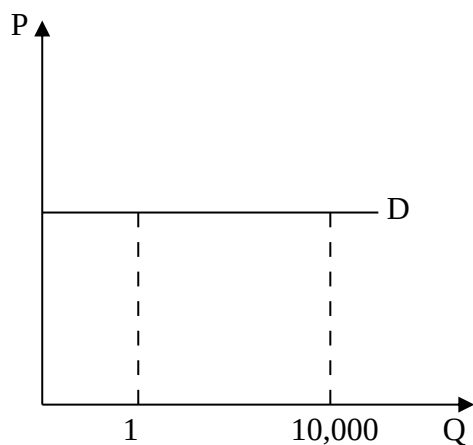

כאשר $ED=1$ – הפידיון בענף לא משתנה. (אם בעיר ב' - הפידיון יורד מכאן שהפידיון בעיר א' – יעלה)

2. מצבי גמישות קיצוניים

1. $ED = 0$ – ביקוש קשיח לחלוטין.
הצרכן אדיש למחיר.

2. ביקוש גמיש לחלוטין.
הצרכן אדיש לכמות.

גמישות הכנסה: EI - Elasticity of Income-

מוצר נורמלי: $EI > 0 \quad I \uparrow \rightarrow D \uparrow$

מוצר נחות: $EI < 0 \quad I \uparrow \rightarrow D \downarrow$

מוצר ניטראלי: $EI = 0 \quad I \uparrow \rightarrow D$

דוגמא: הכנסת הצרכן גדלה וידוע שהביקוש ירד -
 א. מה סוג המוצר? - מוצר נחות.
 ב. מהי גמישות ההכנסה? - $EI < 0$ (קטנה מאפס).

גמישות צולבת: E_{xy}

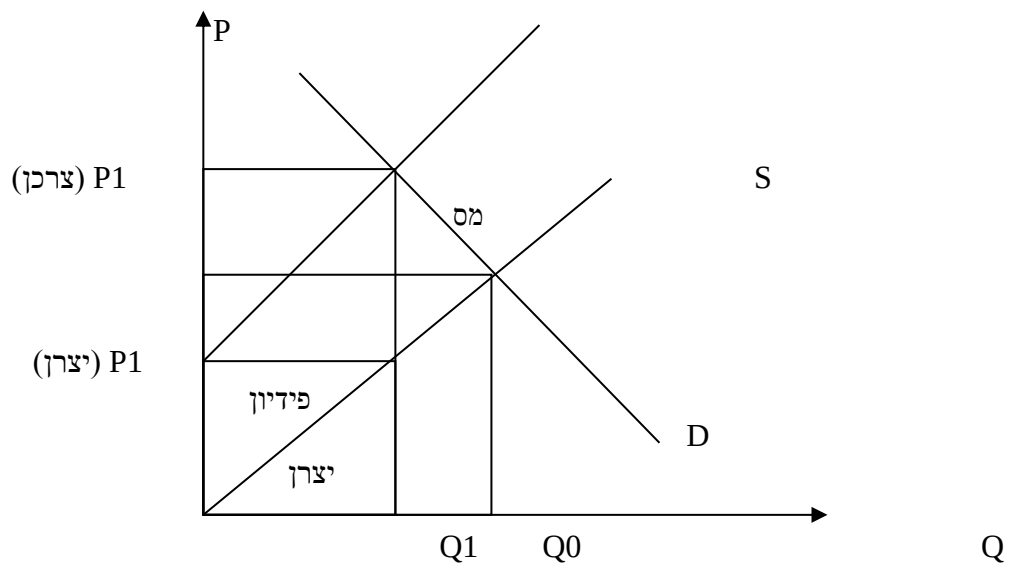
מוצרים תחליפיים: $E_{xy} > 0$

מוצרים משלימים: $E_{xy} < 0$

מוצרים בלתי תלויים: $E_{xy} = 0$

התערבות ממשלתית

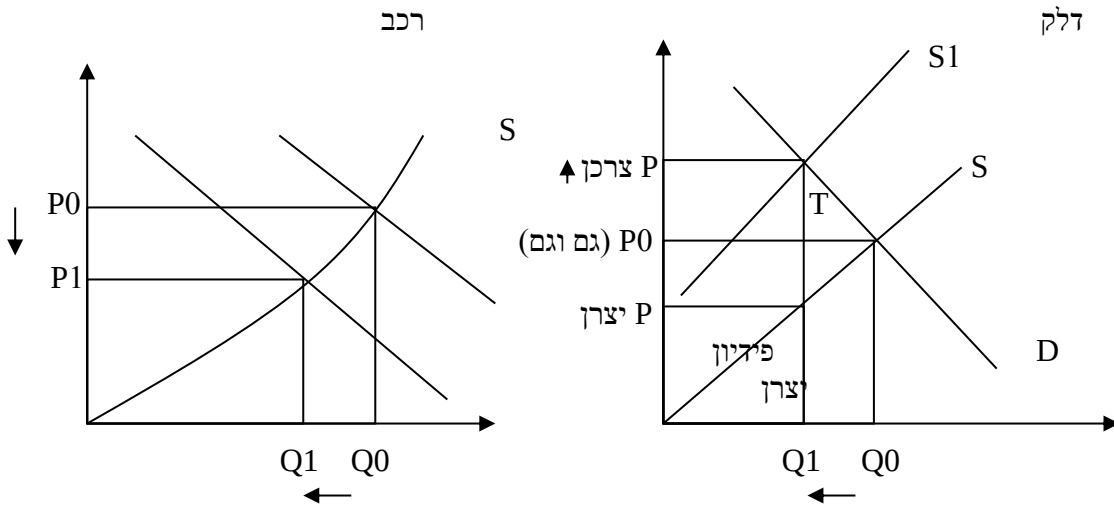
1. מיסוי: T

כללים מס:

- ✓ הסטה של ההיצע שמאלה - כיוון שהמס מייקר עלויות.
- ✓ הצרכן סובל מעליית מחיר (קונה פחות והמחיר גבוה).
- ✓ היצרן סובל מירידת פידיון (מחיר וכמות יורדים).
- ✓ תקבולי ממשלה ממס: $T \times Q = \text{מס}$.

דוגמא: דלק ורכב הם מוצרים משלימים, הממשלה הטילה מס בשוק הדלק, מה יקרה כתוצאה מכך לפידיון הרכב?

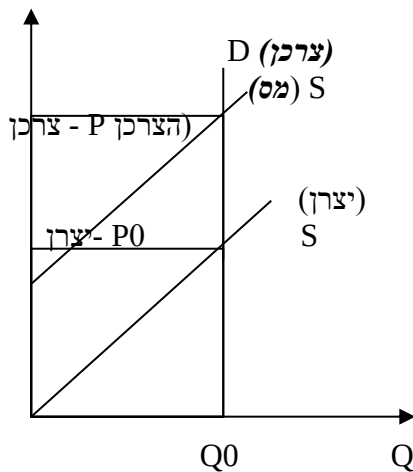
תשובה: פדיון שני הענפים יקטן.

כללים:

- מי שקשיח סופג.
- מי שגמיש אדיש.
- הממשלה תעדיף להטיל מיסים בענפים ללא תחליפים (ביקוש קשיח).

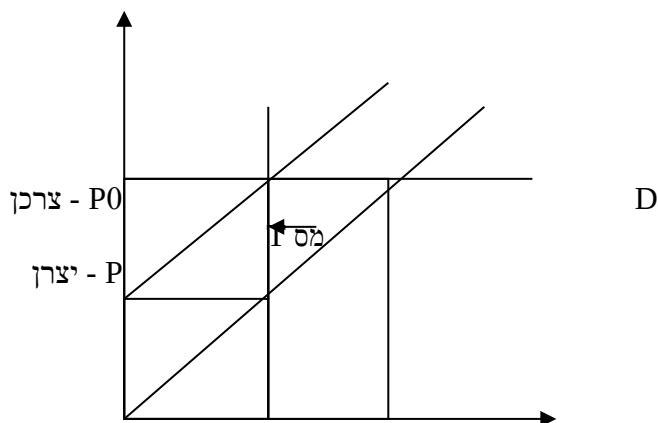
עקומת ביקוש קשיחה לחלוטין + הטלת מס:

מי שנשא בנטל המס הוא: הצרכן במקרה הזה.
פידיון: $P \times Q$ (יצרן) ללא שינוי.

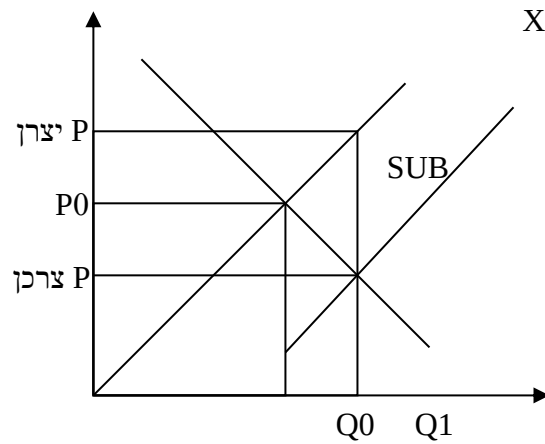
עקומת ביקוש גמישה לחלוטין + הטלת מס:

היצרן נושא בכל נטל המס.
פדיון קטן.

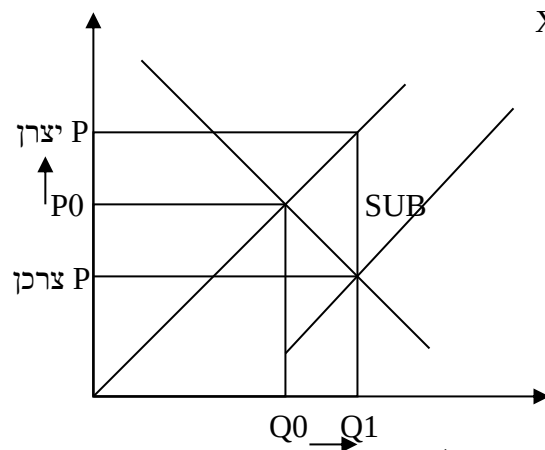
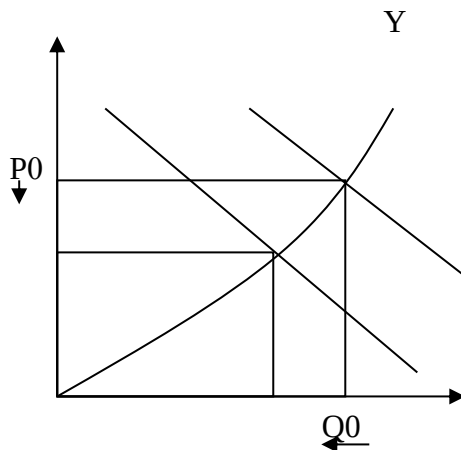
2. SUB סובסידיה

מענק שהממשלה נותנת ל**יצרן**, על כל יחידה מיוצרת.

כללים סובסידיה:

- ✓ הסובסידיה מוזילה עלויות – S יוסט ימינה
- ✓ יצרן: נהנה מעלויות פידיון, ומשמר לי את היצרן בענף (כמות ומחיר).
- ✓ צרכן: נהנה מירידת מחיר.
- ✓ עלות ממשלתית: $(SUB \times Q1)$

לדוג': שווקים X ו-Y תחליפיים, הממשלה נתנה סובסידיה (מענק) ליצרני X, מה יקרה לפידיון בשני הענפים:

כמות בענף גדלה

$P \times \downarrow - DY \downarrow$

(מחיר צרכן ירד).

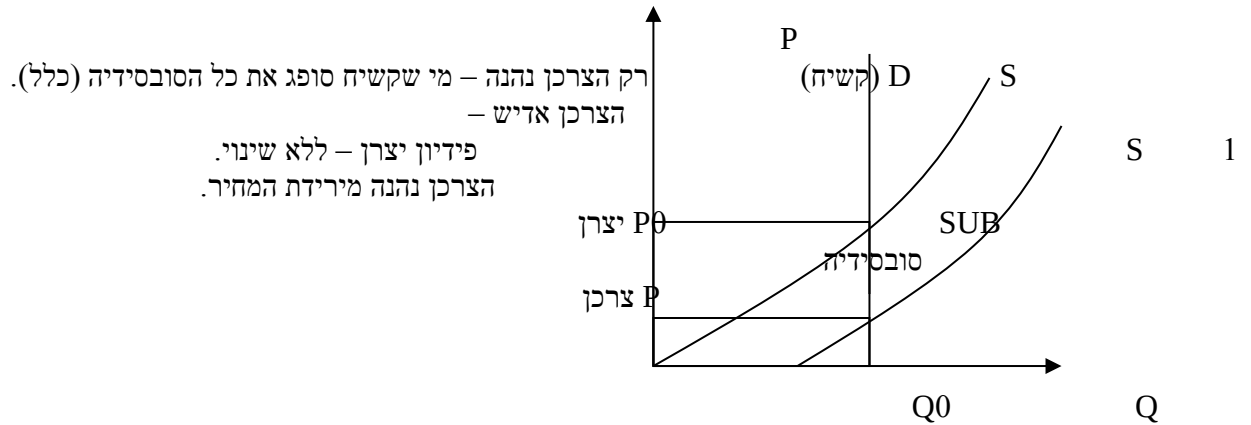
פידיון X: גדל

פידיון Y: ירד

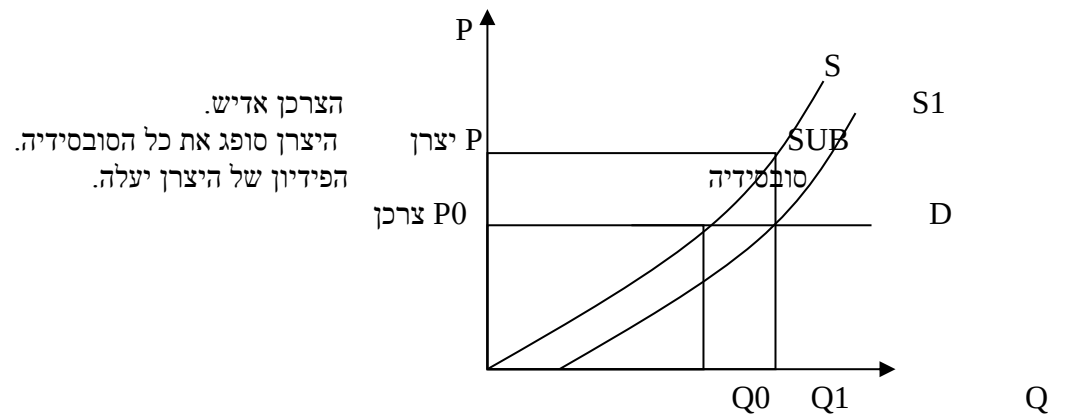
הסובסידיה והגמישותכללים:

- מי שקשיח סופג (את הסובסידיה) נהנה מהמענק כולו.
- מי שגמיש אדיש.

עקומת ביקוש קשיחה לחלוטין + סובסידיה:

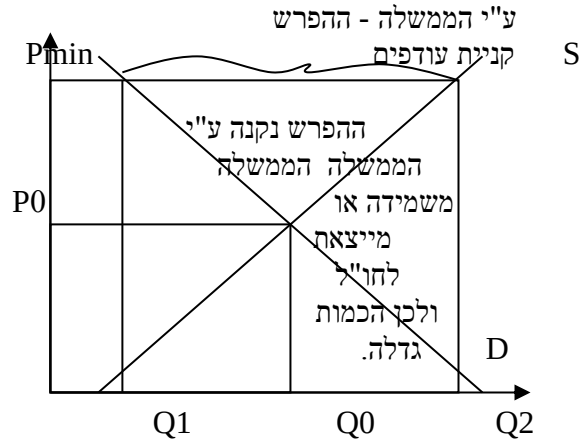

עקומת ביקוש גמישה לחלוטין + סובסידיה:

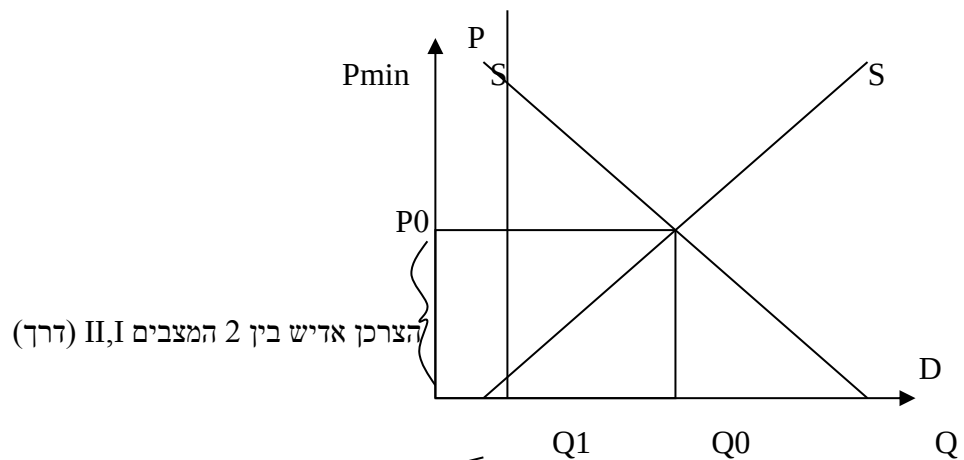
מחיר מינימום P_{min}

המטרה של ה- P_{min} לשמור את היצרנים בענף :
מטרתו: קביעת מחיר מעל שיווי משקל.

דרך I: הממשלה קונה את כל ההפרש בין $Q1$ ל- $Q2$. קניית עודפים ממשלתית.
יצרן: פידיון
צרכן: סובל מעליית מחיר
עלות ממשלתית: $P_{min} (Q2 - Q1)$

דרך II: מכסות ייצור: קביעת מחיר וכמות ע"י הממשלה.

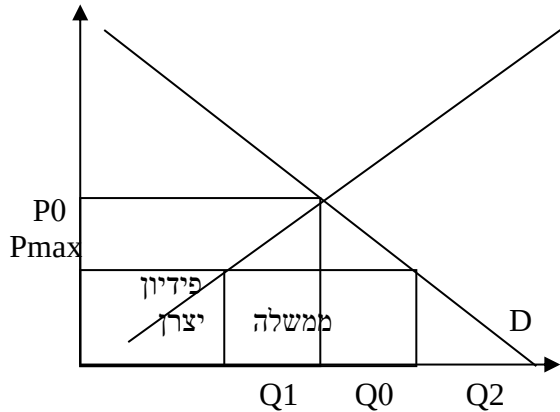

הממשלה כופה על היצרנים למכור אך ורק את $Q1$.
הצרכן: סובל מעליית מחיר

פידיון היצרן: $(?) = P \uparrow \times Q \downarrow$
אין הוצאות ממשלה.

מחיר מקסימום: P_{max} – מחיר שנקבע מתחת לשיווי משקל. הגנה על הצרכנים.

דרך I: מכירת עודפים ממשלתית.

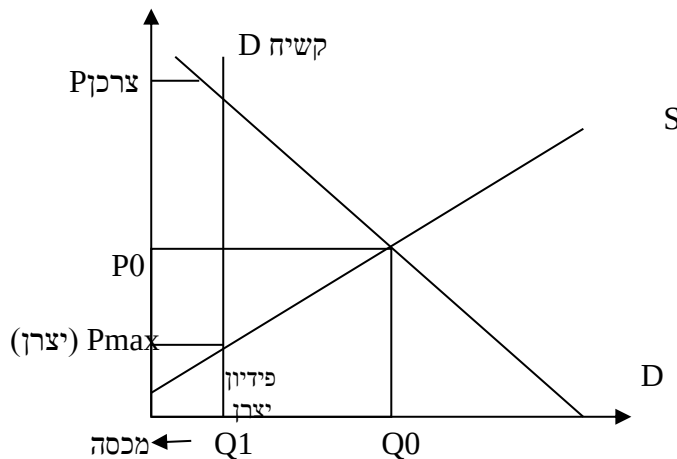
הצרכן נהנה (מהמחיר ומהכמות).
פידיון יצרן ירד
הכנסות ממשלה:
 $P_{max} (Q_2 - Q_1)$ – עודף צרכן יעלה.

ההפרש

הממשלה תמכור מהמחסנים/תייבא
מחו"ל במקרה של חוסר. מכירת
עודפים ע"י הממשלה. הפרש בין
 Q_1 ל- Q_2 .

דרך II: מכסות צריכה:

הממשלה כופה על הצרכנים לקנות רק
את Q_1 באמצעות תלושי קניה.

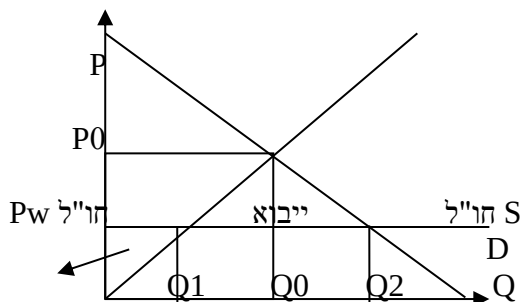

↓ פידיון יצרן
↓ עודף/מחיר צרכן

ייבוא:

קנייה של המוצר מחו"ל – במקרים הבאים:

1. כאשר המוצר לא קיים במשק.
2. כאשר המוצר זול יותר בחו"ל מאשר בארץ.

הצרכן קונה את המוצר במחיר זול יותר כי ייבוא צרכן קונה Q_2 .

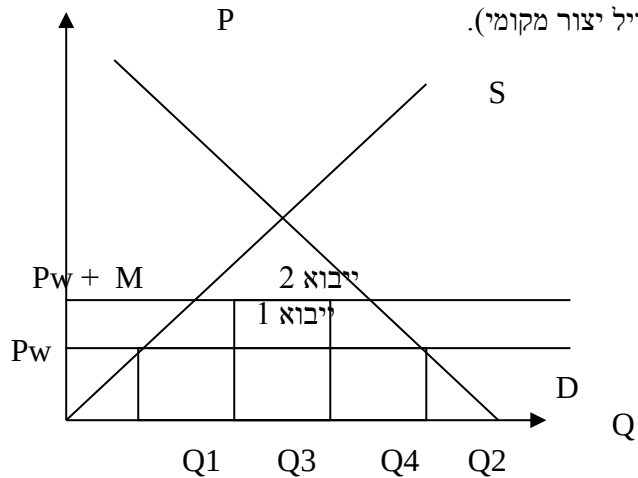
היצרן מוכר את המוצר בזול יותר כשיש ייבוא.

כללים: המשק הוא משק קטן, אין לו יכולת להשפיע
על השווקים בחו"ל

S חו"ל – תמיד גמיש לחלוטין.
PW- מחיר עולמי

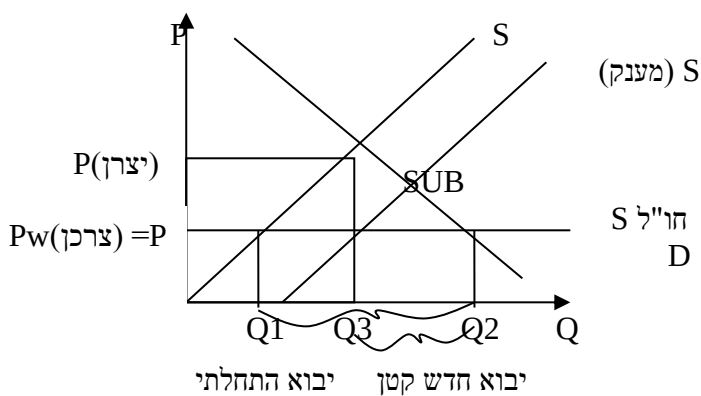
הממשלה מעוניינת לצמצם ייבוא:

דרך I – הטלת מכס

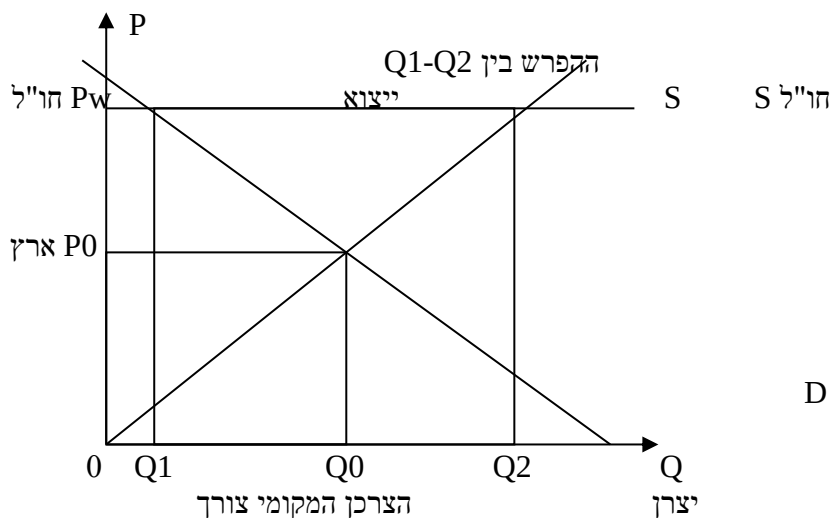
- מכס – מס רק על יחידות מיובאות. (מטרתו לצמצם יבוא ולהגדיל יצור מקומי).
 M – מכס
 ✓ המכס מייקר לצרכן המקומי את עלויות הייבוא.
 ✓ ייבוא קטן
 ✓ פידיון יצרן יעלה
 ✓ צרכן סובל מעליית מחיר.
 ✓ **הכנסות ממשלה ממכס:** (Q כמות מיובאת) M

דרך II – סובסידיה/מענק

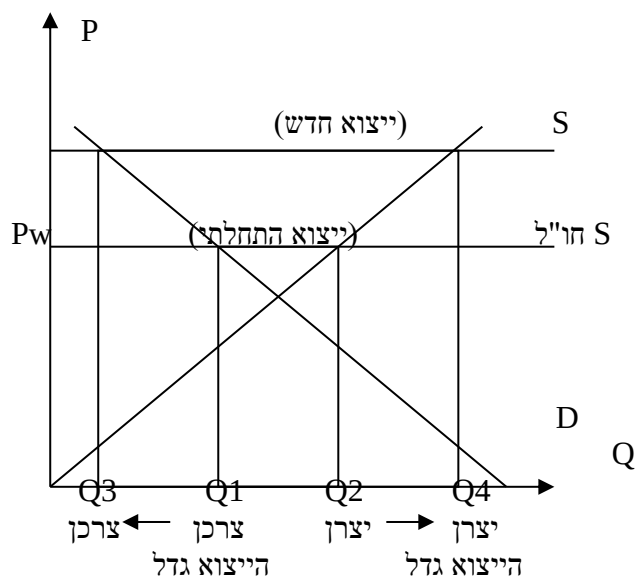
- סובסידיה – מענק ליצרנים המקומיים (S ימינה).
 ✓ S מוסט ימינה.
 ✓ רק **היצרן** נהנה מהסובסידיה.
 ✓ הצרכן אדיש
 ✓ P צרכן ללא שינוי.
 ✓ אין השפעה על מוצרים תחליפיים ומשלימים.
 ✓ יבוא יקטן.

ייצוא:

- מכירת המוצר לחו"ל.
 Pw – מחיר עולמי.
 המשק – משק קטן (ישראל)
 לא יכול להשפיע על המחיר העולמי Pw.

- הייצוא פוגע בצרכן המקומי.
 הצרכן המקומי קונה Q1
 בין Q1 ל-Q2 זה ייצוא לחו"ל

הממשלה מעוניינת לעודד ייצוא.

2 אפשרויות/דרכים להגדלת ייצוא

דרך I: פרמיה: PR

סובסידיה/מענק על כל יחידה מיוצאת.

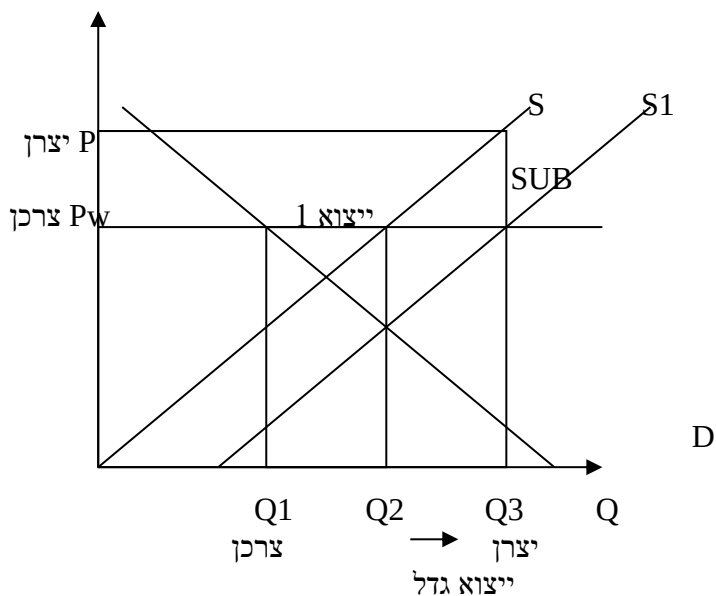
ייצוא גדל – יצרן מרוויח ונהנה

מהגדלת פדיון

ואילו הצרכן נפגע מעליית מחיר.

עלות ממשלתית:

$PR * (Q)$ (מיוצא)

דרך II: סובסידיה:

על כל יחידה מיוצאת

S מוסט ימינה.

ייצוא גדל

צרכן אדיש (עודף צרכן לא ישתנה).

P צרכן לא משתנה = צרכן אדיש.

P צרכן = P_w

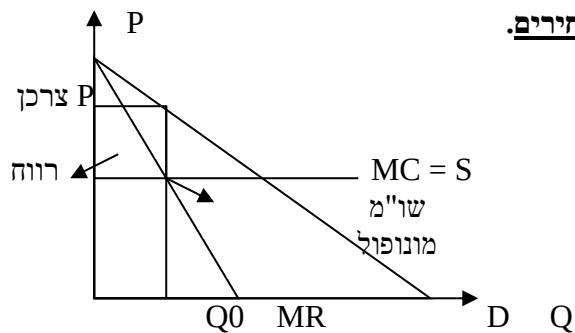
היצרן – פידיונו עולה

מונופול

- יצרן בודד
- אין תחרות

קרטל – הגדרה: התאגדות של מס' פרמות/יצרנים לצורך תיאום מחירים.

- דוגמאות: סלולר ובנקים.

תוצאות: היצרנים מעלים את המחירים.

היצרנים קונים פחות.

$MR =$ פידיון שולי

$MR =$ תוספת לפידיון הנובעת מהגדלת

המכירה ביחידה אחת.

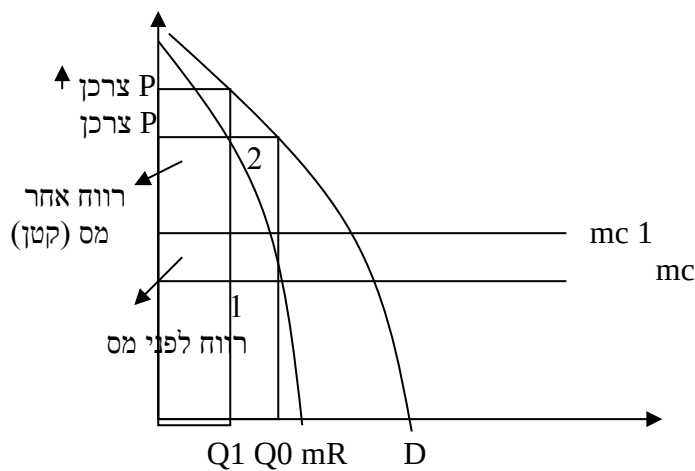
MC – עלות שולית

שיווי משקל מונופול:

($MC = MR$)

בשו"מ מונופול – מתקיים רווח מקסימלי (נקודת שו"מ')

מונופול – התערבות ממשלתית:

1. מס: $\uparrow mc$

כללים: הטלת מס: $\uparrow mc$

$\uparrow P$ מחיר לצרכן

$\downarrow$ רווח יצרן

$\downarrow Q$ כמות קטנה

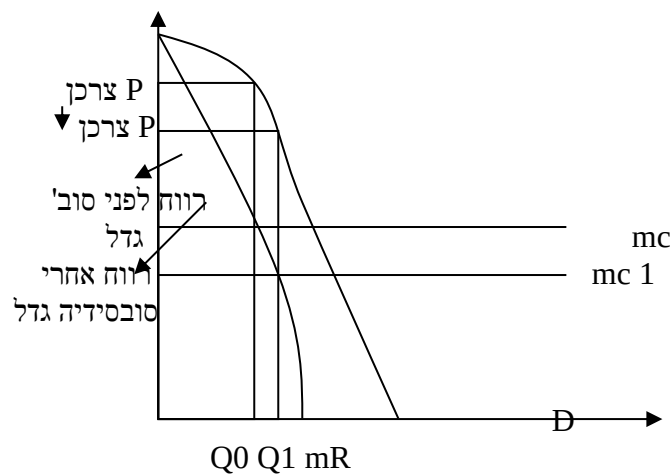
2. סובסידיה: $\downarrow mc$

כללים: סובסידיה: $\downarrow mc$

$\downarrow P$ מחיר לצרכן

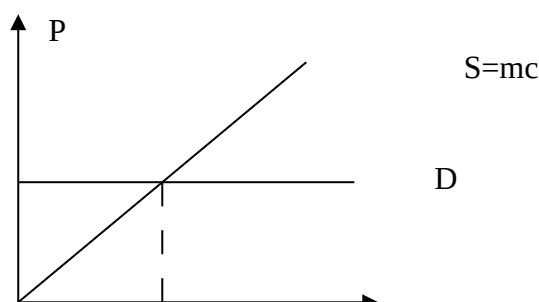
$\uparrow$ רווח יצרן

$\uparrow Q$ כמות גדלה

מונופול + גמישות:

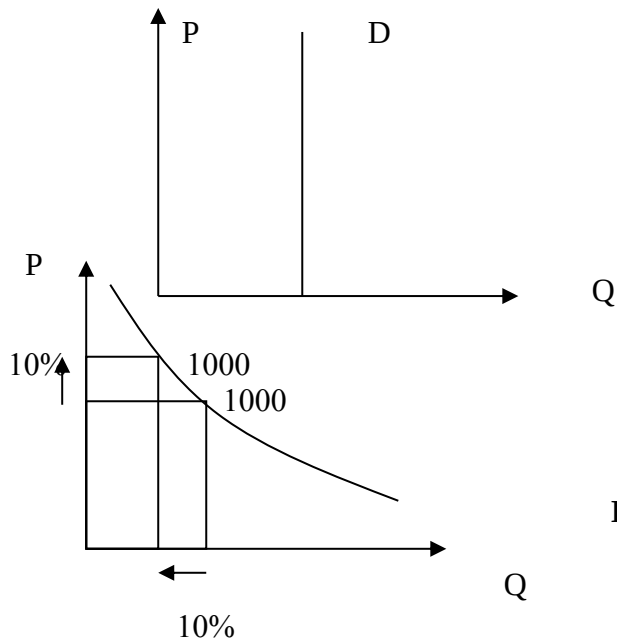
D גמיש לחלוטין + מונופול:

כאשר ה-D גמיש לחלוטין היצרן

מאבד את היתרון המונופוליסטי.

Q

D קשיח לחלוטין + מונופול:

כאשר ה-D קשיח לחלוטין:
 המחיר ייקבע ברמה הגבוהה ביותר האפשרית
 (מוצר ללא תחליפים – הוא מנצל את המצב).

גמישות יחידתית – כאשר $ED = 1$.
 הצרכנים מוציאים סכום קבוע לרכישת המוצר.

**כלל: כאשר גמישות ביקוש יחידתית $ED = 1$
 המונופול ימכור כמה שפחות יחידות בד"כ
 רק יחידה אחת.**

מאקרו – כלכלה

החשבונאות הלאומית:

מושגים:

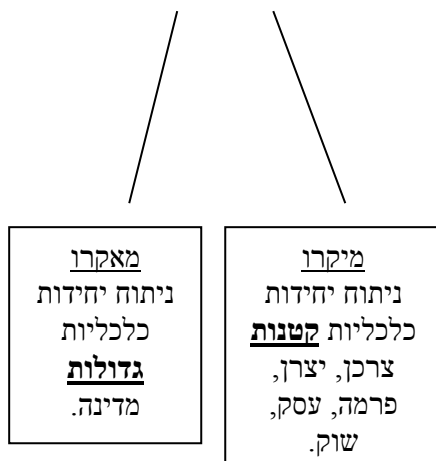
Y – **תוצר**, סה"כ **המכירות** של **מוצרים ושירותים** בפרק זמן נתון. מצביע על צמיחה (של המשק), רמת תעסוקה. כאשר **האבטלה** נמוכה הצמיחה גדלה.

C – **צריכה פרטית**, סה"כ **הקניות** של משקי הבית. כמה סה"כ הצרכנים הפרטיים הוציאו על מזון, ביגוד, בילויים, פנאי ועוד.

I – **השקעה נקייה**, מלאי, ציוד, תשתית ומבנים (השקעה). לגידול הכנסה

G – **צריכה ציבורית**, ההוצאה הממשלתית: חינוך, ביטחון, בריאות.

השוואה בין מיקרו למאקרו:

דו"ח מקורות ושימושים:

דוגמא:

משק פתוח:	
שימושים	מקורות
C - 3,000	Y - 12,000
I - 2,000	Im - 1,000
G - 1,500	
IM-X - 6,500	
=	=
13,000	13,000

משק סגור:	
D	S
שימושים (ביקוש)	מקורות (היצע)
C 6,000 צריכה פרטית	התוצר הלאומי הנקי
I 3,000 השקעה נקייה	10,000 Y
G 1,000 צריכה ציבורית	
10,000	= 10,000 =

מושגים נוספים חשבונאות לאומית:

IM – **ייבוא**

X – **ייצוא**

GNP – **תוצר לאומי גולמי** (תל"ג)

D – **פחת**, פחת – התכלות של ציוד תקופתית (פר שנה), ירידת ערך.

נוסחא: $GNP = Y + D$

שאלה:

נתונים:

צריכה פרטית: 4,300, השקעה נקייה: 2,200

צריכה ציבורית: 1,700, ייצוא: 1,000, ייבוא: 1,500

פחת: 150.

א. מהו התוצר הנקי? הצג דו"ח מקורות ושימושים.

ב. מהו התוצר הגולמי?

א.

שימושים	מקורות
C 4,300 I 2,200 G 1,700 X 1,000	תוצר נקי Y 7,700 Im 1,500
= 9,200	= 9,200

ב. נוסחא: $GNP = Y + D$

(פחת)

$$GNP = 7,700 + 150 = 7,850$$

השקעה:

I נקייה. I השקעה נקייה = 2,200

I גולמית = I נקייה + D

$$2,350 = 150 + 2,200 \quad \text{עודף ייבוא}$$

I נקייה של משק = I השקעה נקייה - (Im - X)

$$2,200 - 500 = 1,700$$

(ייבוא - ייצוא)

$$(1,000 - 1,500)$$

I (השקעה) נקייה

כל נתון שמציין "גולמית" כולל בתוכו את הפחת (D).

I (השקעה) גולמית = I נקייה + D

דו"ח היווי הון: S = I

S - חיסכון

נוסחאות עזר:

ע"מ לחשב את החיסכון הפרטי:

$$SP = Yd - C$$

C - צריכה פרטית

$$SG = T - G$$

T - מיסים

G - צריכה ציבורית/הוצאה ממשלתית

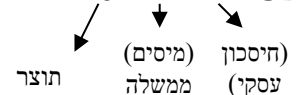
SB = רווחי פירמות **שלא חולקו** כדיבידנד.- אם חולקו כל הכספים ז"א $O = SB$ לא נשאר לחברה כלום.

הכנסה פנויה: Yd

נוסחאות:

$$Yd = C + SP$$

$$Yd = Y - T - SB$$

דו"ח תקציב ממשלה:

$$T = TD + Ti - TR - SUB \quad \text{נטו}$$

סובסידיה דמי מיסים מיסים

העברה עקיפים ישירים

מס ישיר - מס חברות, מס הכנסה

(מהשכר).

מס עקיף - מס דלק, מע"מ

חיסכון	השקעה
SP - פרטי	I
SB - ביזנס/עיסקי/פירמות	
SG - ממשלת/ציבורי	
(Im-X) - עודף ייבוא	
=	=

* במשק פתוח יהיה עודף ייבוא ובמשק סגור לא יהיה עודף ייבוא.

הוצאות	הכנסות
G - חינוך, ביטחון - תוצאות ממשלה	מס T - נטו
IG - השקעה ממשלתית - ציוד, מלאי תשתיות, מבנים.	אג"ח BD =
	גירעון תקציבי (כשיש גירעון הממשלה מלווה כסף מהציבור)

דמי העברה – דמי האבטלה
(מהמיסים), מענק ביטוח לאומי,
קצבאות.

הנחה: $IG = 0$

הצריכה הפרטית: C

ההוצאות של משק הבית: מזון, ביגוד + פנאי, בילויים.

גורמים המשפיעים על הצריכה הפרטית – C:

1. הריבית i^1 – כאשר הריבית עולה הצריכה יורדת $\downarrow$ ולהפך.

$\downarrow C \leftarrow \uparrow R$

2. כאשר התוצר גדל הצריכה הפרטית גדלה (רמת חיים גדלה, מכירות גדלו) ולהפך.

$\uparrow C \leftarrow \uparrow Y$

3. כאשר המס עולה הצריכה הפרטית יורדת ולהפך (דלק).

$\downarrow C \leftarrow \uparrow T$

פונקציית הצריכה הפרטית:

מתארת את ההתנהגות של הצרכן ביחס לגורמים שהוזכרו מעלה.

$$C = 1000 + 0.6 \times Y_d$$

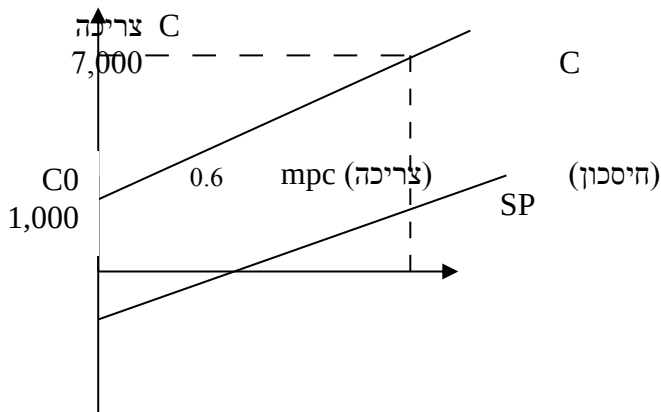
$\downarrow$ שיפוע של
הגרף mpc
 $\downarrow$ רמת צריכה
התחלתית

mpc – נטייה שולית לצרוך.

mps – נטייה שולית לחסוך.

$$C = 1000 + 0.6Y_D$$

דוגמא:

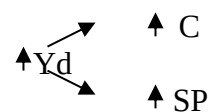
SP	C	Yd (משכורת)
3,000	7,000	10,000 (1)
7,000	13,000	20,000 (2)

כללים – הצריכה הפרטית:

$$mpc + mps = 1$$

$$1 > mpc > 0$$

$$1 > mps > 0$$

נטיית ממוצעות:

$$APC = \frac{C}{Y_d} \quad \text{נטייה ממוצעת לצרוך} \quad C = 1,000 + 0.6 Y_d \quad \text{צריכה}$$

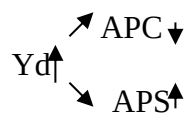
$$APS = \frac{SP}{Y_d} \quad \text{נטייה ממוצעת לחסוך} \quad SP = -1,000 + 0.4 Y_d \quad \text{חסכון}$$

א.וגמא:

$APS = \frac{SP}{Y_d}$	$APC = \frac{C}{Y_d}$	SP	C	Y_d
$0.3 = \frac{3,000}{10,000}$	$0.7 = \frac{7,000}{10,000}$	3,000	7,000	10,000
0.35	0.65	7,000	13,000	20,000
0.37	0.63	11,000	19,000	30,000

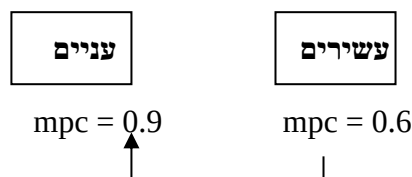
ב. מהי הנטייה השולית לצרוך ולחסוך? (נתון C ← צריכה 0.8 ז"א ← 0.2 חיסכון)

↓ ↓
0.2 0.8

כללים:

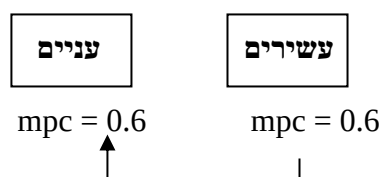
חלוקת הכנסות שוויונית:

חלוקת הכנסות שוויונית היא מצב שבו הממשלה מעבירה את נטל המס מהעניים לעשירים מתוך מטרה להשוות את פערי ההכנסות במשק. מדובר ברפורמת מס שנועדה לפתור את אי השוויון במשק.
דוגמא:

מצב I: כאשר הנטייה השולית לצרוך פוחתת $\downarrow$ עם גידול ההכנסה הפנויה Y_d $\uparrow$
תוצאה: הצריכה הפרטית במשק תעלה $\uparrow$

מצב II: כאשר נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה – C

במצב זה לא יחול כל שינוי בצריכה הפרטית במשק.

מודל קיינס:**רקע:**

קיינס היה כלכלן שחי בימי השפל הגדול בשנת 1929. קיינס גרס שעל הממשלה להתערב בשווקים במקרה הצורך. דוגמאות להתערבות ממשלתית במקרה של כשל בשווקים:
קביעת שכר מינימום בשוק העבודה, מתן סובסידיות לחקלאים, השפעה על שער החליפין ועוד.

מושגים:

$$C + I + G = AD \text{ ביקוש מצרפי נוסחא:}$$

ביקושים {
C – צריכה פרטית
I – השקעה
G – צריכה ציבורית
AD – ביקוש מצרפי
Y* – תוצר שיווי משקל.
YF – תוצר שיווי תעסוקה מלאה.
Mpc – נטייה שולית לצרוך
Mpi – נטייה שולית להשקיע.
Mpe – נטייה שולית להוציא.

הנחות המודל:

✓ בשיווי משקל: $Y = AD$ תוצר

$$SB = 0 \quad \checkmark$$

$$C = 1,000 + 0.6 Y_d \text{ דוגמא:}$$

$$I = 500 + 0.2Y$$

$$G = 500$$

בהנחה שאין מיסים.

- א. מהי משוואת ביקוש מצרפי? (AD)
 ב. מהו תוצר שיווי משקל?

פתרון:

א. נוסחא: $AD = C + I + G$

נתון (אין מס): $Y_d = Y$

$AD = 1,000 + 0.6Y + 500 + 0.2Y + 500$

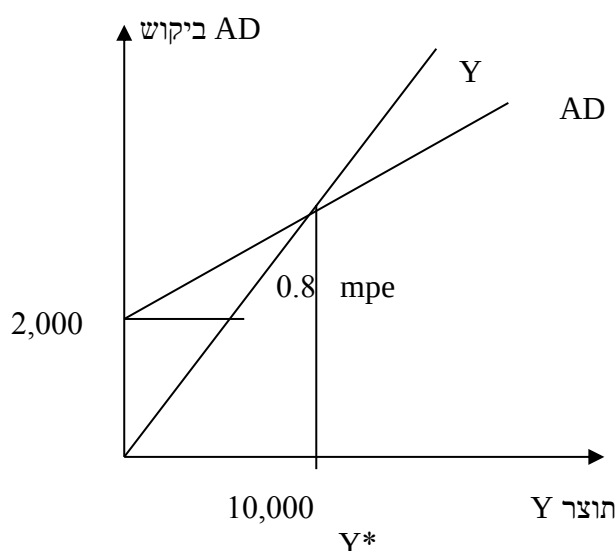
$AD = 2,000 + 0.8Y$ משוואת ביקוש מצרפי

ב. $Y = AD$ הנחת מודל קיינס.

$Y = 2,000 + 0.8Y$ נציב Y במקום ה-AD.

$0.2Y = 2,000$

$Y^* = 10,000$

גרף – מודל קיינס:

(mpe)

$AD = 2,000 + 0.8Y$

שיפוע תחילת הגרף

נוסחא: **$mpe = mpc + mpi$**

$0.8 = 0.6 + 0.2$

דוגמא נוספת מודל קיינס:

$C = 1,000 + 0.7Y_d$

$I = 1,000 + 0.1Y$

$G = 1,000$

$T = 0$ נניח ש: אין מס.

$AD \rightarrow$ א. מצאו משוואת ביקוש מצרפי

ב. מהו mpe ותוצר שו"מ?

פתרון:

א.

$Y_d = Y$

$AD = 1,000 + 0.7Y + 1,000 + 0.1Y + 1,000$

$AD = 3,000 + 0.8Y$ משוואת ביקוש מצרפי:

ב. $0.7 + 0.1 = mpe = 0.8$ (עפ"י נוסחא)

$Y = AD$

$Y = 3,000 + 0.8Y$

$0.2Y = 3,000$

$Y^* = 15,000$

YF – תוצר תעסוקה מלאה (אם כולם היו עובדים ביחד – לכמה יהיה ניתן להגיע).

✓ כלל: אם $YF > Y^*$ אז קיימת במשק אבטלה.

דוגמא: $C = 1,500 + 0.6Y_d$

$I = 300 + 0.2Y$

$G = 1,000$

$T = 1,000$

$YF = 13,000$ (כאשר ה-YF גדול מ-Y* לכן קיימת אבטלה).

א. מצאו תוצר שו"מ (עפ"י משוואה)

ב. האם המשק נמצא בתעסוקה מלאה?

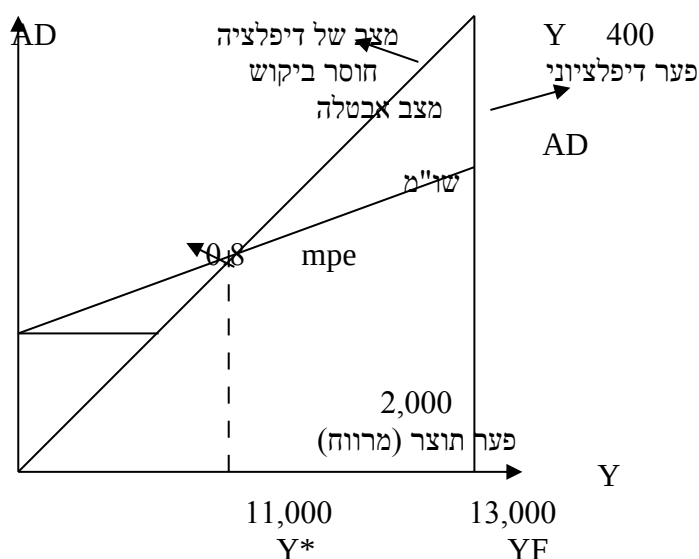
פתרון:

א.

$AD = 1,500 + 0.6(Y - 1,000) + 300 + 0.2Y + 1,000$

$AD = 1,500 + 0.6Y - 600 + 300 + 0.2Y + 1,000$

$AD = 2,200 + 0.8Y$

ב. $Y = AD$

$Y = 2,200 + 0.8Y$

$Y^* = 11,000$

פער תוצר: $2,000 = YF - Y^*$

פער תוצר: $YF - Y^*$

פער דיפלציוני = פער תוצר
K

$K = \frac{1}{1 - mpe}$ מכפיל קיינסיאני

$K = \frac{1}{1 - 0.8} = \frac{1}{1 - 0.8} = 5$

$13,000 - 11,000 = 2,000$

פער דיפלציוני: מזבז של חוסר ביקוש
מזבז של אבטלה

פער דיפלציוני = פער תוצר
K $= \frac{2,000}{5} = 400$

דרכי התערבות ממשלתית במודל קיינס:

לממשלה ישנן 3 דרכי התערבות במשק על מנת להשפיע על התעסוקה. בדרך כלל הממשלה מעוניינת להגדיל ביקושים אך בתנאים מסויימים הממשלה עשויה גם להקטין את הביקושים.

3 דרכי התערבות ממשלתית:

דרך I: העלאת הצריכה הציבורית במימון אג"ח:

הממשלה יכולה להתערב במשק באופן ישיר ולהעלות את הביקושים על ידי פרויקטים יזומים שונים, סלילת כבישים, בניית גשרים ופעולות שונות לטובת הציבור. לצורך הפעילות הממשלה מגייסת עובדים ומשלמת להם שכר. אותם אנשים שמקבלים כעת שכר ושולבו במעגל העבודה, מגדילים את ההוצאה שלהם ובסופו של דבר תחול צמיחה במשק כתוצאה מכך. ניתן גם להגיע לתוצאה זהה אם מגדילים את ההוצאה על הביטחון.

דגשים:

- ✓ לצורך מימון הפעילות הממשלה תשתמש באג"ח. כלומר תלווה כסף מהציבור.
- ✓ הממשלה נכנסת לגרעון תקציבי או לפחות מגדילה אותו.
- ✓ במקרה זה על הממשלה להגדיל את G בגודל הפער הדפלציוני בדיוק.

לדוגמא:

נתונים:

$$\text{פער תוצר} = 1000.$$

$$\text{MPC} = 0.5$$

$$\text{MPC} = 0.1$$

בכמה על הממשלה להגדיל את הוצאותיה על מנת להגיע לתע"מ אם הממון נעשה ע"י אג"ח? פתרון:

$$\text{נחשב מכפיל קיינסיאני: } K = 5$$

$$\text{נחשב פער דפלציוני: } 1000/5 = 200 \text{ ש.}$$

על הממשלה להגדיל את G בגודל פער דפלציוני בדיוק כלומר ב-200.

$$G \uparrow \rightarrow AD \uparrow \rightarrow Y \uparrow$$

דרך II: הורדת מיסים:

הממשלה יכולה להוריד מיסים מתוך הנחה שכאשר המיסים יפחתו יכולת הקנייה של הציבור תגדל, והציבור יגדיל את ההוצאה. כאשר ההוצאה של הציבור על קניות גדלה, ההכנסות של בתי עסק ופירמות גדלות ורמת התעסוקה גדלה.

דגשים:

- ✓ לצורך מימון ירידת המיסים יש צורך לגייס אג"ח מהציבור
- ✓ הגרעון הממשלתי/תקציבי גדל.
- ✓ הקיטון במס לפי הנוסחה הבאה:

$$\Delta T = \frac{\text{פער דיפלציוני}}{\text{mpc}}$$

לדוגמא:

נתונים:

$$\text{פער תוצר} = 1000.$$

$$\text{MPC} = 0.5$$

$$\text{MPC} = 0.1$$

בכמה על הממשלה להוריד מיסים בכדי להגיע לתע"מ? פתרון:

$$\text{נחשב מכפיל קיינסיאני: } K = 5$$

דרך III: העלאת הצריכה הציבורית במימון מיסים: (תקציב מאוזן)

דגשים:

✓ אין שינוי בגרעון התקציבי

✓ הגידול הנדרש ב-G לפי הנוסחה הבאה:

לדוגמא:

גתונים:

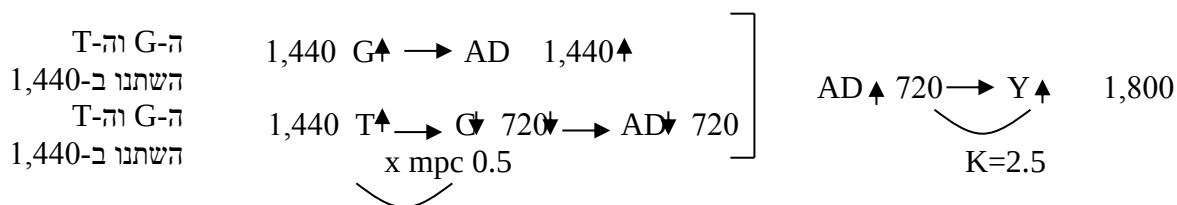
פער דפליצירונג = 720.

MPC=0.5

MPC=0.1

בכמה על הממשלה להעלות את הוצאותיה אם המימון ע"י מיסים ע"מ להגיע לתע"מ?
פתרון:

$$G = \frac{7.5}{1\text{-mpc}} = \frac{720}{1-0.5} = \frac{720}{0.5} = 1,440$$

מס יחסי:

מס יחסי הוא מס שנגבה באופן יחסי מהתוצר.

נגבה כ- % מהתוצר

דוגמא:

$$T = 0.25Y \quad \text{מס מהתוצר } 25\%$$

$$\text{נתון: } C = 1,000 + 0.8Y_d$$

$$I = 500$$

$$G = 500$$

קיים מס יחסי בשיעור של 25% מהתוצר (Y)

מיצאו תוצר וצריכה פרטית:

שימושים	מקורות
C 4,000	Y 5,000
I 500	
G 500	
5,000	5,000

פתרון:

$$AD = 1,000 + 0.8(Y - 0.25Y) + 500 + 500$$

$$AD = 1,000 + 0.8Y - 0.2Y + 500 + 500$$

$$\underline{AD = 2,000 + 0.6Y} \quad \text{משוואת AD:}$$

$$1Y = 2,000 + 0.6Y$$

$$1Y - 0.6Y = 2,000$$

$$0.4Y = \underline{2,000}$$

$$0.4Y$$

$$\underline{Y^* = 5,000}$$

Y תוצר:

$$Y \quad 0.25 \times Y$$

$$C = 1,000 + 0.8(5,000 - 1,250)$$

$$C = 1,000 + 4,000 - 1,000$$

$$\underline{C = 4,000}$$

דוגמא:

$$C = 1,000 + 0.7Y_d$$

$$I = 700 + 0.1Y$$

$$G = 1,000$$

$$T = 1,000$$

א. מיצאו תוצר שו"מ, מכפיל וצריכה פרטית.

ב. הממשלה הגדולה צריכה ציבורית ב-100 שו"מ מיצאו תוצר וצריכה פרטית.

פתרון:

$$א) AD = 1,000 + 0.7(Y - 1,000) + 700 + 0.1Y + 1,000$$

$$AD = 1,000 + 0.7Y - 700 + 700 + 0.1Y + 1,000$$

$$\underline{AD = 2,000 + 0.8Y} \quad \text{משוואת AD:}$$

$$1Y = 2,000 + 0.8Y$$

$$1Y - 0.8Y = 2,000$$

$$0.2Y = 2,000$$

$$\underline{Y^* = 10,000}$$

$$K = \frac{1}{1 - mpe} = \frac{1}{1 - 0.8} = \frac{1}{0.2} = 5$$

$$C = 1,000 + 0.7 (10,000 - 1,000)$$

$$C = 1,000 + 7,000 - 700$$

$$\underline{C = 7,300}$$

שימושים	מקורות
C 7,300	Y 10,000
I 1,700	
G = 1,000	
10,000	10,000
	ישן חדש
$Y^* = 10,500 = 10,000 + 500$	
כאשר יש עלייה נוספת	
נעלה בעוד 10,500	

ב) $100 \xrightarrow{G} AD \xrightarrow{100} Y \xrightarrow{500}$

$K = 5$

$100 \times 5 = 500$

$Y^* 10,000$

חדש $Y = 500$

$\downarrow$

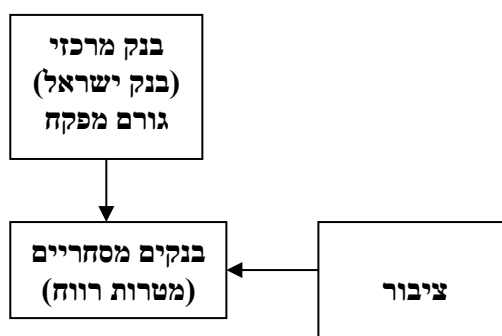
$\underline{Y^* = 10,500}$

$$C = 1,000 + 0.7 (10,500 - 1,000)$$

$$C = 1,000 + 7,350 - 700$$

$$\underline{C = 7,650}$$

מערכת הבנקאות

בנק ישראל/מרכזי - תפקידיו:

בנק ישראל הוא גוף שלטוני שלא נועד למטרות רווח ותפקידו לווסת ולפקח על הבנקים המסחריים. בראש הבנק המרכזי עומד נגיד הבנק.

תפקידי הבנק המרכזי:

- ✓ פיקוח על הבנקים המסחריים
- ✓ קביעת את הריבית במשק
- ✓ שמירה על יעדי אינפלציה (1% - 3%) עליית מחירים
- ✓ שמירה על שערי מט"ח – מטבע חוץ ע"י קניית/מכירת מט"ח
- ✓ הנפקת מק"מ (מלווה קצר מועד – גיוס כסף של הציבור) מק"מ – אג"ח לשנה.
- ✓ הדפסת כסף (במציאות אסור להנפיק כסף).

מאזן הבנקים המסחריים:

מושגים:

רזרבות: מזומן שהציבור מחזיק/מצוי פיזית בכספות הבנקים.

R – יחס הרזרבה: את היחס הזה קובע נגיד בנק ישראל לצורך שמירה על רמת נזילות נאותה של הבנקים.

מב"צ: מזומן בידי ציבור שלא הופקד בבנק.

אשראי: הכסף שהבנק המסחרי מלווה לציבור למטרות רווח.

בסיס הכסף: רזרבות + מב"צ = B – כמות השטרות והמטבעות שהונפקו ע"י בנק ישראל.

כמות הכסף: עו"ש + מב"צ = M – כמות אמצעי התשלום במשק.

✓ כלל: כמות הכסף M תמיד גדולה מ B וזאת בגלל שהבנקים המסחריים מלווים לציבור כסף וכן הציבור משתמש בכרטיסי אשראי שמגדיל את כמות הכסף.

דוגמא למאזן הבנקים:

נתונים:

מב"צ: 1,000

רזרבות: 2,000

 $R = 0.2$

א. הציגו מאזן

ב. מיצאו M.B.

נכסים	התחייבויות
10,000	2,000 רזרבות עו"ש
	8,000 הלוואות
=	=
10,000	10,000

$$\text{מכפיל} = \frac{1}{0.2} = 5$$
$$2,000 \times 5 = 10,000$$

מב"צ: 1,000

$$\mathbf{B} = 2,000 + 1,000 = 3,000$$

מב"צ רזרבות

$$\mathbf{M} = 10,000 + 1,000 = 11,000$$

מב"צ ענ"ש

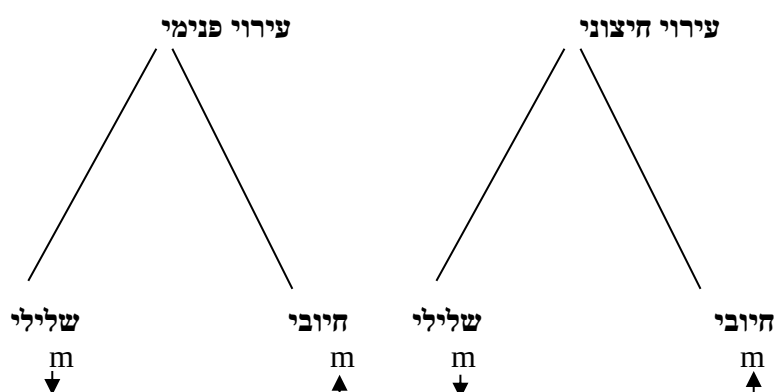
עירויים במערכת הבנקאות:

(שינויים במערכת הבנקאות)

כללים:

✓ בכל עירוי חיובי כמות הכסף גדלה

✓ בכל עירוי שלי י כמות הכסף קטנה

עירוי חיצוני חיובי:

הגדרה: הגדלת בסיס הכסף ($\uparrow B$)
 מבצע: הבנק המרכזי/בנק ישראל (נכסים שבנק מרכזי מחזיק)

הפעולות שיוצרות עירוי חיובי חיצוני:

פעולות שקולות	✓ <u>הדפסת כספים</u>
	✓ <u>קניית אג"ח</u> מהציבור
	✓ <u>קניית מט"ח</u> מהציבור.

לדוגמא:

נתונים: רזרבות: 1000 ש"ח, יחס רזרבה 0.25, מב"צ 1000
 א. הציגו את המאזן.

ב. בנק מרכזי קנה אג"ח מהציבור בשווי 500 ₪, הצג את השינויים במאזן:

פתרון:

נתון:	נכסים	התחייבויות
רזרבות: 1,000		עו"ש: 4,000
+500		+2,000
הלוואות: 3,000		
+1,500		
=		=
6,000		6,000

מב"צ: 1,000
 $R = 0.25$
 $\text{מכפיל} = \frac{1}{0.25} = 4$
 רזרבות מב"צ
 $M = 1,000 + 1,000 = \underline{2,000}$
 עו"ש מב"צ
 $M = 1,000 + 4,000 = \underline{5,000}$ כמות

לאחר השינוי:

$B1 = 1,500 + 1,000 = 2,500$
 מב"צ רזרבות

$M1 = 6,000 + 1,000 = 7,000$
 מב"צ עו"ש

עירוי חיצוני שלילי:

הקטנת בסיס הכסף

מבצע: בנק מרכזי.

פעולות שקולות	ע"י: - הוצאת, השמדת כסף
	- מכירת <u>מט"ח</u> לציבור
	- מכירת <u>אג"ח</u> לציבור (הנפקת אג"ח)

דוגמא:**נתונים:**

רזרבות = 1000, יחס הרזרבה = 0.25, מב"צ: 1000

א. הצג את מאזן הבנקים

ב. הבנק המרכזי מכר אג"ח לציבור בשווי 300 ₪, מה יקרה למאזן, ל-B, M הצג את השינויים.

פתרון:

נתון:	נכסים	התחייבויות
רזרבות: 1,000		עו"ש 4,000
-300		-1,200
הלוואות: 3,000		
-900		
=		=

$B0 = 2,000$
 $M0 = 500$
 $R = 0.25$
 $\text{מכפיל} = \frac{1}{0.25} = 4$
 מב"צ = 1,000

לאחר העירוי:

$$B1 = 1,000 + 700 = \underline{1,700}$$

רזרבות מב"צ

$$m1 = 1,000 + 2,800 = \underline{3,800}$$

רזרבות מב"צ

עירוי פנימי חיובי:

עירוי שבו הציבור **מפקיד** כסף בבנק .
הציבור מקטין את ה"מב"צ".

דוגמא:

נתונים: רזרבות 1,000, יחס רזרבה 0.2, מב"צ 1,000.

א. הצג את מאזן הבנקים.

ב. הציבור **הפקיד** 700 ש"ח בבנק . הצג את המאזן לאחר העירוי.

מב"צ: 1,000	התחייבויות	נכסים
1000	עו"ש	רזרבות
-700	5,000	1,000
$R = 0.2$	$\frac{1}{R} = \frac{1}{0.2} = 5$ מכפיל	+700
$\frac{1000}{-700}$		* 5
מב"צ: 300		הלוואות
אחרי העירוי		4,000
		+ 2,800

$$B0 = 2,000$$

$$M0 = 6,000$$

$$B1 = 1,000 + 700 + 300 = 2,000$$

$$M1 = 5,000 + 3,500 + 300 = 8,800$$

עירוי פנימי שלילי:עירוי שבו הציבור **מושך** כסף מהבנק .

בעירוי זה הציבור מושך את כספו מהבנק.

דוגמא:**נתונים:**

רזרבות 1,000, יחס רזרבה 0.2 מב"צ 1,000

א. הצג את מאזן הבנקים

ב. הציבור משך 500 ש"ח מהבנק הצג את המאזן לאחר השינוי.

פתרון:

מב"צ: 1,000	התחייבויות	נכסים
+500	עו"ש	רזרבות
	5,000	1,000
	-2500	-500
		* 5
		הלוואות
		4,000
		-2000

$$B0 = 2,000$$

$$M0 = 6,000$$

$$B1 = 1,000 + 500 + 500 = 2,000$$

$$M1 = 1,000 + 500 + 2,500 = 4,000$$

דוגמא:**נתונים:**

רזרבות: 2,000 מב"צ: $R = 0.25$ 2000

א. הציגו את מאזן הבנקים B, M.

ב. הציבור משך 100 ש"ח מהבנק, ובמקביל הבנק המרכזי קנה אג"ח בשווי 100 ש"ח, מה יקרה ל-B ול-M?

$$\begin{aligned} &\text{מב"צ: } 2,000 + 100 \\ &0.25 = R \\ &\text{מכפיל} = \frac{1}{0.25} = 4 \end{aligned}$$

מב"צ

$$B0 = 2,000 + 2,000 = 4,000$$

$$M0 = 2,000 + 8,000 = 10,000$$

מב"צ

$$B1 = 2,000 + 100 + 2,000 = 4,100$$

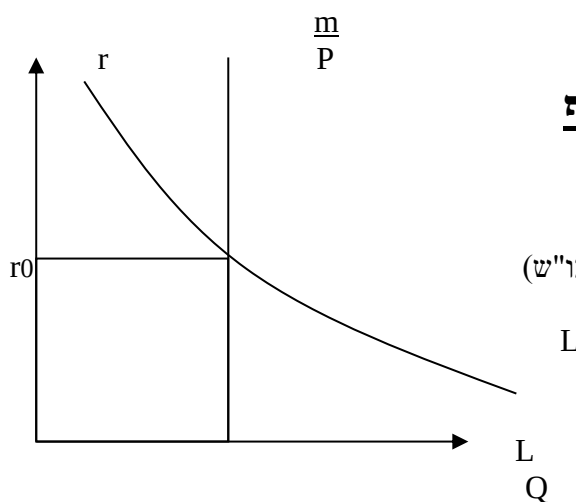
מב"צ

$$M1 = 2,000 + 100 + 8,000 = 10,100$$

נכסים	התחייבויות
רזרבות	עו"ש
2,000	8,000
-100	-400
+100	+400
הלוואות	
6,000	
-300	
+300	

לסיכום: כמות ובסיס הכסף

גדלו ב-100.

מודל קיינס משולב: מוצרים וכסף

שוק הכסף:

מושגים:

m – היצע הכסף: כמות אמצעי התשלום (מב"צ+עו"ש)

P – רמת מחירים

$\frac{m}{P}$ – היצע כסף **ריאלי**

(היצע הכסף הוא עקומה קשיחה לחלוטין).

L – ביקוש לכסף

r – הריבית במשק, מחיר הכסף

שינויים בשוק הכסף:

1. הדפסת כסף: $m \uparrow \rightarrow \frac{m}{P} \uparrow \rightarrow r \downarrow$

פעולות שקולות להדפסת כסף:

- קניית אג"ח מהציבור (ע"י בנק מרכזי)

- מזרים כסף ולכן הריבית יורדת.

- קניית מט"ח מהציבור.

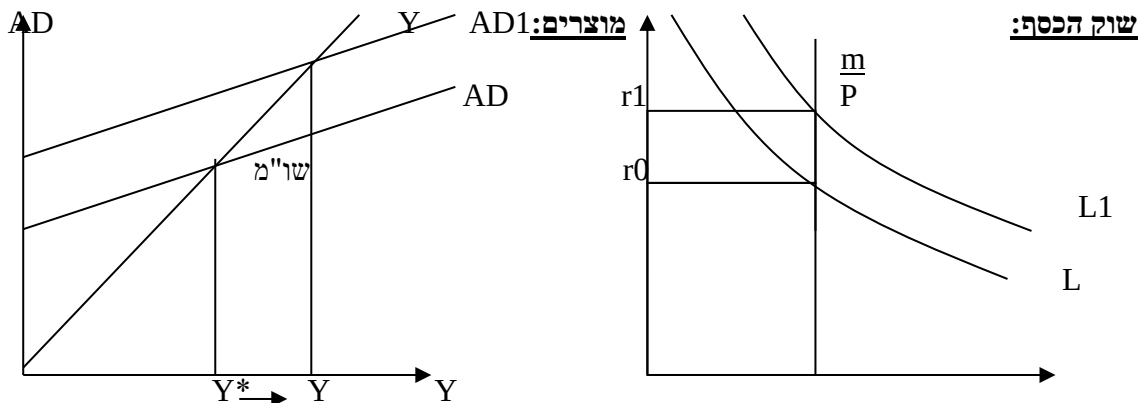
2. עליית התוצר: $Y \uparrow \rightarrow L \uparrow \rightarrow r \uparrow$

מודל קיינס משולב: שוק הכסף ושוק המוצרים

כאשר המשק באבטלה הממשלה יכולה לנקוט במספר דרכים על מנת להגדיל את רמת התעסוקה, כלומר להגדיל את הביקושים (AD) וע"י כך להגדיל את התוצר הלאומי במשק.

כאשר משלבים את שוק הכסף, על פי המודל, ישנם מספר דרכים בהן הממשלה יכולה לנקוט על מנת להגיע לתעסוקה מלאה:

דרך I: העלאת G במימון אג"ת.

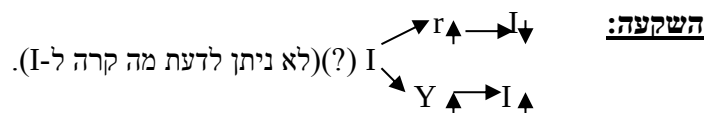
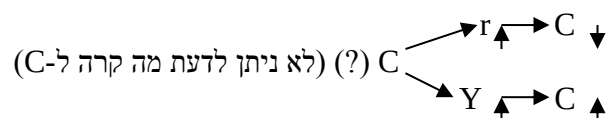

← עולה G ← AD עולה ← Y עולה ← L עולה ← R עולה ← C, I יורדים
AD יורד ← Y יורד.

סיכום: (חובה: ע"מ לראות השפעה של I, C)

התוצר והריבית גדלו

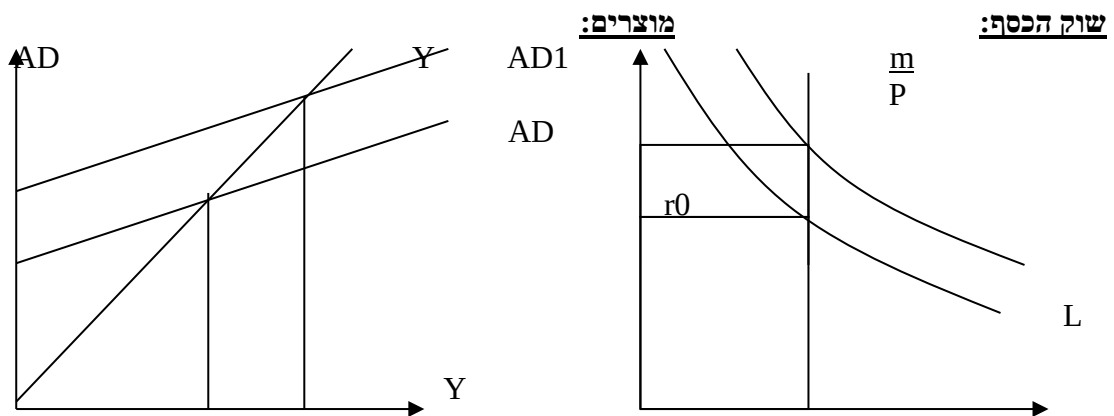
צריכה:

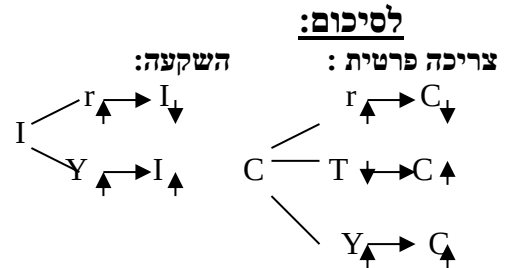
כללים:

- ✓ תמיד ההשפעה הראשונית קובעת – כלומר AD, Y עלו לפי ההשפעה הראשונית.
- ✓ נוצר במעב זה גרעון ממשלתי בגלל מימון על ידי אג"ת.
- ✓ לא ניתן להגיע לתעסוקה מלאה על ידי הגדלת G בגודל הפער הדפלציוני

דרך II: הורדת מיסים: T

T יורד $\leftarrow C$ עולה $\leftarrow AD$ עולה $\leftarrow Y$ עולה $\leftarrow L$ עולה $\leftarrow R$ עולה
 C, I יורדים $\leftarrow AD$ יורד $\leftarrow Y$ יורד

התוצר גדל, הריבית עלתה, צריכה פרטית עלתה ולא ניתן לדעת מה קרה להשקעה.

כללים:

- ✓ תחול עלייה בגירעון כי המיסים ירדו.
- ✓ התוצר והביקוש המצרפי יעלו בגלל ההשפעה הראשונית

דרך III: העלאת הצריכה הציבורית במימון מיסים:

כמו דרך I פרט לשינויים הבאים:

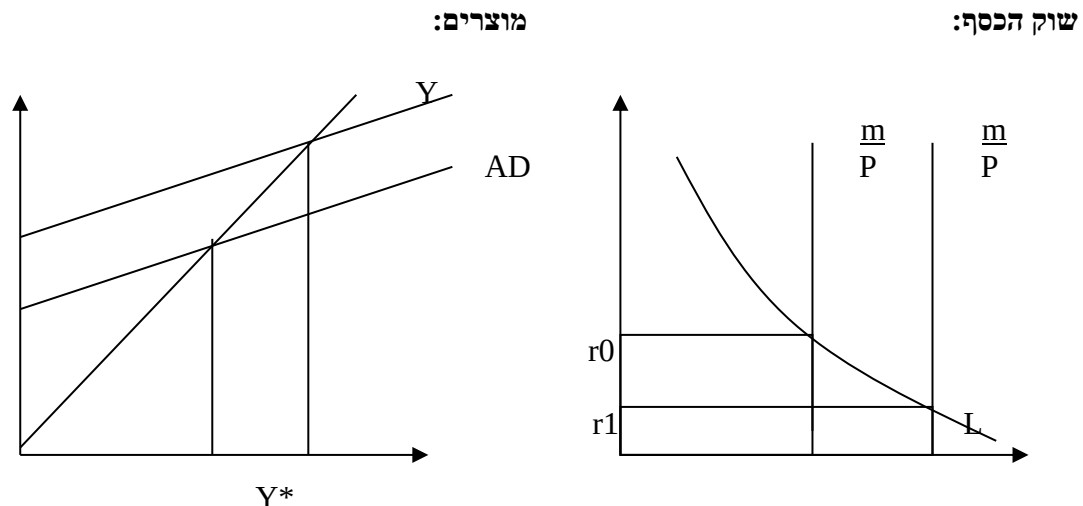
- ✓ התוצר יגדל אך בפחות מדרך I.
- ✓ אין עלייה בגירעון התקציבי כי המימון על ידי מיסים.

דרך IV הדפסת כסף: מדיניות מוניטרית מרחיבה:

הבנק המרכזי יכול להשפיע על שווקי המוצרים והכסף באמצעות הכלים הבאים: הריבית, קנייה ומכירה של מט"ח/אג"ח לציבור.

הבנק המרכזי יכול להגדיל את רמת התעסוקה ולצמצם את רמת האבטלה על ידי הכלים המוניטריים העומדים לרשותו. מוניטרי = כספי.

דרך אחת מקובלת היא הדפסת כסף:

M גדל ← R קטנה ← C, I גדלים ← AD גדל ← Y גדל

סיכום:

הריבית קטנה, התוצר גדל, הצריכה הפרטית וההשקעה גדלו.

כללים:

- ✓ אין שינוי בגרעון התקציבי
- ✓ ניתן לבצע הרחבה מוניטרית גם על ידי: קניית מט"ח/אג"ח מהציבור, הורדת ריבית או הקטנת יחס רזרבה – כל הפעולות הללו שקולות.

מודל קיינס המשולב שאלות:

לדוגמא

שר האוצר החליט להעלות את ההוצאה הממשלתית (G) ↑
ידוע כי הצריכה הפרטית (C) לא תלויה בריבית.

מה יקרה לתוצר, לצריכה הפרטית (C), לריבית (r), להשקעה (I)?

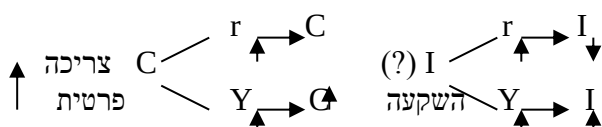
(לא תלויה) C

G ↑ → AD ↑ → Y ↑ → L ↑ → r ↑ → I ↓ → AD ↓ → Y ↓

לא תלוי = לא השתנה

(עפ"י)

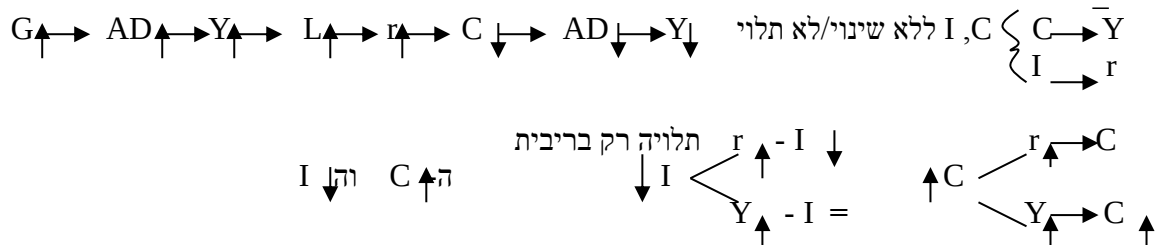
(סיכום)

תשובה: התוצר, הריבית והצריכה הפרטית גדלו לא ידוע מה יקרה להשקעה.

לדוגמא:

הממשלה הגדילה את הצריכה הציבורית $\uparrow G$
 ידוע כי C תלוי רק ב- Y , וידוע ש I תלוי רק בריבית r .
 מה יקרה לתוצר, לריבית, C ו- I ?

תשובה: התוצר יגדל, הצריכה הפרטית תגדל, הריבית תגדל וההשקעה תרד.

סיכום – קיינס משולב

מדיניות אנטי אינפלציונית	מדיניות אנטי דיפלציונית מצב של חוסר ביקוש
<u>פיסקלית מצמצמת:</u> 1) $G \downarrow$ אג"ח 2) $T \uparrow$ (באינפלציה העלאת מס) 3) $\left[\begin{matrix} G \downarrow \\ T \downarrow \end{matrix} \right]$ <u>מוניטרית מצמצמת:</u> $m \downarrow$ $m \downarrow - r \uparrow - AD \downarrow - Y \downarrow$ או $r \uparrow$ $\uparrow Y$	<u>פיסקלית מרחיבה:</u> G/T 1) $G \uparrow$ אג"ח 2) $T \downarrow$ 3) $\left[\begin{matrix} G \uparrow \\ T \uparrow \end{matrix} \right]$ <u>מוניטרית מרחיבה:</u> $m \uparrow$ $m \uparrow - r \downarrow - AD \uparrow - Y \uparrow$ או $r \downarrow$ $\uparrow Y$

מאזן התשלומים של המט"ח:

מאזן התשלומים בשוק המט"ח כולל את כל הפעולות של כניסת/יציאת מט"ח במשק. רשמים את כל הפעולות במאזן לפי סוגי החשבונות הבאים:

חשבון הסחורות והשירותים: בחשבון זה נרשום

פעולות ייבוא/ייצוא של מוצרים ושירותים וכן ריבית

השבון הבעברות בחד צדדיות: כל פעולה של

מענק/מתנה או העברה חד צדדית.

השבוע ההוא: פקדונות, הלוואות, אג"ח השקעות

וְאֵשֶׁר אֵי

שינוי יתרות מט"ח: נחשב מהמאזן.

החשבון השוטף: חיבור של חשבון הסחורות

והשירותים וחשבון ההעברות הסד צדדיות גם יחד.

כל פעולה של כניסת מט"ח נדרשם בזכות וכל פעולה של יציאת מט"ח נדרשם בחובה.

דוגמא:**נתונים:**

יצוא 1,000, ייבוא 1,500, מענק מארה"ב 300, מענק לאתיופיה 100, הלוואות מארה"ב 200, השקעות זרים במשק 500, השקעות בחו"ל 100. מה היה השינוי ביתרות מט"ח?

פתרון:

פער	חובה	זכות	סוג חשבון
(עודף ייבוא) -500	ייבוא 1,500	ייצוא: 1,000	סחורות ושירותים:
+200	מענק לאתיופיה 100	מענק מארה"ב 300	העברות חד צדדיות:
+600	השקעות בחו"ל: 100	קבלת הלוואה מארה"ב 200 השקעות במשק 500	חשבון ההון:
= +300	גידול יתרות מט"ח 300 (+)	קיטון יתרון אין (-)	שינוי יתרות מט"ח
	= 2,000	= 2,000	

כללים:

- ✓ על מנת לחשב את שינוי יתרות המט"ח נסכום את הפער
- ✓ במידה ונתקבלה תוצאה חיובית נרשום גידול יתרות מט"ח.
- ✓ במידה ונתקבלה תוצאה שלילית נרשום קיטון יתרות מט"ח.

- מסקנות: - גרעון בסחורות ושירותים 500
- עודף בחשבון העברות חד צדדיות
- בחשבון ההון עודף של 600
- גידול יתרות מט"ח של 300
- בחשבון השוטף גרעון של 300

דוגמא נוספת:**נתונים:**

ייצוא 2,000, ייבוא 3,000, מענקים מחו"ל 1,200, הלוואה מחו"ל 400, השקעות של תושבי המשק בחו"ל 300, מה היה השינוי ביתרות המט"ח?

פער	חובה (-)	זכות (+)	חשבון
-1,000	ייבוא (עודף ייבוא) 3,000	ייצוא 2,000	סחורות ושירותים:
+1,200	-	התקבלו (מחו"ל) 1,200	העברות חד צדדיות:
+100	השקעות 300	הלוואה 400	הון
+300	גידול יתרות +300		שינוי יתרות מט"ח
	= 3,600	= 3,600	

כללים:

- ✓ ריבית: רושמים בחשבון סחורות ושירותים .
- ✓ פעולות הדורשות רישום כפול:
- המשק קיבל מענק בצידוד
- המשק קיבל ציוד באשראי
- המשק נתן מענק בצידוד (למשל תרופות, משלחות סיוע לחו"ל)
- המשק נתן ציוד באשראי.

שוק המט"ח – מטבע חוץ

מושגים:

E = שער מט"ח

שער"ח = שער חליפין של המט"ח.

תיסוף: מצב שבו שער"ח יורד (היחזקות השקל אל מול הדולר)

פיתחות: מצב שבו שער"ח עולה (היחזקות הדולר אל מול הדולר)

גורמים לתיסוף:

$$X \uparrow \rightarrow S \uparrow \rightarrow e \downarrow$$

(1) – גידול בייצוא

- אינפלציה עולמית

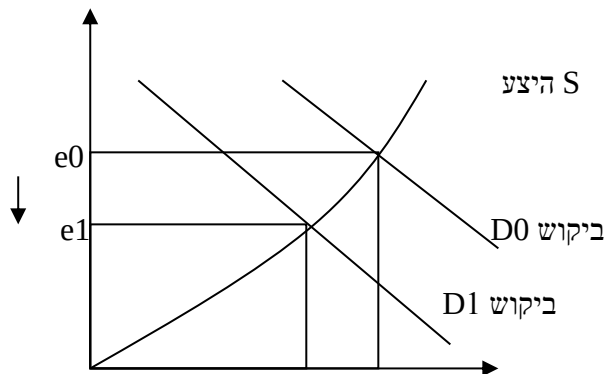
עליית מחירים עולמית בחו"ל

- ירידת מחירים מקומית

(2) – עליית ריבית מקומית

- ירידת ריבית עולמית:

(3) – ירידה בייבוא – הטלת מכסים (מס)

$$m \downarrow \rightarrow D \downarrow \rightarrow e \downarrow$$

שער"ח ביקוש ייבוא

כלל: כאשר שער הריבית במשק יעלה $r \uparrow$

יזרום כסף זר למדינה (תנועות הון)

שער החליפין ירד $e \downarrow$

הייצוא ירד $X \downarrow$

הייבוא יגדל $lm \uparrow$

גורמים לפיתחות: (מצב שבו שער הדולר יעלה) $e \uparrow$

(1) – ירידה בייצוא

- ירידת מחירים בעולם

עליית מחירים מקומית/אינפלציה

- ירידת ריבית מקומית:

עליית ריבית בעולם.

$$r \downarrow \rightarrow \text{תנועות הון} \downarrow \rightarrow e \uparrow$$

(כסף לא נכנס מחו"ל)

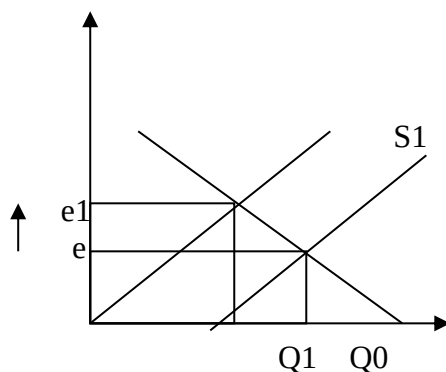
(2) – עליה בייבוא:

$$lm \uparrow \rightarrow D \uparrow \rightarrow e \uparrow$$

ביקוש למט"ח ייבוא

$$lm \uparrow \rightarrow D \uparrow \rightarrow e \uparrow$$

- ירידה במכס:

תרגילים – כלכלה מיקרו

עקומת התמורה:

1. אילו מבין הטענות הבאות נכונה:
 - א. כל נקודה מתחת לעקומת התמורה יעילה.
 - ב. כל נקודה מעל עקומת התמורה יעילה.
 - ג. כל נקודה על גבי עקומת התמורה יעילה.
 - ד. בכל נקודה על גבי עקומת התמורה קיימת אבטלה סמוייה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

2. מדוע עקומת התמורה יורדת משמאל לימין?
 - א. בגלל תופעת המחסור.
 - ב. על מנת שהגרף יתחבר עם ציר ה-X.
 - ג. מאחר ולמשק יש לעיתים אבטלה סמוייה.
 - ד. עקומת התמורה תמיד עולה ולא יורדת.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

3. משק מייצר שני מוצרים: עגבניות ומלפפונים בלבד.

במשק יש 100 עובדים ו-100 עובדות.

כל עובד יכול לייצר 1 מלפפונים או 2 עגבניות.

כל עובדת יכולה לייצר 2 מלפפונים או 6 עגבניות. סמן את התשובה הנכונה:

 - א. לעובדים יתרון יחסי על פני העובדות בשני המוצרים.
 - ב. לעובדות יש יתרון מוחלט בייצור מלפפונים.
 - ג. לעובדות יש יתרון יחסי בייצור מלפפונים.
 - ד. לעובדים יש יתרון יחסי בייצור עגבניות.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

4. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, ידוע שהמשק מייצר ביעילות 50 מלפפונים.
 - א. המשק מייצר 700 עגבניות.
 - ב. המשק מייצר 600 עגבניות.
 - ג. במשק יש אבטלה סמוייה.
 - ד. המשק מייצר 800 עגבניות.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. במדינת הדרדסים ניתן לייצר רק 2 מוצרים: תותים ואוכמניות.

קיימים רק 2 סוגי דרדסים: 100 דרדסים מסוג א' ו-100 דרדסים מסוג ב'.

כל דרדס מסוג א' מסוגל לייצר 1 תותים או 5 אוכמניות.

כל דרדס מסוג ב' מסוגל לייצר 2 תותים או 2 אוכמניות.

אם ידוע שבמדינה זו מייצרים 250 תותים, עיזרו לגרגמל לחשב את כמות האוכמניות שיוצרה:

 - א. 250 אוכמניות.
 - ב. 200 אוכמניות.
 - ג. אף לא אוכמניה אחת.
 - ד. 450 אוכמניות.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, התברר שחלה טעות ויוצרו רק 150 תותים.

- העלות האלטרנטיבית הכוללת בייצור תותים היא 150 אוכמניות.
- העלות האלטרנטיבית הממוצעת בייצור תותים היא 5 אוכמניות.
- העלות האלטרנטיבית השולית בייצור תותים היא 5 אוכמניות.
- העלות האלטרנטיבית השולית בייצור אוכמניות היא 5 תותים.
- אף תשובה אינה נכונה.

7. במשק ישנם שני מוצרים בלבד X ו- Y .

במשק ישנם 10 פועלים מסוג א' היכולים לייצר כל אחד $1x$ או $4y$.
במשק ישנם 10 פועלים מסוג ב' היכולים לייצר כל אחד $2x$ או $10y$.
אין גורמי ייצור נוספים.

ידוע שהמשק מייצר $5x$. מה ניתן לומר בוודאות?

- המשק מייצר $120y$.
- לפועלים א' יש יתרון יחסי ב- Y .
- לפועלים ב' יש יתרון יחסי בשני המוצרים.
- המשק מייצר $100 X$.
- אף תשובה אינה נכונה.

8. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:

- העלות האלטרנטיבית השולית בייצור X היא $5 Y$.
- העלות האלטרנטיבית הכוללת בייצור Y היא $X20$.
- העלות הממוצעת בייצור X היא $Y5$.
- העלות האלטרנטיבית השולית בייצור Y היא $X0.25$.
- אף תשובה אינה נכונה.

9. משק מייצר שני מוצרים מכוניות ומגררינה בלבד.

המשק מייצר באמצעות גורם ייצור אחד בלבד.
מה ניתן לומר בוודאות?

- עקומת התמורה קמורה.
- עקומת התמורה היא ליניארית.
- המשק בהכרח מייצר ביעילות.
- המשק בהכרח מייצר בתעסוקה מלאה.
- אף תשובה אינה נכונה.

10. מה הסיבה לכך שעקומת התמורה היא קמורה?

- במשק יש יותר מגו"י אחד.
- במשק יש רק גו"י אחד.
- במשק ישנם מספר גורמי ייצור בעלי עלות שולית שונה.
- תופעת ההתמחות.
- תשובות ג' ו-ד' נכונות.

11. משק מייצר בנקודה בתוך עקומת התמורה.

קרי, בנקודה בה יש אבטלה סמויה.

- העלות האלטרנטיבית השולית היא 0.
- לא ניתן לייצר מתחת לעקומת התמורה.
- אם יחול שיפור טכנולוגי ב- X בהכרח המשק ייצר יותר מ- X .
- לא ייתכן שכל גורמי הייצור מועסקים.
- אף תשובה אינה נכונה.

12. אם עקומת התמורה היא קמורה ניתן לומר בודאות:

- א. יש במשק יותר מגורם ייצור אחד.
- ב. אם נגדיל את הייצור מ-X העלות השולית בייצור X תגדל.
- ג. אם נגדיל את הייצור מ-X העלות השולית בייצור Y תקטן.
- ד. אם נגדיל את הייצור מ-X העלות האלטרנטיבית הממוצעת בייצור X תגדל.
- ה. כל התשובות לעיל נכונות.

13. אם עקומת התמורה היא קו ישר יורד ניתן לומר שבהכרח:

- א. במשק יש רק גורם ייצור אחד.
- ב. העלויות האלטרנטיביות השוליות והממוצעת קבועות וזהות לאורך כל העקומה.
- ג. המשק בתעסוקה מלאה.
- ד. המשק באבטלה סמוייה.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

14. משק מייצר פיתות ולחמים בלבד. מה יגרום לתזוזה של עקומת התמורה כלפי חוץ?

- א. גידול ברמת התשתית של המשק.
- ב. שיפור טכנולוגי בייצור Y.
- ג. המשק מקבל מענק של X50 מחו"ל.
- ד. תשובות א' ו-ב' נכונות.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

15. משק מייצר מטוסים וטנקים בלבד.**חל שיפור טכנולוגי בייצור המטוסים.**

- א. המשק ייצר בהכרח יותר מטוסים.
- ב. המשק ייצר בהכרח יותר טנקים.
- ג. המשק ייצר בהכרח יותר מטוסים וטנקים.
- ד. ייתכן והמשק ייצר יותר מטוסים.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. משק מייצר X ו-Y בלבד.

במשק אין מוצרים נוספים. המשק מייצר בנקודה מסויימת על גבי עקומת התמורה ובה הוא מייצר גם X וגם Y.

לאחרונה, חל שיפור טכנולוגי בייצור X.

ידוע שלאחר השיפור המשק מייצר את אותה בכמות של Y אותה ייצר קודם.

- א. המשק מייצר בהכרח יותר X וכן העלות השולית בייצור X קטנה.
- ב. לא ניתן לקבוע דבר.
- ג. המשק מייצר יותר X והעלות השולית בייצור X נותרה זהה.
- ד. המשק מייצר פחות X.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

17. משק מייצר שני מוצרים בלבד X ו-Y.

לאחרונה המשק קיבל מענק של X100 מחו"ל. כתוצאה מכך:

- א. עקומת התמורה גדלה.
- ב. המשק יגדיל את הייצור בהכרח משני המוצרים.
- ג. לא יחול כל שינוי בעקומת התמורה של המשק.
- ד. לא ניתן לקבל מענק מחו"ל.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

18. במשק ישנם 5 סדנאות לייצור רכבים.
ניתן לייצר רק משאיות או אופנועים באופן הבא:

סדנא	משאיות	אופנועים
א'	12	24
ב'	10	20
ג'	5	15
ד'	4	20
ה'	6	24

- א. התוו את עקומת התמורה של המשק.
ב. אם המשק מייצר ביעילות 20 משאיות כמה אופנועים מייצר?
ג. בהמשך לסעיף ב, מהן העלויות האלטרנטיביות נכון לנקודה זו?
נא להיעזר בטבלה.

19. במשק מייצרים תירס ותירס גמדי בלבד.
ישנם 4 פועלים וכל אחד מהם יכול לייצר את המוצרים לעיל באופן הבא:

פועל	תירס	תירס גמדי
A	1	4
B	3	5
C	2	4
D	2	6

- א. התוו את עקומת התמורה של המשק.
ב. אם המשק מייצר ביעילות 5 תירס כמה תירס גמדי מייצר המשק?
ג. בהמשך לסעיף ב, מהן העלויות האלטרנטיביות נכון לנקודה זו?
נא להיעזר בטבלה.

20. במשק ישנם 600 מכוניות ו-1200 פועלים.

לייצור 1X דרושים 6 מכוניות ו-2 פועלים.

לייצור 1Y דרודים 2 מכוניות ו-6 פועלים.

- א. התוו את עקומת התמורה של המשק.
ב. מיצאו נקודת תעסוקה מלאה.
ג. במידה והמשק מייצר 40X כמה מייצר המשק מ-Y.

21. משק מייצר מלפפונים ועגבניות בלבד. במשק קיימים 200 עובדים ו400 רובוטים.

לייצור 1 מלפפון דרושים 2 עובדים ו-4 רובוטים.

לייצור 1 עגבנייה דרושים 2 עובדים 5 רובוטים.

- א. התוו את עקומת התמורה של המשק.
ב. מיצאו נקודת תעסוקה מלאה.

22. במשק 4 מטעים של תפוזים ושסק. כושר הייצור השנתי בק"ג של כל מטע הוא כפי שמפורט :

מטע	תפוזים	שסק
A	90	30
B	60	90
C	45	30
D	72	36

ידוע כי במשק מיוצרים באופן יעיל מידי שנה 108 ק"ג תפוזים ובשאר המטעים מייצרים שסק.
על סמך נתונים אלה ניתן לומר כי:

- א. המשק מייצר שסק באמצעות מטעים A ו D בלבד.
ב. המשק מייצר תפוזים באמצעות מטעים B ו D בלבד.
ג. העלות האלטרנטיבית השולית של ק"ג שסק הוא 2 ק"ג תפוזים.
ד. העלות האלטרנטיבית השולית של ק"ג תפוזים הוא 1.5 ק"ג שסק.
ה. אף תשובה אינה נכונה.

23. בתחנת משטרה באלבמה שבארה"ב קיימים שני סוגי שוטרים: ותיקים וצעירים. שוטר ותיק יכול ביום עבודה לתפוס 25 גנבים או לרשום 50 דוחות. שוטר צעיר יכול ביום עבודה לתפוס 5 גנבים או לרשום 15 דוחות. לרשות התחנה 40 ותיקים ו 40 -צעירים. עבור כל תפיסת גנב או דוח שנרשם השריף מחלק לשוטר סופגניה אחת. בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים נכון?
- א. התחנה תהיה על גבול אפשרויות הייצור שלה (כלומר תייצר באופן יעיל) אך ורק אם ייתפסו 1000 גנבים ויירשמו 600 -דוחות.
- ב. אם ידוע כי בתחנה נתפסו ביעילות 800 גנבים, אז יתכן שברישום דוחות מועסקים גם ותיקים וגם צעירים.
- ג. אם ידוע כי בתחנה נתפסו באופן יעיל 1000 גנבים, אז בהכרח כל הצעירים מועסקים ברישום דוחות.
- ד. התחנה תעדיף לתפוס רק גנבים, שכן כך ההוצאות על הסופגניות יהיו נמוכות יותר.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

24. במשק שני סוגי פועלים:

- 800 פועלים מסוג א' שכל אחד מהם יכול לייצר בשנה 1 תותח או 2 טון חיטה
 400 פועלים מסוג ב' שכל אחד מהם יכול לייצר בשנה 6 תותחים או 3 טון חיטה.
 אם המשק מעוניין לייצר ביעילות 900 טון חיטה בשנה. סמן את התשובה הנכונה:
- א. אין הבדל אם בייצור החיטה יועסקו פועלים מסוג א' או ב'.
- ב. המשק ייצר, בנוסף ל 900 טון חיטה גם 2750 תותחים וההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור תותח היא 2 טון חיטה.
- ג. המשק ייצר את 900 טון החיטה באמצעות 300 פועלים מסוג ב'.
- ד. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור טון חיטה תהיה 2 תותחים.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

25. במפעל 4 מכונות. כושר הייצור השבועי של כל מכונה הוא כפי שמפורט בלוח הבא:

מכונה	עפרונות	אוטובוסים
A	15	5
B	10	15
C	8	5
D	12	6

- ידוע כי במפעל מיוצרים באופן יעיל מידי שבוע 18 עפרונות ובשאר המכונות מייצרים אוטובוסים. הניחו כי בייצור אין כל עלויות נוספות, פרט לשימוש במכונות.
- על סמך נתונים אלה ניתן לומר כי:
- א. אף תשובה אינה נכונה.
- ב. העלות האלטרנטיבית השולית של עפרונות הוא 0.5 אוטובוסים.
- ג. העלות האלטרנטיבית השולית של עפרונות הוא 1.5 אוטובוסים.
- ד. אין מספיק נתונים

היצרן

1. משק מייצר לימונים באמצעות 10 מטעים מסוג א', ו- 10 מטעים מסוג ב'. במשק כ-55 פועלים בלבד. להלן פונקציית ייצור:

פועלים	תפוקת מטע א'	תפוקת מטע ב'
1	30	28
2	55	53
3	70	67
4	80	76
5	85	79
6	86	80

- א. התפוקה השולית של העובדים היא 1 לימונים.
 ב. התפוקה השולית של העובדים היא 5 לימונים.
 ג. התפוקה השולית של העובדים היא 14 לימונים.
 ד. התפוי"ש של העובדים היא 15 לימונים.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

2. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:

- א. התפוי"ש של מטע א' היא 28 לימונים.
 ב. התפוי"ש של מטע א' היא 70 לימונים.
 ג. התפוי"ש של מטע ב' היא 14 לימונים.
 ד. התפוי"ש של מטע ב' היא 67 לימונים.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

3. במדינת "טיילור" ישנם 100 פסי ייצור מסוג א', ו-100 פסי ייצור מסוג ב'. מייצרים שבבים מסוג אחד בלבד.

כמו כן ישנם 505 פועלים במדינה זו ונתונה פונקציית ייצור כדלקמן:

פועלים	תפוקת פס ייצור א'	תפוקת פס ייצור ב'
1	18	18
2	34	32
3	44	40
4	49	44
5	50	44

- א. תפוי"ש עובדים היא 8 שבבים.
 ב. שכי"ע במשק הוא 10 שבבים.
 ג. שכי"ע הוא 44 שבבים.
 ד. תפוי"ש עובדים 40 שבבים.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

4. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת,

- א. תפוי"ש פס ייצור א' היא 24 שבבים.
 ב. תפוי"ש פס ייצור א' היא 20 שבבים.
 ג. תפוי"ש פס ייצור ב' היא 40 שבבים.
 ד. תפוי"ש פס ייצור ב' הוא 8 שבבים.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. בהמשך לנתוני שאלה 3, הנח כעת כי מחיר שבב שיוצר בפס ייצור א' הוא 2 ₪. ושמחיר שבב שיוצר בפס ייצור ב' הוא 3 ₪.

- א. שכייע במשק יעמוד על 8 שבבים.
 ב. שכייע במשק יהיה 20 ₪.
 ג. שכייע במשק יהיה 24 ₪.
 ד. שכייע במשק יהיה 10 ₪.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. משק מייצר באמצעות 365 אופים. מייצרים פיתות וכיכרות לחם בלבד. ישנם 80 מאפיות המייצרות פיתות בלבד וישנם 120 מאפיות המייצרות לחם בלבד. מחיר פיתה 4 ₪ ומחיר כיכר לחם 5 ₪. נתונה פונקציית הייצור של המאפיות:

מספר אופים	פיתות	כיכרות לחם
1	11	10
2	20	18
3	27	25
4	32	29
5	34	30
6	35	30

- א. שכייע במשק הוא 36 ₪.
 ב. שכייע במשק הוא 9 פיתות.
 ג. ערך תפוז"ש מאפיית פיתות היא 36 ₪.
 ד. ערך תפוקה שולית מאפיית לחם היא 40 ₪.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

7. הנח כעת שהצטרפו לשוק עוד 200 אופים.

- א. שכייע במשק כעת הוא 36 ₪.
 ב. שכייע במשק כעת 35 ₪.
 ג. אין כל שינוי בשכר עבודה.
 ד. התפוקה השולית תגדל.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

8. ביער ישנם 480 דובים.

כמו כן מצויות ביער 100 כוורות דבורים מסוג א, ו-50 כוורות דבורים מסוג ב'. כל כוורת מכילה דבש.

להלן תפוקת "גזילת" הדבש של הדובים במהלך הקיץ בק"ג (בהתעלם מעקיצות הדבורים):

מספר הדובים	כוורת סוג א'	כוורת סוג ב'
1	12	10
2	20	18
3	26	23
4	31	27
5	33	28
6	33	29

- א. תפוז"ש דובים היא 4 ק"ג דבש.
 ב. תפוז"ש דובים היא 23 ק"ג דבש.
 ג. תפוז"ש כוורת מסוג א' היא 11 ק"ג דבש.
 ד. תפוז"ש כוורת מסוג ב' היא 23 ק"ג.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

9. במשק מגדלים גזר בשני סוגי שדות.
ישנם במשק 100 שדות מסוג א' ו- 120 שדות מסוג ב'.
קיימים במשק 570 חקלאים שעובדים בשדות הגזר השונים.
להלן טבלת תפוקות ייצור הגזר:

חקלאים	שדה א'	שדה ב'
1	80	70
2	140	130
3	190	170
4	200	175
5	205	176

- א. מצא תפוי"ש עובדים.
ב. מצא שכ"ע עובדים.
ג. מצא תפוי"ש שדה א'.
ד. מצא תפוי"ש שדה ב'.
ה. מצא את תפוקת המפעל.
ו. חשב רווח בעל שדה א.
ז. חשב רווח בעל שדה ב.

10. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:
הנח כעת כי:

מחיר גזר בשדה א' הוא 3 ₪.
מחיר גזר בשדה ב' הוא 4 ₪.

- א. מצא שכ"ע עובדים.
ב. מצא ערך תפוי"ש שדה א'.
ג. מצא ערך תפוי"ש שדה ב'.
ד. מצא את הכנסת המפעל.
ה. חשב רווח בעל שדה א.
ו. חשב רווח בעל שדה ב.

11. לתעשיין בענף המתכת יש מפעל, שתפוקתו תלויה במספר העובדים באופן הבא:
(התעשיין אינו עובד במפעל בעצמו):

פועלים	יחידות מוצר
1	35
2	65
3	90
4	110
5	125

מחיר יחידת מוצר הוא 250 ₪. שכר העובדים הוא 5,500 ₪ לחודש. התעשיין יעסיק במפעל:

- א. 2 עובדים
ב. לא כדאי להפעיל את המפעל.
ג. 3 עובדים
ד. 5 עובדים

12. פירמה מייצרת תפוחים ומעסיקה עובדים שהם גורם הייצור המשתנה היחיד. נתונה פונקציית הייצור של העובדים:

מספר עובדים	תפוקת תפוחים
1	20
2	50
3	65
4	69
5	72

שכר עבודה לפועל הוא 40 ₪ לשבוע. מחיר תפוח בשוק הוא 10 ₪. החברה פועלת בתנאי תחרות משוכללת. לפירמה הוצאות קבועות בסך 100 ₪ לשבוע. בהנחה שהפירמה מעוניינת להגיע למקסימום רווחים, מה יהיה הרווח השבועי של הפירמה?

- א. 530 ₪
- ב. 430 ₪
- ג. 420 ₪
- ד. 520 ₪
- ה. 320 ₪

13. חקלאי מגדל דובדבנים בשוק הפועל בתחרות משוכללת. מחיר דובדבן בשוק הוא 500 ₪ לטון. החקלאי עצמו אינו עובד. להלן תפוקת הדובדבנים האפשרית השנתית, כפונקציה של הצבת מספר הפועלים המועסקים:

מספר פועלים	תפוקה בטון דובדבנים
0	0
1	40
2	60
3	75
4	85
5	90

אם ידוע ששכר עבודה לפועל הוא 4000 ₪, כמה פועלים החקלאי יעסיק?

- א. 2
- ב. 3
- ג. 4
- ד. 5
- ה. אין מספיק נתונים.

עלויות:**1. להלן פונקציית מפרט העלויות של יצרן מסוים:**

Q	1	2	3	4	5	6	7
VC	12	18	30	44	60	78	98

כמו כן ידוע שהעלות הקבועה FC היא 50 ₪.

- אם מחיר המוצר הוא 15 ₪ היצרן מייצר 4 יחידות והייצור כדאי בטווח הקצר בלבד.
- אם מחיר המוצר הוא 15 ₪ היצרן מייצר 5 יחידות.
- אם מחיר המוצר הוא 18 ₪ היצרן מייצר 5 יחידות.
- אם מחיר המוצר הוא 12 ₪ היצרן מייצר יחידה אחת.
- אף תשובה אינה נכונה.

2. להלן פונקציית מפרט העלויות של יצרן:

Q	1	2	3	4	5	6
VC	8	13	16	22	30	39

ידוע כמו כן שהעלות הקבועה היא 30 ₪.

- אם מחיר המוצר הוא 8 ₪ היצרן ייצר יחידה אחת בלבד.
- אם מחיר המוצר הוא 6 ₪ היצרן ייצר 2 יחידות בלבד.
- אם מחיר המוצר הוא 8 ₪ היצרן ייצר 5 יחידות והייצור כדאי בטווח הקצר בלבד.
- אם מחיר המוצר הוא 8 ₪ היצרן ייצר 5 יחידות וייצור כדאי הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.
- אף תשובה אינה נכונה.

3. נתונה פונקציית עלויות של אופה:

Q	0	1	2	3	4	5	6	7
TC	10	21	29	40	52	65	79	94

ידוע שמחיר המוצר בשוק הוא 14 ₪.

- היצרן ייצר 5 יחידות והייצור כדאי בטווח הקצר.
- היצרן ייצר 6 יחידות והייצור כדאי בטווח הקצר והארוך.
- היצרן ייצר 7 יחידות.
- אין מספיק נתונים.
- אף תשובה אינה נכונה.

4. כאשר מחיר המכירה קטן מ- $ATC(MIN)$:

- היצרן כדאי בטווח הקצר.
- הייצור כדאי בטווח הארוך.
- הייצור לא כדאי בכלל.
- ייתכן שהייצור כדאי בטווח הקצר.
- אף תשובה אינה נכונה.

5. כאשר מחיר המכירה גדול מ- $AVC(MIN)$:

- היצרן כדאי בטווח הקצר.
- הייצור כדאי בטווח הארוך.
- הייצור לא כדאי בכלל.
- ייתכן שהייצור כדאי בטווח הארוך.
- אף תשובה אינה נכונה.

6. מה ניתן לומר על יצרן שמייצר בנקודה ובה מחיר המכירה גבוה מ- $ATC(MIN)$, (עלות כוללת ממוצעת)?

- הייצרן מייצר והוא מרוויח על כל יחידה מיוצרת.
- הייצור כדאי בטווח הארוך.
- הייצור כדאי בטווח הקצר.
- ניתן לומר בודאות שהפדיון < עלות כוללת.
- כל התשובות לעיל נכונות.

7. איזה מהטענות הבאות נכונה בהכרח:

- יצרן לעולם אינו מייצר כאשר הוא בהפסדים.
- העלות הקבועה הממוצעת AFC במגמת עלייה.
- ייצרן יכול לייצר אפילו אם אינו מכסה את העלויות המשתנות VC .
- אם היצור כדאי בטווח הארוך אז היצרן מכסה את העלויות הקבועות.
- אף תשובה אינה נכונה.

8. איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- אם מחיר המכירה < עלות משתנה ממוצעת מינימלית הייצור כדאי בטווח הקצר.
- אם מחיר המכירה < עלות כוללת ממוצעת מינימלית הייצור כדאי בטווח הקצר וכן כדאי גם בטווח הארוך.
- אם מחיר המכירה > עלות משתנה ממוצעת מינימלית הייצור אינו כדאי בטווח הקצר.
- אם מחיר המכירה < עלות משתנה ממוצעת מינימלית הייצור כדאי בטווח הקצר וכן כדאי גם בטווח הארוך.
- אף תשובה אינה נכונה.

9. להלן נתונים על עלויות הייצור של מוצר X המיוצר על ידי משק בתנאי תחרות משוכללת.

כמות	Q:	1	2	3	4	5
עלות משתנה ממוצעת AVC :	40	60	74	86	100	

למשק יש גם הוצאות קבועות בגובה 10 ₪ לחודש.
המשק רוצה להשיג רווח מקסימאלי.
כמה יחידות כדאי למשק לייצר אם מחיר השוק הוא 124?

- 2
- 3
- 4
- 5
- אף תשובה לא נכונה.

10. פירמה המייצרת שולחנות פועלת בתנאים של תחרות משוכללת. להלן נתונים על הוצאות הייצור של הפירמה:

Q	1	2	3	4	5	6	7	8
עלות משתנה ממוצעת (₪)	7	6	5	5	6	8	10	12

ידוע כי מחיר השולחנות בשוק הוא 10 ש"ח. על סמך נתונים אלה, כמה שולחנות תייצר הפירמה בטווח הקצר?

- לא ניתן לקבוע כמה שולחנות תייצר הפירמה, משום שחסרים נתונים אודות ההוצאה הקבועה.
- הפירמה תייצר 7 שולחנות.
- הפירמה תייצר 5 שולחנות.
- לא ניתן לקבוע כמה שולחנות תייצר הפירמה משום שחסרים נתונים אודות ההוצאות השוליות.
- הפירמה תייצר 6 שולחנות או 7 שולחנות.

11. להלן נתוני העלות המשתנה הממוצעת מוצר בהתאם לכמות:

כמות מיוצרת Q	0	1	2	3	4	5	6
עלות משתנה ממוצעת AVC	0	8	7	8	9	10	11

בהנחה שהפירמה מעוניינת למקסם את רווחיה:

- הפירמה תייצר 6 יחידות אם מחיר X הוא 12 ש"ח ליחידה
- הפירמה תייצר יחידה אחת או 3 יחידות אם מחיר X הוא 8 ש"ח ליחידה
- הפירמה תייצר 3 יחידות אם מחיר X הוא 10 ש"ח ליחידה
- הפירמה תייצר 4 יחידות אם מחיר X הוא 10 ש"ח ליחידה.
- הפירמה תייצר 5 יחידות אם מחיר X הוא 10 ש"ח ליחידה

הצרכן:

1. אם ידוע שלחם שיפון הוא מוצר נורמאלי:

- גידול בהכנסת הצרכנים הרוכשים את המוצר יגדיל את הביקוש למוצר.
- גידול בהכנסת הצרכנים הרוכשים את המוצר יקטין את הביקוש למוצר.
- גידול בהכנסת הצרכנים הרוכשים את המוצר לא ישנה דבר.
- אף תשובה אינה נכונה.

2. אם ידוע כי מרגרינה היא מוצר נחות:

- גידול בהכנסת הצרכנים הרוכשים את המוצר יקטין את הביקוש למוצר.
- גמישות ההכנסה למוצר < 0 .
- גמישות הביקוש למוצר הינה יחידתית.
- גידול בהכנסת הצרכנים הרוכשים את המוצר יגדיל את הביקוש למוצר.
- אף תשובה אינה נכונה.

3. אם ידוע כי גמישות ההכנסה של מוצר X גדולה מ-0 מה ניתן לומר בודאות:

- המוצר נחות.
- המוצר ניטרלי.
- המוצר נורמאלי.
- למוצר אין תחליפים.
- אף תשובה אינה נכונה.

4. אם ידוע כי גמישות ההכנסה של מוצר X $= 0$ מה ניתן לומר בודאות:

- המוצר נחות.
- המוצר ניטרלי.
- המוצר נורמאלי.
- למוצר אין תחליפים.
- אף תשובה אינה נכונה.

5. לחם ומרגרינה הם מוצרים משלימים ולכן:

- הגמישות הצולבת ביניהם $= 0$.
- הגמישות הצולבת ביניהם < 0 .
- הגמישות הצולבת ביניהם > 0 .
- גמישות ההכנסה < 0 .

ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. צרכן מוציא את כל הכנסתו על מוצרים X ו-Y בלבד.

מה ניתן לקבוע בוודאות:

- א. שני המוצרים נורמאליים.
- ב. שני המוצרים נחותים.
- ג. ייתכן ושני המוצרים נורמאליים.
- ד. לפחות אחד מהמוצרים חייב להיות נורמאלי.
- ה. תשובות ג' ו-ד' נכונות.

7. מחיר המוצר עלה מ-10 ₪ ל-12 ₪. כתגובה הוריד צרכן את הכמות הנקנית מ-41 ל-28. גמישות הביקוש של המוצר תהיה לפיכך:

- א. 0.63.
- ב. אין מספיק נתונים.
- ג. 1.58.
- ד. 0.76.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

8. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:

- א. גמישות הביקוש = 1. ולכן עקומת הביקוש יחידתית.
- ב. גמישות הביקוש < 1 . ולכן עקומת הביקוש גמישה יחסית.
- ג. גמישות הביקוש > 1 . ולכן עקומת הביקוש קשיחה יחסית.
- ד. עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

9. מחיר המוצר עלה מ-5 ₪ ל-8 ₪. כתגובה הוריד צרכן את הכמות הנקנית מ-21 ל-15. גמישות הביקוש של המוצר תהיה לפיכך:

- א. 2.1.
- ב. 0.47.
- ג. 0.5.
- ד. 0.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

10. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:

- א. גמישות הביקוש = 1. ולכן עקומת הביקוש יחידתית.
- ב. גמישות הביקוש < 1 . ולכן עקומת הביקוש גמישה יחסית.
- ג. גמישות הביקוש > 1 . ולכן עקומת הביקוש קשיחה יחסית.
- ד. עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

תחרות משוכללת:

1. **שוק האורז פועל בתנאי תחרות משוכללת. לאחרונה חל שיפור טכנולוגי בענף. מה מהבאים יתרחש בוודאות:**
 - א. מחיר המוצר ירד.
 - ב. מחיר המוצר יעלה.
 - ג. הפדיון יגדל.
 - ד. הכמות הנמכרת תקטן.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

2. **שוק X פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע והביקוש רגילות. לאחרונה חו"ג בענף X התייקר. מה מהבאים יתרחש בוודאות:**
 - א. מחיר המוצר ירד.
 - ב. מחיר המוצר יעלה.
 - ג. הפדיון יגדל.
 - ד. הכמות הנמכרת תגדל.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

3. **שוק הנפט פועל בתנאי תחרות משוכללת. ידוע שגמישות עקומת הביקוש לנפט < 1 . לאחרונה חלה הוזלה בשכר העבודה בשוק זה. מה מהבאים יתרחש בוודאות:**
 - א. הפדיון בענף יגדל.
 - ב. הפדיון בענף יקטן.
 - ג. הפדיון בענף לא ישתנה.
 - ד. הכמות הנמכרת בענף תקטן.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

4. **שוק האבוקדו פועל בתנאי תחרות משוכללת. לאחרונה חלו בענף השינויים הבאים:**
 1. **פירמות רבות נכנסו לענף.**
 2. **הכנסת הצרכנים עלתה והמוצר נורמאלי.**

כתוצאה מכך:

 - א. הכמות הנמכרת תגדל ולא ידוע מה יקרה למחיר.
 - ב. הכמות תגדל והמחיר יעלה.
 - ג. הכמות הנמכרת תקטן.
 - ד. המחיר ירד.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. **שוק הרכב פועל בתנאי תחרות משוכללת. לאחרונה חלו בענף השינויים הבאים:**
 1. **יצרניות רכב רבות עזבו את הענף.**
 2. **הכנסת הצרכנים ירדה והמוצר נחות.**
 - א. המחיר יעלה.
 - ב. הכמות תקטן.
 - ג. הכמות תגדל.
 - ד. הכמות לא תשתנה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. שוק X הוא שוק הפועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע רגילה. עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין. ידוע כי שכ"ע בענף עלה כתוצאה מכך:
- הפדיון יקטן.
 - המחיר ירד.
 - הפדיון יגדל.
 - הכמות תגדל.
 - אף תשובה אינה נכונה.
7. שוק Y הוא שוק הפועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע רגילה. עקומת הביקוש גמישה לחלוטין. ידוע כי חל שיפור טכנולוגי בענף. כתוצאה מכך:
- המחיר יעלה.
 - המחיר ירד.
 - הפדיון יגדל.
 - הכמות לא תשתנה.
 - אף תשובה אינה נכונה.
8. מחשבים ומדפסות הם מוצרים משלימים. (גמישות צולבת >0). עקומות ההיצע והביקוש בשני הענפים רגילות. אם חו"ג בענף המחשבים יתייקר, מה ניתן לקבוע בוודאות:
- פדיון המדפסות יקטן.
 - פדיון המדפסות יגדל.
 - פדיון המחשבים יעלה.
 - פדיון המחשבים יקטן.
 - אף תשובה אינה נכונה.
9. דלתות ומנעולים הינם מוצרים משלימים (גמישות צולבת >0). עקומות ההיצע והביקוש בשני הענפים רגילות. אם יחול שיפור טכנולוגי בענף הדלתות:
- מחיר הדלתות יעלה.
 - מחיר הדלתות ירד.
 - פדיון הדלתות יגדל.
 - פדיון המנעולים יקטן.
 - אף תשובה אינה נכונה.
10. מכונית קוריאנית ומכונית יפנית הינם מוצרים תחליפים (גמישות צולבת <0). עקומות ההיצע והביקוש בשני הענפים רגילות. אם תחול הוזלה בשכ"ע בשוק המכוניות הקוריאניות:
- הביקוש למכוניות היפניות יקטן.
 - הפדיון בענף הרכב היפני יגדל.
 - הפדיון בענף הרכב הקוריאני יגדל.
 - לא ניתן לקבוע דבר.
 - אף תשובה אינה נכונה.

11. תה וקפה הינם מוצרים תחליפים.
 עקומות ההיצע והביקוש בשני הענפים רגילות.
 חלה התייקרות בשכ"ע בשוק הקפה.
 א. פדיון שני הענפים יעלה.
 ב. פדיון הקפה יעלה.
 ג. פדיון התה יקטן.
 ד. פדיון התה יעלה.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
12. עקומת הביקוש למוצר X היא בעלת גמישות ביקוש יחידתית.
 חל שיפור טכנולוגי בענף:
 א. לא יחול שום שינוי בפדיון.
 ב. הפדיון יעלה.
 ג. הפדיון ירד.
 ד. לא ניתן לקבוע מה יקרה לפדיון.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
 ו.
13. שווקים X ו-Y הינם שווקים תחליפים.
 עקומת ההיצע והביקוש למוצר Y רגילות.
 עקומת ההיצע של מוצר X רגילה.
 עקומת הביקוש למוצר X גמישה לחלוטין.
 עלות חומרי גלם בענף X הוזלה.
 א. לא יקרה דבר בשוק Y.
 ב. פדיון Y ירד.
 ג. פדיון Y יעלה.
 ד. פדיון X ירד.
 ה. פדיון X לא ישתנה.
14. אופניים הם מוצר נורמלי הנמכר בתנאי תחרות משוכללת.
 עקומות ההיצע והביקוש הן רגילות. המוצר נמכר לתושבי אשקלון וראשון לציון בלבד.
 לאחרונה הכנסתם של תושבי ראשון לציון עלתה. כתוצאה מכך:
 א. הכמות הנקנית בראשון תקטן.
 ב. המחיר בענף לא ישתנה.
 ג. הכמות הנקנית ע"י תושבי אשקלון תקטן.
 ד. הכמות הנקנית ע"י תושבי אשקלון לא תשתנה.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
15. שולחן הוא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת.
 עקומות ההיצע והביקוש הן רגילות.
 את המוצר מייצרים יצרני חיפה ויצרני גבעת שמואל בלבד.
 לאחרונה חל שיפור טכנולוגי אצל יצרני גבעת שמואל. כתוצאה מכך:
 א. הכמות המיוצרת בחיפה תקטן.
 ב. הכמות המיוצרת בגבעת שמואל תקטן.
 ג. לא יחול כל שינוי בחיפה.
 ד. הכמות הנקנית בענף לא תשתנה.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. שוק X נמכר בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע והביקוש רגילות. בענף פועלים רק שני צרכנים צרכני עיר א ולהם המוצר X הוא נחות; וצרכני עיר ב' ולהם המוצר X הוא נורמאלי. ידוע שהכנסתם של תושבי עיר א' ירדה. כתוצאה מכך:

- א. הביקוש בענף יקטן.
- ב. המחיר בענף ירד.
- ג. הביקוש למוצר בענף יעלה.
- ד. מחיר המוצר יעלה.
- ה. תשובות ג' ו- ד' נכונות.

17. "אייפון דור 5" מיוצר ונצרך במשק סגור בתנאי תחרות משוכללת. הנח שאין קרטלים בשוק הסלולר. כיום כמות שיווי המשקל הנמכרת מהמוצר היא 3 מיליון יחידות. בעקבות עליית הכנסת הצרכנים עלתה עקומת הביקוש למוצר, כך שהכמות המבוקשת בכל מחיר עלתה במיליון. בכמה תגדל כמות שיווי המשקל החדשה בשוק X?

- א. במיליון יחידות.
- ב. ביותר ממיליון יחידות.
- ג. חסרים נתונים כדי לקבוע בוודאות האם הכמות תגדל במיליון יחידות או בפחות מכך.
- ד. בפחות ממיליון.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

18. להלן נתונים ביחס לעקומת הביקוש למוצר X:

מחיר	כמות
3	12500
6	10000
9	7500
12	5000
15	2500

- על סמך נתונים אלה, ניתן להסיק כי גמישות הביקוש למוצר X, בערכה המוחלט, היא:
- א. גדולה מ-1 בכל רמות המחירים לעיל.
 - ב. קטנה מ-1 בכל רמות המחירים לעיל.
 - ג. שווה ל-0 בכל רמות המחירים לעיל.
 - ד. שווה ל-1 בכל רמות המחירים לעיל.
 - ה. אף תשובה לא נכונה.

19. מחיר קלמנטינה בשוק, במצב המוצא היה 10 ₪ והכמות הנמכרת הייתה 15,000 טון. בעקבות ירידה של שקל אחד במחיר הכמות הנרכשת גדלה ב-2,000 טון. מכאן שגמישות הביקוש בערכה המוחלט, בתחום הרלוונטי, סמן את התשובה הנכונה:

- א. קטנה מ-1
- ב. גדולה מ-1
- ג. שווה ל-0
- ד. יחידתית
- ה. לא ניתן לקבוע על פי הנתונים בשאלה

התערבות ממשלתית:

1. **שוק המרגרינה פועל בתנאי תחרות משוכללת.**

עקומות ההיצע והביקוש רגילות.
הממשלה נתנה סובסידיה ליצרני ענף המרגרינה כתוצאה מכך:

 - א. מחיר המוצר יעלה.
 - ב. מחיר המוצר לצרכנים ירד.
 - ג. הכמות הנמכרת מהמוצר תקטן.
 - ד. פדיון המוצר יעלה.
 - ה. תשובות ב' ו-ד' נכונות.
2. **שוק הדלק פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע והביקוש רגילות.**

הממשלה החליטה להטיל מס בענף הדלק. כתוצאה מכך.

 - א. המחיר לצרכן ירד.
 - ב. המחיר לצרכן לא ישתנה.
 - ג. פדיון היצרנים ירד והמחיר לצרכנים יעלה.
 - ד. הכמות תגדל.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
3. **קופסת שימורים של תירס היא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת.**

עקומות ההיצע והביקוש רגילות. על מנת להגן על הצרכנים בענף קבעה הממשלה מחיר מקסימום בענף.

 - א. אם הממשלה נקטה במכירת עודפים עודף הצרכן יעלה ופדיון היצרן ירד.
 - ב. אם הממשלה נקטה בשיטת מכסות הצריכה/קיצוב פדיון היצרנים לא ישתנה.
 - ג. אם הממשלה נקטה במכירת עודפים פדיון היצרנים יעלה.
 - ד. המחיר בענף יעלה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
4. **לאחרונה לאור הירידה המאוד חדה במחירי הנפט קבעה הממשלה מחיר מינימום בענף.** (הנח באופן היפוטטי בלבד). הממשלה השתמשה בשיטת קניית עודפים על מנת לשמור על מחיר המינימום הנדרש, אי לכך:
 - א. המחיר בענף ירד למינימום.
 - ב. הפדיון בענף יעלה.
 - ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לפדיון.
 - ד. המחיר בענף לא ישתנה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
5. **שוק הקפה בברזיל פועל בתנאי תחרות משוכללת.**

עקומות ההיצע והביקוש רגילות. ממשלת ברזיל הטילה על יצרני הקפה מס בגובה 100 ₪ על כל יחידה מיוצרת.

 - א. המחיר ליצרן ירד ב-100 ₪.
 - ב. המחיר לצרכן יעלה ב-100 ₪.
 - ג. המחיר לצרכן לא ישתנה.
 - ד. המחיר לצרכן יעלה בפחות מ-100 ₪.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. בשוק X עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין. עקומת ההיצע רגילה. הממשלה החליטה להטיל מס בגובה 50 ₪ על כל יחידה מיוצרת של יצרני ענף X. כתוצאה מפעולת הממשלה:
- המחיר ליצרן ירד ב-50 ₪.
 - המחיר לצרכן יעלה ב-50 ₪.
 - המחיר לצרכן לא ישתנה.
 - המחיר לצרכן יעלה בפחות מ-50 ₪.
 - אף תשובה אינה נכונה.
7. בשוק Z עקומת הביקוש גמישה לחלוטין. עקומת ההיצע רגילה. הממשלה החליטה להעניק סובסידה בגובה 5 ₪ על כל יחידה מיוצרת של יצרני ענף X. כתוצאה מפעולת הממשלה:
- המחיר ליצרן ירד ב-5 ₪.
 - המחיר לצרכן יעלה ב-5 ₪.
 - המחיר לצרכן לא ישתנה.
 - המחיר לצרכן יעלה בפחות מ-5 ₪.
 - אף תשובה אינה נכונה.
8. הכמות הנמכרת בענף התפוחים היא 1,000,000 יחידות בשנה. המחיר בענף הוא 20 ₪ לתפוח. הממשלה נותנת ליצרנים בענף סובסידיה של 10 ₪.. מה ניתן לומר לגבי עלות הממשלה בגין הסובסידיה:
- עלות הממשלה תהיה בדיוק 10 מיליון ₪.
 - עלות הממשלה תהיה נמוכה מ-10 מיליון ₪.
 - עלות הממשלה תהיה גבוהה מ-10 מיליון ₪.
 - לא ניתן לקבוע דבר לגבי העלות.
 - אף תשובה אינה נכונה.
9. שווקים X ו-Y הינם תחליפיים. עקומות ההיצע והביקוש בשני הענפים רגילות. הממשלה הטילה מס על יצרני מוצר X. כתוצאה מכך:
- פדיון היצרנים בשני הענפים ירד.
 - פדיון יצרני X ירד.
 - פדיון יצרני Y ירד.
 - מחיר Y ירד.
 - אף תשובה אינה נכונה.
10. לחם וריבה הינם מוצרים משלימים. עקומות ההיצע והביקוש בשני הענפים רגילות. לאחרונה הממשלה נתנה סובסידיה ליצרני הלחם(האופים). כתוצאה מכך:
- פדיון שני הענפים יעלה.
 - פדיון הלחם ירד.
 - פדיון הריבה ירד.
 - לא ניתן לדעת.
 - אף תשובה אינה נכונה.
11. בשוק X מוטל מס במצב המוצא. אם הממשלה תגדיל את המס הנגבה ליחידה בשוק זה:
- תקבולי הממשלה ממיסים ידגלו.
 - תקבולי הממשלה ממיסים ירדו.
 - לא ניתן לקבוע מה יקרה לתקבולי ממשלה.
 - תקבולי הממשלה לא ישתנו.
 - אף תשובה אינה נכונה.

12. בשוק התה הוחלט לקבוע מחיר מינימום ולשמר אותו על ידי שיטת קניית העודפים.

- א. מחיר הקפה ירד.
- ב. מחיר הלימון יעלה.
- ג. פדיון הקפה והתה יעלו.
- ד. פדיון התה ירד.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

13. אילו מבין הטענות הבאות נכונה:

- א. עלות הממשלה במתן סובסידיה תהיה נמוכה יותר ככל שהביקוש גמיש יותר.
- ב. עלות הממשלה בקניית עודפים תהיה גבוהה יותר ככל שההיצע קשיח יותר.
- ג. תקבולי ממשלה במתן מס יהיה נמוכים יותר ככל שההיצע גמיש יותר.
- ד. תקבולי ממשלה במתן מס יהיה נמוכים יותר ככל שההיצע קשיח יותר.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

14. עפרון ועט הינם שני מוצרים תחליפים. עקומות ההיצע והביקוש רגילות. הממשלה החליטה לקבוע מחיר מקסימום בשוק העפרונות ולשמור אותו על ידי מכירת עודפים. כתוצאה מהתערבות ממשלה זו:

- א. פדיון העפרונות יעלה.
- ב. פדיון העטים ירד.
- ג. פדיון העטים יעלה.
- ד. מחיר העטים יעלה.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

15. קורנפלקס וחלב הם מוצרים משלימים. עקומות ההיצע והביקוש רגילות. בשני הענפים מול מס במצב המוצא.

- אם תחליט הממשלה להגדיל את המס ליחידה המוטל בענף הקורנפלקס, אז כתוצאה מכך:
- א. תקבולי הממשלה מהקורנפלקס יגדלו.
 - ב. תקבולי הממשלה מהחלב יגדלו.
 - ג. תקבולי הממשלה מהחלב יקטנו.
 - ד. תקבולי הממשלה מהקורנפלקס יקטנו.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. ידוע שבשוק האבוקדו גמישות הביקוש יחידתית. הממשלה הטילה מס על יצרני האבוקדו והכמות קטנה כתוצאה מכך ב-10%. ניתן לקבוע לפיכך שגובה המס באחוזים היה:

- א. 10%.
- ב. גדול מ-10%.
- ג. קטן מ-10%.
- ד. לא ניתן לקבוע.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

17. עקב תחזית הממשלה לירידה בגביית מיסים העלו הצעה להעלות את מס הקניה ליחידה על מספר מוצרים. אם הממשלה מעוניינת אך ורק בהגדלת התקבולים הנגבים ממיסים, על אילו מוצרים היא תעדיף להעלות את המס?

- א. על מוצרים שגמישות הביקוש שלהם גדולה מ-1.
- ב. על מוצרים שגמישות ההיצע שלהם גדולה מ-1.
- ג. על מוצרים שגמישות הביקוש שלהם קטנה מ-1.
- ד. על מוצרים שגמישות הביקוש שלהם היא גמישות יחידתית.

18. במשק סגור מייצרים חיטה והממשלה מעוניינת להעניק סובסידיה בגודל קבוע לכל טון חיטה מיוצר. הוצאות הממשלה על הסובסידיה יהיו נמוכות יותר ככל ש:

- א. עקומת ההיצע של חיטה יותר קשיחה ועקומת הביקוש לחיטה יותר קשיחה
- ב. עקומת ההיצע של חיטה יותר קשיחה ועקומת הביקוש לחיטה יותר גמישה
- ג. עקומת ההיצע של חיטה יותר גמישה ועקומת הביקוש לחיטה יותר קשיחה
- ד. אם ההיצע של חיטה הוא קשיח לחלוטין, הוצאות הממשלה על הסובסידיה תהיינה 0.
- ה. עקומת ההיצע של חיטה יותר גמישה ועקומת הביקוש לחיטה יותר גמישה.

משק פתוח:

1. בשוק המרגרינה היצרנים המקומיים מייצרים את המוצר לשוק המקומי וכמו כן קיים גם ייבוא מחו"ל. מתן מכס על כל יחידת מרגרינה מיובאת:

- א. יגדיל את הייבוא מחו"ל.
- ב. יקטין את פדיון היצרנים המקומיים.
- ג. המחיר לצרכן לא ישתנה.
- ד. לא תהיה השפעה על השוק המקומי.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

2. בשוק X קיים יבוא. עקומות ההיצע והביקוש המקומיות הן רגילות. הממשלה נתנה סובסידיה ליצרני X המקומיים.

- א. הייבוא לא ישתנה.
- ב. הייבוא יגדל.
- ג. הייבוא יקטן ומחיר לצרכן המקומי לא ישתנה.
- ד. פדיון היצרנים המקומיים ירד.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

3. מנגו מיוצר במשק ונמכר גם לחו"ל(מיוצא לחו"ל). לצורך עידוד הייצוא הוחלט לתת פרמיה(סובסידיה על כל יחידה מיוצאת). כתוצאה מכך:

- א. הייצוא יגדל.
- ב. פדיון היצרנים המקומיים יקטן.
- ג. הצרכן אדיש.
- ד. פדיון היצרנים המקומיים לא ישתנה.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

4. אבטיח הוא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע והביקוש המקומיות בענף רגילות. כמו כן, האבטיח מיוצא גם לחו"ל. הממשלה תעניק סובסידיה לכל יחידה מיוצרת של יצרני האבטיחים. כתוצאה מכך:

- א. פדיון היצרנים המקומיים לא ישתנה.
- ב. עודף צרכן לא ישתנה.
- ג. מחיר האבטיח לצרכן המקומי יגדל.
- ד. הכמות המקומית הנצרכת תקטן.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. שווקים X ו- Y הינם שווקים תחליפיים.
 עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות.
 מוצר X מיוצא גם לחו"ל.
 הממשלה החליטה להטיל מס על יצרני מוצר Y .
 כתוצאה מכך:
- הייצוא ב- X יקטן.
 - הייצוא ב- X יגדל.
 - הייצוא ב- X לא ישתנה.
 - פדיון יצרני X ידגל.
 - אף תשובה אינה נכונה.
6. שווקים X ו- Y הינם שווקים משלימים. עקומות ההיצע והביקוש המקומיות בענפים רגילות. מוצר Y מיובא גם מחו"ל.
 הממשלה מטילה מכס בשוק Y . כתוצאה מכך:
- פדיון X יקטן.
 - מחיר Y ירד.
 - פדיון Y יקטן.
 - לא יחול כל שינוי בשוק X .
 - אף תשובה אינה נכונה.
7. שווקים X ו- Y הינם שווקים משלימים.
 עקומות ההיצע והביקוש המקומיות בענפים רגילות.
 בשוק X קיים ייבוא, בשוק Y יש שוק מקומי בלבד.
 הממשלה מעניקה סובסידיה ליצרני מוצר X המקומיים.
 כתוצאה מכך:
- לא יחול כל שינוי בענף Y .
 - פדיון יצרני Y ירד.
 - פדיון יצרני Y יעלה.
 - פדיון יצרני X ירד.
 - אף תשובה אינה נכונה.
8. כסאות ושולחנות הינם מוצרים משלימים.
 עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות.
 בשוק השולחנות קיים ייצוא. הכיסאות מיוצרים ונמכרים רק בארץ.
 לאחרונה העניקה הממשלה פרמיה בשוק השולחנות.
 כתוצאה מכך:
- ייצוא השולחנות יגדל ופדיון הכיסאות ירד.
 - ייצוא השולחנות לא ישתנה ופדיון הכיסאות ירד.
 - יצוא השולחנות יגדל ופדיון הכיסאות יעלה.
 - פדיון הכיסאות לא ישתנה.
 - אף תשובה אינה נכונה.
9. משקפיים ועדשות מגע הינם מוצרים תחליפיים.
 עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות.
 עדשות מגע מיוצאות לחו"ל. במשקפיים קיים רק שוק מקומי.
 הממשלה נתנה סובסידיה ליצרני המשקפיים. מה מהבאים יתרחש בוודאות:
- פדיון המשקפיים ירד.
 - פדיון עדשות המגע יעלה.
 - הייצוא של עדשות המגע יגדל.
 - מחיר עדשות המגע יעלה.
 - אף תשובה אינה נכונה.

10. אוזן המן היא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת בפורים. המוצר מיוצר בארץ וכן מיבוא מחו"ל. על ייבוא אוזני המן מוטל מכס במצב המוצא. כעת הממשלה החליטה להגדיל לרגל החג את גובה המכס המוטל בענף. כתוצאה מכך:

- א. תקבולי הממשלה מהמכס יגדלו.
- ב. תקבולי הממשלה מהמכס ירדו.
- ג. תקבולי הממשלה מהמכס לא ישתנו.
- ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לתקבולי ממשלה ממכס.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

11. דגני קורנפלקס וחלב הינם מוצרים משלימים. עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות. בחלב קיים שוק מקומי בלבד. דגני הקורנפלקס מיוצאים גם לחו"ל. בשוק החלב מוטל מס במצב המוצא. הממשלה החליטה להעניק פרמיה לכל יחידה מיוצאת בשוק הקורנפלקס. כתוצאה מפעולה זו:

- א. תקבולי הממשלה מהמס על החלב יגדלו.
- ב. תקבולי הממשלה מהמס על החלב יקטנו.
- ג. הפדיון בענף החלב יגדל.
- ד. הפדיון בענף הקורנפלקס יקטן.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

12. "אורנג'דה" הוא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות. המוצר מיוצא כמו כן גם לחו"ל. הממשלה בוחנת 2 צעדים לעידוד ייצוא:

1. מתן סובסידיה של 10 ₪ ליצרנים המקומיים.
2. מתן פרמיה של 10 ₪.

- א. אם תבחר הממשלה בצעד 2 הייצוא יגדל ביותר.
- ב. היצרנים אדישים בין שני הצעדים.
- ג. הצרכנים יעדיפו את צעד 1.
- ד. יש יותר מתשובה אחת נכונה.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

13. תפוח זהב הוא מוצר הנמכר בתנאי תחרות משוכללת. עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות. מוצר זה מיוצר בארץ ומיובא גם מחו"ל. הממשלה בוחנת 2 צעדים לצורך צמצום הייבוא:

1. מתן סובסידיה של 20 ₪ ליצרנים המקומיים.
2. הטלת מכס של 20 ₪.

- א. אם תבחר הממשלה בצעד 1 הייבוא יצטמצם בפחות.
- ב. היצרנים אדישים בין 2 הצעדים.
- ג. הצרכנים יעדיפו את צעד 1.
- ד. יש יותר מתשובה אחת נכונה.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

14. יין לבן ויין אדום הם שני מוצרים תחליפים.
 יין אדום מיוצר בארץ ומיוצא מחו"ל.
 יין לבן מיוצר בארץ ומיוצא גם לחו"ל.
 עקומות ההיצע והביקוש המקומיות רגילות.
 הממשלה נתנה סובסידיה ליצרנים המקומיים של היין האדום.
 א. לא יקרה דבר בשוק היין האדום.
 ב. פדיון היין האדום ירד.
 ג. פדיון היין הלבן יעלה.
 ד. פדיון היין הלבן לא ישתנה.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
15. שווקים X ו-Y הינם שווקים תחליפים.
 עקומות ההיצע והביקוש בענף רגילות.
 שוק X מיוצר בארץ וכן מיוצא לחו"ל. בשוק Y יש ייצור מקומי בלבד.
 הממשלה קבעה מחיר מינימום בשוק Y ושמרה עליו באמצעות מכסות ייצור.
 כתוצאה מכך:
 א. הייצוא ב-X יקטן.
 ב. הייצוא ב-X יגדל.
 ג. פדיון יצרני מוצר Y יגדל.
 ד. פדיון יצרני מוצר X יגדל.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
16. מוצר מיוצר במשק פתוח ונמכר לצרכנים המקומיים וגם מיוצא לחול.
 לאחרונה עקב גידול במחיר העולמי, קטנה הצריכה המקומית ב-100 ואילו הכמות המיוצאת גדלה ב-200.
 מה ניתן לקבוע בוודאות:
 א. גמישות הביקוש המקומי קטנה מגמישות ההיצע המקומי.
 ב. גמישות הביקוש המקומי גדולה מגמישות ההיצע המקומי.
 ג. גמישות הביקוש המקומי שווה לגמישות ההיצע המקומי.
 ד. אף תשובה לא נכונה.
 ה. לא ניתן לחשב את הגמישות ללא נתונים.
17. מוצר X מיוצר במשק פתוח ונמכר לצרכנים המקומיים וגם מיוצא לחול.
 לאחרונה עקב גידול במחיר העולמי, קטנה הצריכה המקומית ב-250 ואילו הכמות המיוצאת גדלה ב-500.
 מה ניתן לקבוע בוודאות:
 א. גמישות הביקוש המקומי קטנה מגמישות ההיצע המקומי.
 ב. גמישות הביקוש המקומי גדולה מגמישות ההיצע המקומי.
 ג. אין מספיק נתונים.
 ד. אף תשובה לא נכונה.
 ה. גמישות הביקוש המקומי שווה לגמישות ההיצע המקומי.
18. טיסנים מיוצרים בארץ ונמכרים בארץ ובחו"ל. לאחרונה התייקרו עלויות ההובלה של הטיסנים לחו"ל. אם ידוע כי המשק קטן ביחס לשוק העולמי איזו מהטענות הבאות נכונה
 א. המחיר של הטיסנים בחו"ל ירד, הכמות המיוצרת בארץ תקטן, הכמות המיוצאת תקטן והכמות הנרכשת בשוק המקומי תגדל
 ב. המחיר בחו"ל לא ישתנה, ומחיר הטיסנים בארץ יעלה כדי לכסות על ההפסדים בייצוא
 ג. המחיר של הטיסנים בארץ ירד ולא יחול שינוי במחיר הטיסנים בחו"ל. הכמות המיוצרת תקטן, הכמות הנרכשת בשוק המקומי תגדל והיצוא יגדל
 ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לכמות המיוצרת בארץ
 ה. אף תשובה לא נכונה.

19. פטל נמכר לשוק המקומי ומיוצא לחול. בשוק הפטל שוררת תחרות משוכללת. לאחרונה עלו עלויות ההובלה של הפטל וכן הייתה גם ירידה בשע"ח. מה סביר שיקרה:
- א. מחיר הפטל בחו"ל יתייקר בשל העלייה במחירי הטיסות.
 - ב. מחיר הפטל בחו"ל לא ישתנה, מחיר הפטל בישראל ירד, הכמות המיוצאת תקטן, והכמות המשווקת בישראל תגדל. כמות הפטל המיוצרת בישראל תקטן.
 - ג. אף תשובה אינה נכונה.
 - ד. יצרני הפטל יעלו את מחיר הפטל המשווק בישראל, כדי לפצות על שחיקת הרווחים.
 - ה. כמות הפטל המיוצרת בישראל תקטן, הכמות המיוצאת תקטן והכמות המשווקת בשוק המקומי תישאר ללא שינוי.

מונופול:

- מה ניתן לומר בוודאות לגבי יצרן מונופוליסטי?
 - א. יצרן זה ישיג רווח מקסימאלי כאשר $P=MR$.
 - ב. יצרן זה יגיע לרווח מקסימאלי כאשר $P=MC$.
 - ג. יצרן מונופוליסטי יגיע לרווח מקסימלי כאשר $MC=MR$.
 - ד. יש יותר מתשובה אחת נכונה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
- כאשר יצרן תחרותי הופך למונופול הוא בהכרח:
 - א. יכול לקבוע הן את המחיר והן את הכמות הנקנית בענף.
 - ב. ייצר במחיר גבוה יותר ובכמות נמוכה יותר.
 - ג. ייצר במחיר גבוה יותר בכמות גבוהה יותר.
 - ד. לא ישנה את מחיר המוצר בענף.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
- יצרן מונופוליסטי יגיע לייצור בפדיון מקסימאלי אם וכאשר:
 - א. $MR=MC$.
 - ב. $P=MC$.
 - ג. $MR>MC$.
 - ד. המונופול מייצר בנקודה ובה $MR=0$.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
- הטלת מס על כל יחידה מיוצרת על יצרן מונופוליסטי:
 - א. לא תשפיע על רווחי המונופול כלל.
 - ב. לא תקטין כמות מיוצרת.
 - ג. תקטין את רווחי המונופול.
 - ד. יש יותר מתשובה אחת נכונה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
- שוק X הוא שוק ובו פועל יצרן מונופוליסטי. עקומת הביקוש בענף רגילה. הממשלה נתנה למונופול סובסידיה על כל יחידה מיוצרת בשוק זה. כתוצאה מכך:
 - א. הצרכן אדיש.
 - ב. רק המונופול יהנה מהסובסידיה.
 - ג. המחיר בענף יגדל.
 - ד. רווחי המונופול יגדלו.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. שוק X הוא שוק הפועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומת הביקוש בענף גמישה לחלוטין. לאחרונה יצאו כל היצרנים מהענף ונותרו רק 3 יצרנים שהפכו לקרטל.
- המחיר בענף לא ישתנה.
 - המחיר בענף יעלה והכמות תרד.
 - המחיר בענף ירד.
 - פדיון היצרנים שנותרו יקטן.
 - אף תשובה אינה נכונה.

7. בשוק X עקומת הביקוש בעלת גמישות ביקוש יחידתית. כמו כן קיים יצרן מונופוליסטי בענף אחד בלבד. מה ניתן לקבוע בוודאות?
- יצרן זה יעדיף לייצר כמה שיותר יחידות.
 - יצרן זה יעדיף לייצר כמה שפחות יחידות, ולכן ייצר רק יחידה אחת בלבד.
 - אין השפעת הגמישות רלוונטית אצל יצרן מונופוליסטי.
 - פדיון המונופול יהיה זהה עבור כל כמות נמכרת.
 - תשובות ב' + ד' נכונות.

תרגילים – כלכלה מאקרו

החשבונאות הלאומית:

1. להלן נתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנת 2006: (במיליוני ₪)
 הצריכה הפרטית 1200, ההשקעה הנקייה 500, הצריכה הציבורית 1000, עודף הייבוא 100.
 מה ניתן לומר בוודאות:
 א. התוצר הלאומי הנקי הוא 2600.
 ב. התוצר הלאומי הגולמי הוא 2600.
 ג. התוצר הלאומי הנקי הוא 2700.
 ד. התוצר הלאומי הגולמי הוא 2500.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
2. להלן נתוני החשבונאות הלאומית של המשק של מדינת ליכטנשטיין בשנת 2007:
 הצריכה הפרטית 1800, ההשקעה הנקייה 550, הצריכה הציבורית 1050, עודף הייבוא 150, הפחת 150.
 מה ניתן לקבוע לגבי משק זה בוודאות:
 א. התוצר הלאומי גולמי הוא 3250.
 ב. התוצר הלאומי הנקי הוא 3400.
 ג. התוצר הלאומי הגולמי הוא 3400.
 ד. התוצר הלאומי הגולמי הוא 3550.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
3. להלן נתוני החשבונאות הלאומית של המשק של מדינת "חלם" בשנת 1768:
 ההשקעה הנקייה 1250, התוצר הלאומי הנקי 5000, עודף הייבוא 500, הצריכה הציבורית 750. מה הייתה הצריכה הפרטית של משק חלם בשנה זו?
 א. 3500.
 ב. 4000.
 ג. 4500.
 ד. 5000.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
4. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, אם ידוע כי המיסים שנגבו במדינת חלם בשנת 1768 היו: מיסים ישירים 250, מיסים עקיפים 150 ותשלומי העברה 100.
 הערה: הניחו כי כל הרווחים מחולקים.
 מה היו ההכנסה הפנויה והחיסכון הפרטי בהתאמה?
 א. 1200, 4700.
 ב. 1700, 5000.
 ג. 1500, 5200.
 ד. אין מספיק נתונים.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. במדינת ZZZ נתקבלו נתוני החשבונאות הלאומית הבאים:
 חסכון פרטי 1000, חסכון ממשלתי 550, עודף ייבוא 450 ורווחי הפירמות שלא חולקו 250.
 מה הייתה ההשקעה הנקייה באותה השנה?
- א. 2250.
 ב. 1800.
 ג. חסרים נתונים ולכן אי אפשר לחשב.
 ד. 1550.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
6. להלן נתונים מהחשבונאות הלאומית של משק בשנת 2003:
 חסכון פרטי 1000, צריכה ציבורית 1000, מיסים נטו 800, עודף ייבוא 200, רווחי הפירמות שלא חולקו 400.
 מה הייתה ההשקעה הנקייה באותה השנה?
- א. 1600.
 ב. 1400.
 ג. 1000.
 ד. 1200.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
7. להלן נתונים מהחשבונאות הלאומית של משק בשנת 2008:
 צריכה פרטית 2000, השקעה נקייה 1200, צריכה ציבורית 1000, מיסים ישירים 300, מיסים עקיפים 100, תשלומי העברה 50, עודף ייבוא 500, רווחים לא מחולקים 100, פחת 100. לא הייתה השקעה ממשלתית.
 מנתונים אלו ניתן להסיק כי:
- א. התוצר הלאומי הנקי הוא 3800.
 ב. התוצר הלאומי הגולמי הוא 3700.
 ג. התוצר הלאומי הנקי הוא 3700.
 ד. התוצר הלאומי הגולמי הוא 3800.
 ה. תשובות ג' ו- ד' נכונות.
8. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:
- א. החיסכון הממשלתי היה 750.
 ב. החיסכון הפרטי היה 1250.
 ג. הגרעון התקציבי היה 750.
 ד. החיסכון הפרטי היה 1200.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
9. להלן נתונים מהחשבונאות הלאומית של משק בשנת 2008:
 צריכה פרטית 2100, השקעה נקייה 1100, צריכה ציבורית 1200, עודף ייבוא 400, רווחים לא מחולקים 200, מיסים ישירים 400, מיסים עקיפים 100, דמי העברה 50, לא חולקו סובסידיות וכן הממשלה לא השקיעה.
 מנתונים אלו ניתן להסיק בוודאות כי:
- א. התוצר הלאומי הנקי היה 4400.
 ב. התוצר הלאומי הגולמי היה 4000.
 ג. התוצר הלאומי הנקי היה 4000.
 ד. הגרעון התקציבי היה 450.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

10. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:

- א. החיסכון הפרטי 1250.
- ב. הגרעון התקציבי היה 0.
- ג. החיסכון הממשלתי היה 750.
- ד. החיסכון הפרטי היה 750.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

11. בשנה האחרונה נמדדו במשק הגדלים הבאים (במיליוני ש"ח):

צריכה ציבורית 500, מס הכנסה 400, דמי אבטלה 100, עודף יבוא 100, תוצר לאומי נקי 2,000, חיסכון אישי 400, חיסכון עסקי 400. כמו כן ידוע שהממשלה לא השקיעה ולא היו עוד מסים, מנתונים אלו ניתן להסיק כי:

- א. הצריכה הפרטית היא 900.
- ב. ההשקעה הנקייה היא 900.
- ג. הצריכה הפרטית היא 700.
- ד. אין מספיק נתונים.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

12. בנתוני השאלה הקודמת ניתן להסיק כי:

ההכנסה הפנויה הינה:

- א. 1700.
- ב. 2000.
- ג. 2300.
- ד. 1300.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

13. להלן נתונים מהמשק של "גרינלאנד" לשנת 1991 (במיליארדים):

צריכה פרטית 3400, מיסים נטו 1500, חיסכון פרטי 200, רווחי פירמות שלא חולקו 100 וגרעון תקציבי 500.

מנתונים אלו ניתן להסיק באופן חד משמעי כי:

- א. התוצר הלאומי הנקי הוא 5,200.
- ב. התוצר הלאומי הנקי הוא 5,000.
- ג. התוצר הלאומי הנקי הוא 5,100.
- ד. התוצר הלאומי הגולמי הוא 5,100.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

14. במשק של מדינת "טורקמניסטן" נמדדו נתוני החשבונאות הבאים בשנה האחרונה במיליונים:

ייצוא 200, ייבוא 500, צריכה פרטית 2200, תוצר לאומי נקי 4200, צריכה ציבורית 600. מכאן ניתן להסיק בוודאות כי:

- א. ההשקעה הנקייה היא 1,700.
- ב. ההשקעה הנקייה של המשק היא 1,700.
- ג. ההשקעה הנקייה היא 1,400.
- ד. אין מספיק נתונים.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

15. להלן נתוני החשבונאות הלאומית של משק בשנת 2002 :
 השקעה גולמית 1,700, פחת 100, צריכה ציבורית 1500, מס הכנסה 500, דמי אבטלה 300, תוצר לאומי נקי 4,000, יצוא 100, יבוא 500, רווחים שלא חולקו 50. כמו כן, לא הוטלו מיסים נוספים.
 לפיכך ההכנסה הפנויה במשק היא:

- א. 3,750.
- ב. 4,000.
- ג. 4,400.
- ד. 4,100.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. בנתוני השאלה הקודמת, החיסכון האישי היה:

- א. 1,300.
- ב. 2,450.
- ג. 400.
- ד. 1,700.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

17. להלן נתוני החשבונאות הלאומית של המשק של הונדורס בשנה האחרונה :
 החיסכון האישי 1000, רווחי הפירמות שלא חולקו 1200, חסכון ציבורי 200-, המיסים הישירים 400, המיסים העקיפים 450, סובסידיות 50 ולא הוטלו מיסים מעבר לכך. הצריכה הפרטית 3800 ועודף הייצוא היה 800.

- א. ההשקעה הנקייה הייתה 1200.
- ב. ההשקעה הנקייה הייתה 2000.
- ג. ההשקעה הנקייה הייתה 2800.
- ד. ההשקעה הנקייה של המשק הייתה 1200.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

18. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, התוצר היה:

- א. 6800.
- ב. 5200.
- ג. 6000.
- ד. לא ניתן לחשב כי חסר נתון הצריכה הציבורית.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

19. בהמשך לנתוני שאלה 17, ההכנסה הפנויה היא:

- א. 6800.
- ב. 6000.
- ג. 5200.
- ד. 4800.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

20. במדינת "מיקרוניזיה" נמדדו שני הנתונים הבאים (במיליונים) בשנת 2006 :
 ייצוא 1750, ייבוא 1400. במיקרוניזיה התקיים בשנה זו:

- א. עודף יצוא של 300.
- ב. עודף ייבוא של 350.
- ג. עודף יצוא של 350.
- ד. אין מספיק נתונים.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

21. להלן נתוני חשבונאות לאומית של משק ב 2011: דיבידנד 975, מס הכנסה 1365, מס חברות 290, רווחים לא מחולקים 585, רנטה 390, שכר 1950, תשלומי העברה 390, צריכה ציבורית 1560, צריכה פרטית 2340, עודף יבוא 390, מיסים עקיפים 100 וסובסידיות 0. סמן את התשובה הנכונה:

- א. ההכנסה הלאומית 4290
- ב. הכנסה הלאומית 4680
- ג. התוצר של שיווי משקל 4000.
- ד. העודף בתקציב הממשלה 195.
- ה. אף תשובה לא נכונה.

22. בשנה מסוימת נמדדו במשק הנתונים הבאים, במיליוני פאונד:
תוצר לאומי נקי: 1020, צריכה פרטית: 450, יצוא: 300, יבוא: 450, צריכה ציבורית: 210.
מיסים ישירים: 200, תשלומי העברה 50. כל הרווחים חולקו, לא היו מיסים עקיפים ואין סובסידיות.
מנתונים אלה ניתן להסיק כי בשנה זו:

- א. ההשקעה הנקייה של המשק הייתה 360
- ב. בתקציב הממשלה היה גירעון של 45
- ג. ההשקעה הנקייה של המשק הייתה 510
- ד. ההשקעה המקומית הנקייה (השקעה נקייה במשק) הייתה 210
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

23. להלן נתוני חשבונאות לאומית של משק בשנת 2011: דיבידנד = 650, מס הכנסה = 910, מס חברות = 260, רווחים לא מחולקים = 390, רנטה = 260, שכר = 1300, תשלומי העברה = 260, צריכה ציבורית = 1040, צריכה פרטית = 1560 ועודף יבוא = 260. אין מיסים עקיפים או סובסידיות.

- סמן את התשובה הנכונה:
- א. ההכנסה הלאומית 2860
 - ב. הכנסה הלאומית 3120
 - ג. הגירעון בתקציב הממשלה 130.
 - ד. העודף בתקציב הממשלה 130.
 - ה. אף תשובה לא נכונה.

24. בשנה שעברה נמדדו במשק הגדלים הבאים:

- צריכה ציבורית - 500
- מס הכנסה - 400
- דמי אבטלה - 100
- עודף יבוא - 100
- תוצר לאומי נקי - 2,000
- חיסכון אישי - 400
- חיסכון עסקי - 200

לא היו מיסים נוספים, והממשלה לא השקיעה.

מנתונים אלו ניתן להסיק, כי ההשקעה הנקייה של המשק בשנה שעברה היא :

- א. 1500.
- ב. 700.
- ג. 600.
- ד. 500.
- ה. 400.

25. במשק ידועים הנתונים הבאים: התוצר הלאומי הנקי הוא 7,500, עודף היבוא 1,500, הצריכה הפרטית 4,500 מס הכנסה שגבתה הממשלה 900, הגירעון הממשלתי 1,500. ידוע כי אין מיסים אחרים פרט למס הכנסה, אין תשלומי העברה וכל רווחי הפירמות חולקו. על סמך נתונים אלה ניתן לקבוע כי:
- א. ההשקעה המקומית הנקייה (השקעה נקייה במשק) הייתה 600.
 - ב. לא ניתן לדעת מה הייתה ההשקעה המקומית הנקייה (השקעה נקייה במשק) כי לא נתון גודלה של הצריכה הציבורית.
 - ג. ההשקעה הנקייה של משק הייתה 900.
 - ד. החיסכון האישי היה 3000.
 - ה. ההשקעה המקומית הנקייה (השקעה נקייה במשק) הייתה 2100, החיסכון האישי היה 2100 וההשקעה הנקייה של המשק הייתה 600.

הצריכה הפרטית

1. להלן פונקציית הצריכה הפרטית של משפחת צנעני:

$$C = 1500 + 0.75y_d$$

ידוע כמו כן שהנטייה השולית לצרוך הינה קבועה בכל רמת הכנסה.
 רמת ההכנסה הפנויה של משפחת צנעני היא 10,000 ₪.
 לפיכך הצריכה הפרטית של המשפחה לעיל היא:

א. 9500
 ב. 9000
 ג. 7500
 ד. 8000
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
2. להלן פונקציית הצריכה הפרטית של משפחת טרופקי:

$$C = 1000 + 0.8y_d$$

ידוע כמו כן שהנטייה השולית לצרוך הינה קבועה בכל רמת הכנסה.
 רמת ההכנסה הפנויה של משפחת טרופקי היא 10,000 ₪.
 לפיכך החיסכון הפרטי של משפחת טרופקי הוא:

א. 9000
 ב. 1000
 ג. 0
 ד. 10000
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
3. להלן פונקציית הצריכה הפרטית של משפחת אשכנזי:

$$C = 1500 + 0.6y_d$$

ידוע כמו כן שהנטייה השולית לצרוך הינה קבועה בכל רמת הכנסה.
 רמת ההכנסה הפנויה של משפחת אשכנזי היא 20,000 ₪.
 לפיכך:

א. הנטייה השולית לצרוך היא 0.675
 ב. הנטייה השולית לחסוך היא 0.325
 ג. הנטייה הממוצעת לחסוך היא 0.675
 ד. הנטייה הממוצעת לצרוך היא 0.675
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
4. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, הניחו כעת שההכנסה הפנויה של משפחת אשכנזי גדלה ל-50,000 ₪.
 מה תהיה הנטייה הממוצעת לצרוך?

א. 0.6
 ב. 0.4
 ג. 0.63
 ד. 0.37
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. למשפחת כהן יש פונקציית צריכה פרטית בעלת נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה. כמו כן ידוע שברמת הכנסה של 0 החיסכון של המשפחה הינו שלילי. כעת חסכונה של המשפחה הינו 0. לפיכך ניתן לקבוע בוודאות:

- א. ההכנסה הפנויה של המשפחה היא אפס.
- ב. הצריכה הפרטית של המשפחה הינה שלילית.
- ג. הנטייה השולית לחסוך הינה שלילית.
- ד. הנטייה הממוצעת לצרוך היא 1.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. למשפחת ארכדי יש פונקציית צריכה פרטית כדלקמן:
 $C = 500 + 0.7YD$ כמו כן ידוע שהנטייה השולית לצרוך של משפחה זו קבועה בכל רמת הכנסה פנויה. מה בוודאות יתרחש אם תגדל הכנסתה של המשפחה?

- א. הנטייה השולית לצרוך תגדל.
- ב. הצריכה הפרטית תקטן.
- ג. הנטייה הממוצעת לחסוך תגדל.
- ד. הנטייה הממוצעת לצרוך תגדל.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

7. למשפחת לוי פונקציית צריכה פרטית כדלקמן:
 $C = 1000 + 0.8YD$ כמו כן ידוע שהנטייה השולית לצרוך של משפחה זו קבועה בכל רמת הכנסה פנויה. הכנסתה הפנויה של משפחה זו היא 3000 ₪. מה נוכל לקבוע בוודאות?

- א. הנטייה הממוצעת לצרוך = 1.
- ב. הנטייה השולית לצרוך < 1 .
- ג. הנטייה הממוצעת לחסוך < 1 .
- ד. הנטייה הממוצעת לצרוך < 1 .
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

8. בהמשך לנתוני שאלה 7, מלאו את הטבלה הבאה:

YD	C	SP	APC	APS
2000				
5000				
10000				
50000				
100000				

9. הנטייה השולית לחסוך הינה 0.3. ידוע שברמת צריכה של 4000 ₪ ההכנסה הפנויה היא גם כן 4000 ₪. מהי הצריכה הפרטית כאשר $YD = 2500$?

- א. 3100.
- ב. 4000.
- ג. 900.
- ד. 2500.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

10. הכנסתה הפנויה של הפירמה היא 16,000 ₪ וידוע שהמשפחה חוסכת 1,600 ₪. להלן טענות אחדות, קיבעו איזו מהן אינה נכונה:

- א. הנטייה הממוצעת לחסוך היא 0.1.
- ב. הנטייה הממוצעת לצרוך היא 0.9.
- ג. לא ניתן לקבוע מהי הנטייה השולית לצרוך.
- ד. לא ניתן לקבוע מהי הצריכה הפרטית.
- ה. הצריכה הפרטית היא 14,400 ₪.

11. למשפחת מועלם הכנסה פנויה בסך 10,000 ₪. כמו כן ידוע שהנטייה הממוצעת לצרוך הינה 0.7. להלן טענות אחדות, קיבעו איזו מהן אינה נכונה:

- א. הנטייה השולית לצרוך הינה 0.7.
- ב. הנטייה הממוצעת לחסוך הינה 0.3.
- ג. הצריכה הפרטית היא 7000 ₪.
- ד. החיסכון הפרטי של המשפחה הוא 3000 ₪.
- ה. לא ידוע מהי הנטייה השולית לצרוך.

12. אם החיסכון של משפחת צנעני הינו חיובי אזי:

- א. הצריכה הפרטית שלילית.
- ב. הנטייה הממוצעת לצרוך קטנה מ-0.
- ג. הנטייה הממוצעת לחסוך גדולה מ-0.
- ד. אין מספיק נתונים.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

13. למשפחת קישוט יש פונקציית צריכה פרטית כדלקמן:

$$C = 2500 + 0.75YD$$

- א. מצא באיזו רמת הכנסה הצריכה הפרטית של המשפחה שווה בדיוק להכנסתה הפנויה.
- ב. מלאו את הטבלה הבאה לפי פונקציית הצריכה של משפחת קישוט:

YD	C	SP	APC	APS
5000				
10000				
20000				
40000				

14. במשק ישנה פונקציית צריכה פרטית עם נטייה שולית לצרוך פוחתת עם הגידול בהכנסה הפנויה. הממשלה ביצעה רפורמת מס שיצרה חלוקת הכנסות שוויונית. כתוצאה מכך:

- א. הצריכה הפרטית לא תשתנה.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל.
- ג. הצריכה הפרטית תקטן.
- ד. הנטייה השולית תגדל.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

15. במשק ישנה פונקצית צריכה פרטית עם נטייה שולית לצרוך קבועה בכל רמת הכנסה פנויה. הממשלה ביצעה רפורמת מס שיצרה חלוקת הכנסות שוויונית. כתוצאה מכך:

- א. הצריכה הפרטית לא תשתנה.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל.
- ג. הצריכה הפרטית תקטן.
- ד. הנטייה השולית תגדל.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. נתון כי הנטייה השולית לצרוך במשק קטנה עם הגידול בהכנסה הפנויה. בשנה האחרונה עלתה ההכנסה של משפחת כהן ב- 100 ₪, וכתוצאה מכך היא הגדילה את צריכתה הפרטית בסך 80 ₪. השנה הכנסת המשפחה צפויה לגדול ב- 50 ₪ נוספים כתוצאה מכך, ניתן לצפות לכך ש:

- א. צריכת המשפחה תגדל ב 40 ₪
- ב. צריכת המשפחה תגדל ב 10 ₪
- ג. החיסכון האישי של המשפחה יגדל ביותר מ 10 ₪
- ד. החיסכון האישי של המשפחה יגדל בפחות מ 10 ₪
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

17. ידוע כי הנטייה השולית לצרוך במשק קטנה עם הגידול בהכנסה הפנויה. בשנה האחרונה עלתה ההכנסה של משפחת חנוכה ב- 350 ₪, וכתוצאה מכך היא הגדילה את צריכתה הפרטית בסך 280 ₪. השנה הכנסת המשפחה צפויה לגדול ב- 300 ₪. כתוצאה מכך, ניתן לצפות לכך ש:

- א. צריכת המשפחה תגדל ב 240 ₪
- ב. צריכת המשפחה תגדל ב 60 ₪
- ג. החיסכון האישי של המשפחה יגדל ביותר מ 60 ₪
- ד. החיסכון האישי של המשפחה יגדל בפחות מ 60 ₪
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

מודל קיינס – שוק הסחורות/המוצרים:

1. משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. שער הריבית הינו קבוע. נתונות הפונקציות הבאות:

$$\begin{aligned}C &= 1000 + 0.6y_d \\ I &= 600 + 0.2y \\ G &= 1000\end{aligned}$$

בהנחה שאין כלל גרעון ממשלתי מה היה התוצר של שיווי משקל במשק זה?

- א. 10,000 ₪.
- ב. 12,000 ₪.
- ג. 13,000 ₪.
- ד. לא ניתן לחשב.
- ה. אך תשובה אינה נכונה.

2. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, אם ידוע בנוסף שהתוצר של תעסוקה מלאה הינו 11,000 ₪, קיבעו איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- א. המכפיל הוא 5.
- ב. פער התוצר הוא 1000 ₪.
- ג. הפער הדפלציוני הוא 200 ₪.
- ד. אם הממשלה תקטין את המיסים ב- 200 ₪ המשק יגיע לתעסוקה מלאה.
- ה. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב- 200 ₪ ותממן זאת ע"י אג"ח המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

3. במשק סגור שבו הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר, נתונות פונקציות ההתנהגות הבאות:

$$\begin{aligned}C &= 1000 + 0.8y_d \\ I &= 400 + 0.1y \\ G &= 1000\end{aligned}$$

ידוע שהממשלה מממנת את מחצית מהוצאותיה על ידי מיסים. מהו התוצר של שיווי משקל במשק זה?

- א. 20,000 ₪.
- ב. 10,000 ₪.
- ג. 24,000 ₪.
- ד. 12,000 ₪.
- ה. אך תשובה אינה נכונה.

4. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת אם ידוע בנוסף שהתוצר של תעסוקה מלאה הינו 24,000 ₪. קיבעו איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- א. המכפיל הוא 10.
- ב. פער התוצר הוא 4,000 ₪.
- ג. הפער הדפלציוני הוא 400 ₪.
- ו. אם הממשלה תקטין את המיסים ב- 400 ₪ המשק יגיע לתעסוקה מלאה.
- ד. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב- 400 ₪ ותממן זאת ע"י אג"ח המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

5. במשק של מדינת מיקרוניזיה נתונות פונקציות ההתנהגות הבאות:
(הנח שער ריבית קבוע, משק סגור)

$$C = 1000 + 0.8y_d$$

$$I = 500$$

$$G = 1000$$

במשק זה הוצאות הממשלה מומנו במלואן על ידי אגרות חוב ממשלתיות.
מהו התוצר של שיווי משקל של משק זה?

- א. 12,500 ₪.
- ב. 10,000 ₪.
- ג. 2500 ₪.
- ד. 8,000 ₪.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, שר האוצר של מדינת מיקרוניזיה הצהיר כי הפער הדפלציוני במדינתו הוא 500 ₪. קיבעו אילו מבין הטענות הבאות אינה נכונה:

- א. המכפיל הוא 5.
- ב. פער התוצר הוא 2500 ₪.
- ג. התוצר של תעסוקה מלאה הוא 15,000 ₪.
- ד. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב- 500 ₪ ותממן זאת ע"י מיסים המשק יגיע לתעסוקה מלאה.
- ה. ההשקעה אינה תלויה בתוצר לפי הנתונים ולכן $MPI = 0$.

7. במשק מסוים התוצר של שיווי משקל היה 4000 ₪. התוצר של תעסוקה מלאה הוא 5000 ₪ וידוע כמו כן שהנטייה השולית לצרוך שווה ל-0.6 ואילו ההשקעה אינה תלויה בתוצר. אילו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- א. במשק קיים פער דפלציוני וגודלו 400 ₪.
- ב. אם הממשלה תקטין את המיסים ב- 400 ₪ המשק יגיע לתע"מ.
- ג. אם הממשלה תגדיל את השקעותיה בתשתיות ב- 400 ₪ ותממן זאת ע"י אג"ח המשק יגיע לתע"מ.
- ד. אם הממשלה תגדיל צריכה ציבורית ב- 1000 ₪ ותממן זאת על ידי מיסים המשק יגיע לתע"מ.
- ה. במשק קיים פער תוצר של כ- 1000 ₪.

8. במשק מסוים שבו הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר, נתקבלו הנתונים הבאים:

$$MPC = 0.75$$

$$MPI = 0.05$$

$$\text{פער דפלציוני} = 100$$

$$\text{תוצר שיווי משקל} = 2000 \text{ ₪}$$

איזו מבין הטענות הבאות נכונה:

- א. המכפיל הוא 4.
- ב. תוצר תעסוקה מלאה הוא 2,500 ₪.
- ג. פער התוצר הוא 100 ₪.
- ד. אם הממשלה תקטין את המיסים ב- 100 ₪ המשק יגיע לתע"מ.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

9. בנתוני השאלה הקודמת, אם התוצר של שיווי משקל לא השתנה וידוע שהממשלה הפחיתה מיסים בסך של 100 ₪:

- א. התוצר יגדל ב 375 ₪.
- ב. התוצר יגדל ב 500 ₪.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל ב- 80 ₪.
- ד. ההשקעה תגדל ב- 80 ₪.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

10. במשק סגור ידוע כי פער התוצר = 1000 והפער הדפלציוני = 200. כמו כן הנטייה השולית להשקיע = 0.2. איזו מבין הטענות הבאות אינה נכונה:

- א. המכפיל הוא 5.
- ב. הנטייה השולית לצרוך היא 0.6.
- ג. הנטייה השולית להוציא היא 0.8.
- ד. הנטייה השולית לצרוך היא 0.8.
- ה. לא ניתן לחשב תוצר של שיווי משקל.

11. במשק התוצר של תעסוקה מלאה הוא 10,000 ₪. כעת שיווי המשקל התייצב על רמת תוצר של 12,000 ₪.

- א. במשק יש פער דפלציוני.
- ב. במשק יש פער אינפלציוני.
- ג. המכפיל הוא 2.
- ד. יש להעלות את הביקוש המצרפי על מנת להגיע לתע"מ.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

12. במשק סגור הנמצא באבטלה נתונים: $MPI=0.2$, $MPC=0.6$. הציבור הגדיל את הצריכה הפרטית המצרפית ב-100 מיליון ₪. הנח שלאחר השינוי עדיין ישנה אבטלה. כמו כן הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר. איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- א. התוצר יגדל ב- 500 ₪.
- ב. ההשקעה תגדל ב- 100 ₪.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל ב- 400 ₪.
- ד. הצריכה הפרטית תגדל ב- 100 ₪.
- ה. הצריכה הציבורית לא תשתנה.

13. במשק סגור הנמצא באבטלה נתונים: $MPI=0.1$, $MPC=0.8$. הממשלה הגדילה את הוצאותיה ב-100 מיליון ₪ ומימנה את הגידול בהוצאותיה ע"י אג"ת. הנח שלאחר השינוי עדיין ישנה אבטלה. כמו כן הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר. איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- א. התוצר יגדל ב- 1000 ₪.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל ב- 800 ₪.
- ג. ההשקעה תגדל ב- 100 ₪.
- ד. המכפיל הוא 5.
- ה. הצריכה הציבורית תגדל ב- 100 בלבד.

14. במשק סגור הנמצא באבטלה נתונים: $MPI=0.1$, $MPC=0.8$. הממשלה הגדילה את הוצאותיה ב-100 מיליון ₪ ומימנה את הגידול בהוצאותיה ע"י מיסים. הנח שלאחר השינוי עדיין ישנה אבטלה. כמו כן הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר. איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:
- התוצר יגדל ב 200 ₪.
 - התוצר יגדל ב- 1000 ₪.
 - ההשקעה תגדל ב – 200 ₪.
 - המיסים יעלו ב- 100 ₪.
 - הצריכה הפרטית תגדל ב- 80 ₪.

15. נתון משק סגור באבטלה ובו שער הריבית קבוע. נתונות פונקציות הביקושים הבאות:

$$C=1000 + 0.8Y_d$$

$$I=500$$

$$G=1000$$

- קיים במשק מס יחסי בשיעור של כ-25%.

- התוצר של שיווי משקל הוא 6250 ₪.
- התוצר של שיווי משקל הוא 12,500 ₪.
- המכפיל הוא 5.
- התוצר של שיווי משקל הוא 10,000 ₪.
- אף תשובה אינה נכונה.

16. במשק פתוח ובו שער הריבית תמיד קבוע נתונות הפונקציות הבאות:

$$C=1000 + 0.8Y_d$$

$$I=480 + 0.2Y$$

$$G=1000$$

$$IM = 0.2Y$$

$$T = 0.25Y + 100$$

$$YF = 7000$$

- איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- תוצר שיווי משקל הוא 6000 ₪.
- המכפיל הוא 2.5.
- פער התוצר הוא 1000 ₪.
- הפער הדפלציוני הוא 400 ₪.
- המכפיל הוא 5.

17. משק פתוח ונמצא באבטלה, שער הריבית תמיד קבוע. נתונות הפונקציות הבאות:

$$C=1000 + 0.75Y_d$$

$$I=500 + 0.15Y$$

$$G=1000$$

$$IM=0.1Y$$

$$X=875$$

$$T=500$$

- סמנו את התשובה הנכונה:

- התוצר של שיווי משקל הוא 15,000 ₪.
- התוצר של תעסוקה מלאה הוא 15,000 ₪.

- ג. המכפיל הוא 10.
 ד. במשק קיים עודף ייצוא בסך 625.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
18. במשק סגור ובו שער הריבית תמיד קבוע, קיים פער דפלציוני של 600 ₪. ידוע כי $MPC=0.6$. אם הממשלה מעוניינת להגיע לתע"מ עליה:
 א. להגדיל את הצריכה הציבורית ב-1000 ₪ אם המימון הוא ע"י אג"ח.
 ב. להפחית מיסים בסך של 600 ₪.
 ג. להגדיל את הוצאותיה בסך 1500 ₪ תוך שמירה על תקציב מאוזן.
 ד. להגדיל את הוצאותיה בסך 1000 ₪ תוך שמירה על תקציב מאוזן.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
19. ידוע כי המכפיל הקיינסיאני הוא 5. התוצר של תעסוקה מלאה הוא 22,000. כמו כן הפער הדפלציוני הוא 400. מהו תוצר שו"מ?
 א. 20,000 ₪.
 ב. 10,000 ₪.
 ג. 21,600 ₪.
 ד. 22,400 ₪.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
20. במשק סגור ובו שער הריבית קבוע נתונות פונקציות ההתנהגות הבאות:
 $C = 200 + 0.8 YD$
 $I = 0$
 $G = 100$
 $YF = 2000$
 הממשלה מממנת את מלוא הוצאותיה על ידי מיסים.
 סמן את התשובה שאינה נכונה:
 א. אם הממשלה תגדיל את הוצאותיה ב-100 ₪ המשק יגיע לתע"מ וכן הצריכה הפרטית תגדל ב-400 ₪.
 ב. אם הממשלה תקטין מיסים ב-100 ₪ המשק לא יגיע לתעסוקה מלאה אך הצריכה הפרטית תגדל בדיוק ב-400.
 ג. בכל מקרה ההשקעה לא תשתנה.
 ד. ניתן להגיע לתעסוקה מלאה על ידי הורדת מיסים בסך של 125 ₪.
 ה. בכל מקרה לא ניתן להגיע בשום דרך לתעסוקה מלאה.
21. משק נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה.
 נתונים: פונקציית הצריכה הפרטית $C=300+0.6yd$ והמס קבוע 100.
 הצריכה הציבורית 100, ההשקעות הן 200 והמס קבוע 100.
 בעקבות המשבר הכלכלי האחרון החליטו המשקיעים להקטין את השקעתם ב-100.
 סמן את התשובה הנכונה:
 א. יוצר פער דפלציוני, המשק יכנס למצב אבטלה והתוצר יהיה 1100.
 ב. יוצר פער אינפלציוני.
 ג. המשק יישאר בשיווי משקל של תעסוקה מלאה.
 ד. יוצר פער דפלציוני בגובה 250.
 ה. יוצר פער דפלציוני ורמת התוצר של שו"מ תהיה 1,250.

22. להלן פונקציות התנהגות במשק סגור:

$$C=500+0.8Y_d$$

$$I=0$$

$$G=250$$

$$T=250$$

$$Y_F=5000$$

הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר.

עקב המצב במשק הועלו 2 חלופות:

1. להגדיל צריכה ציבורית ב-250 במימון אג"ח.

2. לבטל לחלוטין את המיסים מבלי לשנות את הצריכה הציבורית

מה ניתן לקבוע בוודאות:

- חלופה 1 תביא ליצירת פער אינפלציוני.
- חלופה 1 תגדיל את התוצר הלאומי יותר מחלופה 2, אך בחלופה 2 הצריכה הפרטית תגדל יותר.
- שתי ההצעות תגרומנה לאותו גידול בתוצר.
- שתי ההצעות תגרומנה לגידול זהה בצריכה הפרטית.
- אף תשובה לא נכונה

23. נתונות הפונקציות הבאות:

$$C = 400 + 0.8Y_d$$

$$I = 100$$

$$G = 100$$

$$Y_F=3500$$

הממשלה מממנת את כל הוצאותיה במימון אג"ח. הממשלה מעוניינת לנקוט במדיניות פיסקאלית על מנת להביא את המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה וללא עליית מחירים.

- להגדיל את הצריכה הציבורית ב-100 במימון מיסים.
- להעלות את תשלומי העברה בסך 100.
- להגדיל את הצריכה הציבורית ב-150 במימון אג"ח.
- להגדיל את הצריכה הציבורית ב-500 במימון אג"ח.
- אף תשובה אינה נכונה

24. במשק סגור נתקבלו הנתונים הבאים:

פונקצית הצריכה הפרטית: $C = 500 + 0.8Y_d$, הוצאות הממשלה היו 2,750 וההשקעה הנקייה במשק הייתה -750. קיים מס יחסי בגובה 25% מהתוצר הלאומי. סמן את התשובה הנכונה ביותר:

- הממשלה גבתה מיסים בשווי של 5,500.
- אם הממשלה תגדיל את הוצאותיה ב-250 במימון אג"ח התוצר הלאומי יגדל ב-1250.
- התוצר הלאומי של שיווי משקל הוא 10,000 וכן קיים גרעון תקציבי של 250.
- התוצר הלאומי בשיווי משקל הוא 20,000 והצריכה הפרטית הוא 16,500.
- אף תשובה אינה נכונה.

25. במשק סגור ידועים הנתונים הבאים:

$$C=600+0.8Y_d$$

$$I=150$$

$$G=300$$

כמו כן ידוע שהממשלה מממנת את כל הוצאותיה על ידי מיסים. ידוע כי התוצר של תעסוקה מלאה במשק זה הוא 5100. מטרת הממשלה היא להגיע לתעסוקה מלאה, ללא יצירת אינפלציה.

על סמך נתונים אלה, איזו פעולה על הממשלה לנקוט על מנת להשיג את המטרות שקבעה לעצמה?

- לבטל כליל את המס הקבוע
- להקטין את המס ב-210
- להקטין את המס ב-262.5
- לבטל כליל את המס ולהגדיל את הוצאותיה ב-125
- אף תשובה לא נכונה.

מערכת הבנקאות:

1. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבות: 1,000, מזומן בידי ציבור 1,000 ויחס רזרבה 0.25.
 מה ניתן לקבוע בוודאות?
 א. כמות הכסף במשק היא 2,000.
 ב. בסיס הכסף במשק הוא 5,000.
 ג. העו"ש הוא 4,000.
 ד. כמות הכסף במשק היא 4,000.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

2. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבות 2,500, עו"ש 12,500. מב"צ 2,500.
 איזו מבין התשובות הבאות אינה נכונה?
 א. יחס הרזרבה הוא 0.2.
 ב. יחס הרזרבה הוא 0.25.
 ג. בסיס הכסף הוא 5,000.
 ד. כמות הכסף היא 15,000.
 ה. ההלוואות הן 10,000.

3. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבות 2,000 יחס רזרבה 0.2, מב"צ 2,000.
 איזו מבין התשובות הבאות היא נכונה?
 א. כמות הכסף במשק היא 20,000.
 ב. כמות ההלוואות במשק היא 8,000.
 ג. כמות בכסף במשק היא 10,000.
 ד. בסיס הכסף הוא 2,000.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

4. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבות 1,000 ₪ יחס רזרבה 0.25 מב"צ 1000 ₪.
 הבנק המרכזי החליט לקנות מהציבור אג"ח בסך של 200 ₪.
 מה תהיה כמות הכסף במשק לאחר השינוי שבוצע?
 א. 5,800 ₪.
 ב. 4,200 ₪.
 ג. 5,000 ₪.
 ד. 4,000 ₪.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. במשק מסוים נתקבלו נתוני מערכת הבנקאות בשנה האחרונה כדלקמן:
 רזרבה 4,000 ₪ יחס רזרבה 0.1 מב"צ 2,000 ₪.
 הבנק המרכזי החליט לקנות אג"ח מהציבור בשווי של 500 ₪.
 מה ניתן לומר בוודאות לאחר השינוי?
 א. כמות הכסף כעת היא 42,000 ₪.
 ב. בסיס הכסף הוא 6,000 ₪.
 ג. בסיס הכסף לאחר השינוי הוא 6,500 ₪.
 ד. כמות הכסף כעת היא 37,000 ₪.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. במשק מסוים נתקבלו נתוני מערכת הבנקאות בשנה האחרונה כדלקמן:
 רזרבה 2,000 ₪ יחס רזרבה 0.1 מב"צ 2,000 ₪.
 הבנק המרכזי החליט למכור אג"ח לציבור בשווי של 400 ₪.
 איזו מהתשובות הבאות אינה נכונה:
 א. בסיס הכסף לאחר השינוי הוא 3,600 ₪.
 ב. כמות הכסף לאחר השינוי היא 18,000 ₪.
 ג. הבנק המרכזי ביצע עירוי חיצוני שלילי.
 ד. בסיס הכסף לפני השינוי היה 4,000 ₪.
 ה. כמות בכסף לאחר השינוי היא 26,000 ₪.
7. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבה 2,000 ₪ יחס רזרבה 0.2 מב"צ 1,000 ₪.
 הבנק המרכזי מכר לציבור אג"ח בשווי 200 ₪.
 כתוצאה מכך:
 א. כמות הכסף תהיה 10,000 ₪.
 ב. הלוואות לאחר השינוי יהיו 8,800 ₪.
 ג. בסיס הכסף לאחר השינוי הוא 3,200 ₪.
 ד. הבנק המרכזי ביצע עירוי חיצוני חיובי.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
8. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבה 2,000 ₪ יחס רזרבה 0.2 מב"צ 1,000 ₪.
 הבנק המרכזי שינה את יחס הרזרבה ל 0.1.
 מה יקרה כתוצאה מכך?
 א. כמות הכסף במשק לאחר השינוי היא 21,000 ₪.
 ב. כמות הכסף במשק לאחר השינוי היא 20,000 ₪.
 ג. כמות ההלוואות לאחר השינוי היא 17,000 ₪.
 ד. בסיס הכסף יגדל כתוצאה מהשינוי.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.
9. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבה 3,000 ₪ יחס רזרבה 0.1 מב"צ 1,000 ₪.
 הבנק המרכזי הגדיל את יחס הרזרבה ל-0.5.
 איזו מהתשובות להלן אינה נכונה:
 א. בסיס הכסף לא ישתנה.
 ב. ההלוואות יקטנו ב-24,000 ₪.
 ג. כמות הכסף תקטן ב-24,000 ₪.
 ד. בסיס הכסף יקטן לחצי מערכו במצב המוצא.
 ה. העו"ש יקטן ב-24,000 ₪.
10. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבה 4,000 ₪ יחס רזרבה 0.1 מב"צ 4,000 ₪.
 הציבור שינה את טעמו והפקיד בבנק 500 ₪ (ביצע עירוי פנימי חיובי).
 כתוצאה מכך:
 א. כמות הכסף היא כעת 48,500.
 ב. כמות הכסף תגדל ב-5,000 ₪.
 ג. כמות הכסף תקטן ב-5,000 ₪.
 ד. בסיס הכסף יקטן ב-500 ₪.
 ה. אף תשובה אינה נכונה.

11. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבה 1,000 ₪ יחס רזרבה 0.2 מב"צ 1,000 ₪.
 הציבור שינה את טעמו והפקיד בבנק 250 ₪ (ביצע עירוי פנימי חיובי).
 כתוצאה מכך:
- א. כמות הכסף תגדל ב-1250 ₪.
 - ב. כמות הכסף תגדל ב-1,000 ₪.
 - ג. בסיס הכסף יקטן כי המב"צ קטן.
 - ד. ההלוואות יגדלו ב-1,250 ₪.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
12. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבה 1,000 ₪ יחס רזרבה 0.25 מב"צ 1,000 ₪.
 הציבור שינה את טעמו ומשך מהבנק 300 ₪ (ביצע עירוי פנימי שלילי).
 כתוצאה מכך:
- א. בסיס הכסף יגדל ב-300 ₪.
 - ב. כמות בכסף תקטן ב-1,200 ₪.
 - ג. כמות הכסף תקטן ב-900 ₪.
 - ד. כמות ההלוואות תקטן ב-1,200 ₪.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
13. איזה מבין האירועים הבאים אינו מהווה עירוי חיצוני?
- א. פדיון אג"ח של הציבור.
 - ב. קניית אג"ח מן הציבור ע"י הבנק המרכזי.
 - ג. קניית מט"ח מהציבור ע"י הבנק המרכזי.
 - ד. הדפסת כסף ע"י הבנק המרכזי.
 - ה. הפקדת כסף בבנק מסחרי ע"י הציבור.
14. הציבור הפקיד בבנק 1000 ₪. יחס הרזרבה הוא 0.25.
 איזו מהפעולות הבאות על הבנק המרכזי לבצע על מנת שכמות הכסף לא תשתנה?
- א. מכירת אג"ח לציבור בסך של 1,000 ₪.
 - ב. מכירת אג"ח לציבור בסך של 750 ₪.
 - ג. קניית אג"ח מהציבור בסך של 1,000 ₪.
 - ד. קניית אג"ח מהציבור בסך של 750 ₪.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
15. הציבור משך מן הבנק 800 ₪. יחס הרזרבה הוא 0.1.
 איזו מהפעולות הבאות על הבנק המרכזי לבצע על מנת שכמות הכסף לא תשתנה?
- א. מכירת אג"ח לציבור בסך של 800 ₪.
 - ב. מכירת אג"ח לציבור בסך של 720 ₪.
 - ג. קניית אג"ח מהציבור בסך של 800 ₪.
 - ד. קניית אג"ח מהציבור בסך של 720 ₪.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. הציבור הפקיד בבנק 1500 ₪. יחס הרזרבה הוא 0.25. איזו מהפעולות הבאות על הבנק המרכזי לבצע על מנת שכמות הכסף לא תשתנה?

- א. מכירת אג"ח לציבור בסך של 1125 ₪.
- ב. מכירת אג"ח לציבור בסך של 1500 ₪.
- ג. קניית אג"ח מהציבור בסך של 1125 ₪.
- ד. קניית אג"ח מהציבור בסך של 1500 ₪.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

17. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבות 2,000 ₪. מב"צ 2,000 ₪.
 הציבור הפקיד בבנק 1000 ₪. יחס הרזרבה הוא 0.25.
 איזו מהפעולות הבאות על הבנק המרכזי לבצע על מנת שכמות הכסף לא תשתנה?

- א. לשנות את יחס הרזרבה ל-0.3333.
- ב. לשנות את יחס הרזרבה ל-0.375.
- ג. אין כל דרך לשנות את כמות הכסף.
- ד. יש לבצע עירוי חיצוני חיובי.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

18. להלן נתונים ממערכת הבנקאות של משק מסוים:
 רזרבות 2,000 ₪. מב"צ 2,000 ₪.
 הציבור משך מהבנק 500 ₪. יחס הרזרבה הוא 0.1.
 איזו מהפעולות הבאות על הבנק המרכזי לבצע על מנת שכמות הכסף לא תשתנה?

- א. לשנות יחס רזרבה ל-0.077.
- ב. לשנות יחס רזרבה ל-0.075.
- ג. יש לבצע עירוי חיצוני שלילי.
- ד. יש להקטין את בסיס הכסף.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

19. אם הבנק המרכזי יבצע עירוי חיצוני חיובי בסך 1,200 ₪ והציבור יבצע סימולטנית עירוי פנימי שלילי בסך 1,200 ₪ אז כתוצאה מכך: (הנח יחס רזרבה 0.2)

- א. כמות הכסף תגדל ב-1,200 ₪.
- ב. כמות הכסף תקטן ב-1,200 ₪.
- ג. בסיס הכסף לא ישתנה.
- ד. כמות הכסף לא תשתנה.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

20. נגיד הבנק המרכזי קבע יחס רוזרבה לבנקים המסחריים של 10% . ידוע כי הציבור מחזיק בידיו מזומנים בסכום של 1500 מליון ₪ והרוזרבות בבנקים עומדים על 1,800 מליון ₪. אם הבנק המרכזי מעוניין שכמות הכסף במשק תהיה 10,500 מליון ₪, עליו לשנות את יחס הרוזרבה לבנקים המסחריים ל:
- א. 20%
 - ב. 5%
 - ג. 40%
 - ד. 50%
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

21. במערכת הבנקאות של המשק יחס הרוזרבה הינו 25%, בסיס הכסף 14,400 ₪ והמזומן בידי הציבור 7,200 ₪. במערכת הבנקאות חלו שני השינויים הבאים: המזומן בידי הציבור קטן ב-2400 ₪ והבנק המרכזי העלה את יחס הרוזרבה ל-50%.
סמן את התשובה הנכונה:
- א. הרוזרבות יגדלו ביותר מהשינוי במזומן בידי הציבור.
 - ב. הרוזרבות יגדל בפחות מהשינוי במזומן בידי הציבור.
 - ג. כמות הכסף ירדה ביותר מפי 2.
 - ד. כמות הכסף תקטן באותו גודל שכמות ההלוואות קטנו.
 - ה. אף תשובה לא נכונה.

מודל קיינס המודל המשולב – מוצרים וכסף

1. במדינת מיקרונזיה ישנו משק סגור המצוי בשיווי משקל באבטלה.
הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ולממן את הפעולה הזו על ידי אגרות חוב. הניחו שאחרי ההתערבות הממשלתית המשק עדיין מצוי באבטלה.
מה מהבאים יתרחש בוודאות לאחר ההתערבות הממשלתית:
 - א. שער הריבית במשק ירד.
 - ב. הצריכה הפרטית תגדל.
 - ג. ההשקעה במשק תגדל.
 - ד. התוצר הלאומי יגדל.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
2. משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה.
הממשלה החליטה להגדיל את השקעותיה בתשתית ומימנה את הגידול על ידי אגרות חוב.
מה מהבאים יתרחש בוודאות לאחר התערבות ממשלתית זו:
 - א. שער הריבית במשק ירד.
 - ב. הצריכה הפרטית לא תשתנה.
 - ג. לא ניתן לדעת מה יקרה להשקעה במשק.
 - ד. ההשקעה במשק תגדל.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
3. משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה.
הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ומימנה את הגידול על ידי מיסים.
כתוצאה מכך:
 - א. התוצר הלאומי יקטן.
 - ב. לא ניתן לדעת מה יקרה לצריכה הפרטית.
 - ג. ההשקעה תגדל.
 - ד. הצריכה הפרטית תקטן.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

4. **משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. בישיבת הממשלה האחרונה הוחלט להפחית מיסים על מנת להשפיע על המצב הכלכלי. מה הבאים יקרה בוודאות כתוצאה מפעולה זו:**
- א. שער הריבית במשק יפחת.
 - ב. הצריכה הציבורית תקטן.
 - ג. הצריכה הפרטית תגדל.
 - ד. התוצר לא ישתנה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
5. **משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. הבנק המרכזי הגדיל את כמות הכסף במשק על ידי הדפסת כסף. כתוצאה מכך:**
- א. שער הריבית במשק יעלה.
 - ב. התוצר הלאומי יקטן.
 - ג. הצריכה הפרטית וההשקעה יגדלו.
 - ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לצריכה הפרטית.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
6. **משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. שר האוצר החליט בישיבת הממשלה האחרונה להקטין את הוצאות הממשלה על מנת לצמצם את הגירעון התקציבי. כתוצאה מכך:**
- א. הריבית במשק תקטן.
 - ב. התוצר יגדל.
 - ג. הצריכה הפרטית תגדל.
 - ד. ההשקעה במשק תקטן.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
7. **משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. בהשפעת אילו מן הפעולות הבאות התוצר הלאומי יגדל ביותר, בהשוואה לאחרות, להלן הפעולות המפורטות:**
- א. הפחתת מיסים בסך של 100 מיליון ₪.
 - ב. העלאת הצריכה הציבורית בסך של 100 מיליון ₪ במימון אג"ח.
 - ג. העלאת הצריכה הציבורית בסך של 100 מיליון ₪ תוך שמירה על תקציב מאוזן.
 - ד. אין אפשרות לקבוע חסרים נתונים.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
8. **משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. אילו מבין הפעולות הבאות לא תגדיל את התוצר הלאומי במשק:**
- א. הגדלת הצריכה הציבורית במימון אג"ח.
 - ב. הגדלת ההשקעות בתשתית במימון מיסים.
 - ג. העלאת מיסים.
 - ד. הורדת יחס הרזרבה על ידי הבנק המרכזי.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
9. **משק סגור מצוי באבטלה. הממשלה הגדילה את הוצאותיה ב-100 מיליון ₪ ומימנה את הגידול בהוצאותיה על ידי אגרות חוב. הבנק המרכזי מעוניין ששער הריבית לא ישתנה ויישמר כפח שהיה במצב המוצא. מה מהבאים יתאים על מנת ליישם את מדיניותו:**
- א. הורדת הריבית.
 - ב. הדפסת כסף.
 - ג. הורדת יחס רזרבה.
 - ד. כל התשובות הנ"ל נכונות.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

10. משק סגור מצוי באבטלה. הציבור ביצע עירוי פנימי חיובי. פעולה זו השפיע על שער הריבית במשק. הבנק המרכזי מעוניין ששער הריבית לא ישתנה ויישמר כפי שהיה במצב המוצא. מה מהבאים יתאים על מנת ליישם את מדיניותו:
- א. קניית אג"ח מהציבור.
 - ב. מכירת אג"ח לציבור.
 - ג. הורדת יחס רזרבה.
 - ד. הורדת ריבית
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
11. משק סגור מצוי באבטלה. הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה בלבד. הממשלה הגדילה את הוצאותיה ומימנה זאת על ידי אג"ח. כתוצאה מפעולה זו:
- א. הצריכה הפרטית תגדל.
 - ב. התוצר הלאומי יקטן.
 - ג. הריבית לא תשתנה.
 - ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לצריכה הפרטית
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
12. משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי ההשקעה אינה תלויה בתוצר. הממשלה הגדילה את הצריכה הציבורית ומימנה את ההוצאה ע"י הגדלת המסים. מכאן ניתן להסיק, כי הצריכה הפרטית:
- א. תקטן.
 - ב. לא תשתנה.
 - ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לצריכה הפרטית.
 - ד. תגדל.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
13. משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. הממשלה מעלה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת באמצעות מכירת אג"ח לציבור. כתוצאה מכך:
- א. התוצר יגדל ושער הריבית ירד.
 - ב. כמות הכסף תקטן.
 - ג. התוצר ושער הריבית יעלו.
 - ד. רמת המחירים תעלה.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
14. משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית, ושוקלת שתי אפשרויות למימון ההוצאה:
- (1) מסים.
 - (2) מכירת אג"ח לציבור.
- איזו מבין הטענות הבאות אינה נכונה:
- א. באפשרות 2 התוצר יגדל ביותר מאשר באפשרות 1.
 - ב. באפשרות 1 הצריכה הפרטית תקטן.
 - ג. בשתי האפשרויות לא ניתן לקבוע מה יקרה להשקעה.
 - ד. בשתי האפשרויות שער הריבית יעלה.
 - ה. באפשרות 2 הצריכה הפרטית תקטן.

15. במשק סגור המצוי בתעסוקה מלאה, החליטה הממשלה להגדיל את הוצאותיה ולממן זאת על ידי אגרות חוב. מה מהבאים יתרחש לאור השינוי:

- א. הצריכה הפרטית תגדל.
- ב. הצריכה הפרטית וההשקעה יקטנו.
- ג. רמת המחירים במשק תעלה.
- ד. תשובות ב' ו- ג' נכונות.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

16. במשק סגור המצוי בתעסוקה מלאה, הבנק המרכזי הגדיל את כמות הכסף על ידי הדפסת שטרות. מה מהבאים יתרחש לאור השינוי:

- א. רמת המחירים תעלה ופרט לכך לא ישתנה דבר.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל.
- ג. ההשקעה תקטן.
- ד. התוצר יגדל.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

17. במשק סגור המצוי בתעסוקה מלאה, שר האוצר החליט להקטין את הצריכה הציבורית כדי להקטין את הגרעון התקציבי. מה מהבאים יתרחש לאור השינוי:

- א. התוצר לא ישתנה.
- ב. המחירים ירדו.
- ג. הריבית תעלה.
- ד. התוצר יקטן.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

18. ידוע כי במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה, הביקוש לצריכה פרטית והביקוש להשקעות לא תלויים בשער הריבית. מה בוודאות נכון:

- א. רק מדיניות מוניטארית מצמצמת תוכל להביא את המשק לתעסוקה מלאה,
- ב. גם מדיניות פискаלית מרחיבה וגם מדיניות מוניטארית מרחיבה יוכלו להביא את המשק לתעסוקה מלאה
- ג. רק מדיניות פискаלית מרחיבה תוכל להביא את המשק לתעסוקה מלאה
- ד. רק מדיניות מוניטארית מרחיבה תוכל להביא את המשק לתעסוקה מלאה
- ה. אף לא אחת מסוגי המדיניות המתוארות יכולה להביא את המשק לתעסוקה מלאה

מאזן התשלומים של המט"ח:

1. להלן נתונים ממאזן התשלומים של משק בשנת 2009. במיליארדי דולרים:
ייבוא 500, ייצוא 1000, מענקים מארה"ב 500, הלוואות של המשק לחו"ל 200, הלוואות מחו"ל שנתקבלו 1000. לפיכך ניתן לקבוע כי בשנת 2009:
 - א. היה עודף ייבוא של 500.
 - ב. היה גרעון בחשבון השוטף על סך 1000.
 - ג. יתרות המט"ח של המשק גדלו ב- 1800.
 - ד. בחשבון ההון גרעון של 800.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
2. להלן נתונים ממאזן תשלומי המט"ח של משק בשנת 2010 במיליארדי דולרים:
ייצוא 600, ייבוא 1200, מענקים שנתקבלו מארה"ב 300, מענק שניתן לחבש ע"י המשק 150, הלוואות שנתקבלו 700, פיקדונות של משקיעים זרים במשק 100. לפיכך ניתן לקבוע כי בשנת 2010:
 - א. היה עודף ייצוא של 600.
 - ב. היה עודף בחשבון השוטף של 450.
 - ג. בחשבון ההון היה גרעון של 800.
 - ד. יתרות המט"ח של המשק דגלו ב- 350.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
3. בשנה האחרונה נתקבלו נתוני מאזן תשלומי המט"ח של משק כדלקמן:
(במיליארדי דולרים)
ייצוא 2000, ייבוא 1000, תשלומי ריבית של המשק לחו"ל על הלוואות 100, מענק שנתקבל מארה"ב 1000, מענק שנתן המשק למאוריטניה 200, הלוואות מחו"ל 500, הלוואות שנתן המשק לחו"ל 500, פיקדונות של המשק בחו"ל 500, השקעות של תושבי חו"ל במשק 500.
 - א. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב- 1200.
 - ב. יתרות המט"ח של המשק גדלו ב- 600.
 - ג. בחשבון השוטף עודף של 1700.
 - ד. בחשבון הסחורות והשירותים היה גרעון של 1000.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.
4. בשנה האחרונה נתקבלו נתוני מאזן תשלומי המט"ח של משק כדלקמן:
(במיליארדי דולרים)
ייצוא סחורות לגרמניה 1000, ייצוא סחורות לצרפת 500, ייבוא בשר מארגנטינה 1000, ייבוא קפה מברזיל 500, מענק מארה"ב 500, השקעות של גרמניה במשק 500. בנוסף, ידוע שהמשק קיבל הלוואות מהממלכה המאוחדת בסך של 1000, ושילם עבור ההלוואה ריבית בשיעור של 10%. הריבית שולמה בשנה האחרונה.
 - א. בחשבון השוטף היה גרעון של 500.
 - ב. בחשבון השוטף עודף של 500.
 - ג. בחשבון הסחורות והשירותים גרעון של 100.
 - ד. חשבון הסחורות והשירותים מאוזן.
 - ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. בנתוני השאלה הקודמת:

- א. בחשבון ההון גרעון של 1500.
- ב. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב- 1900.
- ג. יתרות המט"ח של המשק גדלו ב- 1900.
- ד. בחשבון ההון עודף של 1400.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. להלן נתוני מאזן תשלומי המט"ח של המשק לשנת 2009:

ייצוא 1000, ייבוא 2200, תשלומי ריבית של המשק לחו"ל על הלוואות 100, מענקים מהאיחוד האירופי 100 מענק של המשק לחשב 200, הלוואות שקיבל המשק מחו"ל 200, הלוואות שנתן המשק לחו"ל 500. כמו כן המשק קיבל במענק ציוד אלקטרוני בשווי של 200.

- א. בחשבון הסחורות והשירותים יש גרעון של 1300.
- ב. בחשבון השוטרף יש גרעון של 1200.
- ג. בחשבון הסחורות והשירותים יש גרעון של 1500.
- ד. בחשבון השוטרף יש גרעון של 1400.
- ה. יש יותר מתשובה אחת נכונה.

7. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:

- א. בחשבון ההון יש עודף של 300.
- ב. בחשבון ההון יש גרעון של 300.
- ג. יתרות המט"ח קטנו ב- 1500.
- ד. יתרות המט"ח קטנו ב- 1700.
- ה. יש יותר מתשובה אחת נכונה.

8. להלן נתוני מאזן תשלומי המט"ח של המשק לשנת 2009, במיליארדי דולרים:

ייצוא סחורות 1000, ייבוא שירותים 1500, המשק קיבל מארה"ב מטוסים בשווי של 500 כאשר חציים שולמו במזומן והשאר באשראי ל-4 שנים. המשק קיבל הלוואות מחו"ל בסך 300. אי לכך בשנת 2009:

- א. יתרות המט"ח של המשק גדלו ב- 50.
- ב. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב- 50.
- ג. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב- 450.
- ד. בחשבון השוטרף גרעון של 500.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

9. להלן נתוני מאזן תשלומי המט"ח של המשק לשנת 2008, במיליארדי דולרים:

ייצוא 500, ייבוא 1200, המשק קיבל מארה"ב מענק של אניות בשווי של 1000, המשק ייצא לגרמניה פירות הדר בשווי של 300 כאשר מחצית שולמה במזומן והשאר באשראי לשנתיים. השקעות של זרים במשק 400.

אי לכך בשנת 2008:

- א. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב- 150.
- ב. יתרות המט"ח של המשק גדלו ב- 150.
- ג. בחשבון ההון גרעון 250.
- ד. בחשבון השוטרף גרעון בסך 1400.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

10. להלן נתוני מאזן תשלומי המט"ח של המשק לשנת 2011, ייבוא סחורות 2500, הלוואות מחו"ל 500, מענקים מחו"ל 800. המשק שלח סיוע לאתיופיה כמענק של תרופות בשווי של 500. המשק קיבל מארה"ב מטוסים בשווי 400 באשראי ל-3 שנים.

- א. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב- 1200.
- ב. בחשבון השוטרף גרעון של 2400.
- ג. בחשבון ההון גרעון של 900.
- ד. בחשבון השוטרף עודף של 1900.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

11. להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים של משק:
 התקבל מענק בשווי 36 מיליארד, חצי ממנו התקבל בצידוד מכני והנדסי והחצי השני התקבל במזומן.
 היקף היבוא 78 מיליארד, חצי ממנו מומן באמצעות אשראי ל-5 שנים והיתר שולם במזומן.
 הממשלה הנפיקה אגרות חוב ל-8 שנים בשווי 20 מיליארד. אגרות החוב נושאות ריבית שנתית בגובה 10% עד תום השנה נמכרו כל האגרות לחו"ל. היקף היצוא הסתכם ב-24 מיליארד, התמורה התקבלה כולה במזומן. המשק קיבל הלוואות מארה"ב בסך 10 מיליארד ושילם ריבית של 1 מיליארד באותה השנה.
 מנתונים אלו ניתן להסיק כי, סמן את התשובה הנכונה:
 א. גירעון החשבון השוטף הוא 63 מיליארד
 ב. יתרות המט"ח של המשק קטנו ב-30 מיליארד והחשבון השוטף נמצא בגירעון של 39 מיליארד
 ג. החשבון השוטף נמצא בגירעון של 45 מיליארד
 ד. יתרות המט"ח של המשק גדלו ב-30 מיליארד והחשבון השוטף נמצא בגירעון של 39 מיליארד
 ה. אף תשובה לא נכונה.
12. במשק ידועים הנתונים הבאים ביחס לשנת 2010: יצוא 900 מיליון דולר, יבוא 2250 מיליון דולר, העברות חד צדדיות שנתקבלו על 2100 מיליון דולר, הלוואות שנתקבלו מחו"ל 1200 מיליון דולר, פירעון חובות לחו"ל 150 מיליון דולר, השקעות בחו"ל של תשובי המשק 750 מיליון דולר.
 על סמך הנתונים ניתן לקבוע כי בשנת 2010 –
 א. עודף היבוא עמד על 1350 מיליון דולר, בחשבון השוטף היה עודף של 600 מיליון דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק גדלו ב-1200 מיליון דולר.
 ב. עודף היבוא עמד על 750 מיליון דולר ויתרות מטבע החוץ ירדו ב-450 מיליון דולר.
 ג. עודף היבוא עמד על 1350 מיליון דולר, בחשבון השוטף היה עודף של 750 מיליון דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק גדלו ב-1050 מיליון דולר.
 ד. אף תשובה לא נכונה.
13. להלן נתונים מתוך מאזן תשלומים של המשק לשנת הנוכחית:
- ייבוא מוצרים בסך 5.2 מיליארד דולר שמשולם חציו במזומן וחציו באשראי ספקים ל-3 שנים.
 - מענק מארה"ב בסך 2.4 מיליארד דולר, חציו בקבלת מטוסים מארה"ב וחציו הועבר מיידית לפיקדונות של המשק בארה"ב.
 - בתאריך 1/1/11 נלקחה הלוואה ל-10 שנים בסך 2 מיליארד דולר מבנק בחו"ל. ההלוואה נושאת ריבית של 10% לשנה אשר משולמת אחד לשנה בתאריך 31 בדצמבר.
 - הייצוא של המשק הסתכם ב-1600 מיליון דולר.
- על סמך מידע זה, איזו מהטענות נכונה?
- א. בחשבון הסחורות והשירותים יש גרעון בסך 4.8 מיליארד דולר.
 ב. בחשבון הסחורות והשירותים יש גרעון בסך 3.6 מיליארד דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק גדלו ב-1.4 מיליארד
 ג. בחשבון השוטף יש גרעון בסך 1.2 מיליארד ויתרות מטבע החוץ של המשק גדלו ב-1.7 מיליארד דולר.
 ד. בחשבון השוטף יש גרעון בסך 1.4 מיליארד ויתרות מטבע החוץ של המשק גדלו ב-1.6 מיליארד דולר.
 ה. אף תשובה לא נכונה.

שוק המט"ח:**1. מה מבין הגורמים הבאים עלול לגרום לתיסוף:**

- א. עליית הביקוש למט"ח.
- ב. עלייה בייצוא.
- ג. קיטון בייצוא.
- ד. גידול בייבוא.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

2. מה מבין הגורמים הבאים עלול לגרום לפיחות:

- א. ירידה בייבוא.
- ב. עלייה בייצוא.
- ג. עלייה ברמת המחירים של המשק.
- ד. אינפלציה בעולם.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

3. איזו מבין התשובות הבאות אינה נכונה:

- א. אם תהיה אינפלציה במשק יחול פיחות.
- ב. תיסוף הוא למעשה ירידת שער הדולר.
- ג. פיחות הוא למעשה עליית שער הדולר.
- ד. תיסוף הוא למעשה עליית שער הדולר.
- ה. עליית מחירים במשק תיצור קיטון בייצוא.

4. כאשר הריבית במשק המקומי גדלה על ידי נגיד הבנק המקומי:

- א. חל תיסוף.
- ב. חל פיחות.
- ג. היצואנים מרוויחים מהשינוי בשער החליפין.
- ד. היבואנים נפגעים כתוצאה מהשינוי בשער החליפין.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

5. כאשר נגיד הבנק בארה"ב מעלה את רמת הריבית:

- א. חל פיחות.
- ב. חל תיסוף.
- ג. היצואנים נפגעים.
- ד. היבואנים מרוויחים משינוי בשער החליפין.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

6. במשק עם שער חליפין נייח(קבוע) חל פיחות. מה על הממשלה לבצע כדי לתמוך בשער:

- א. לקנות מט"ח.
- ב. למכור מט"ח.
- ג. לא ניתן להשפיע על השער.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

7. מה מהבאים יגרום לפיחות בשער המטבע המקומי?

- א. ירידה בשער הריבית בארה"ב.
- ב. העלאת מכס על מוצרים מיובאים.
- ג. גידול בייצוא
- ד. הנגיד של המשק הוריד את הריבית המקומית.
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

8. מחירו של הדולר האמריקאי בישראל נקבע על ידי הביקוש וההיצע בשוק החופשי ללא התערבות של הבנק המרכזי. לאחרונה ירד מחירו של הדולר בישראל מ 3.80 ש"ח לדולר בראשית השנה ל 3.55 ש"ח לדולר כיום. איזו מהסיבות הבאות יכולה להסביר את השינוי הזה?

- א. גידול בביקוש לייבוא במשק הישראלי.
- ב. עלייה בהשקעות של ישראלים במשקים זרים.
- ג. ירידה בשער הריבית במשק הישראלי ועלייה בשער הריבית בארה"ב.
- ד. מכירת חברות זרות למשקיעים זרים והמרת התמורה למטבע ישראלי.
- ה. עליות מחירים של מוצרים ושירותים במשק הישראלי.

9. לאחרונה נחלש באופן משמעותי שער הדולר ביחס ליורו. מה ייגרם במשק האמריקאי כתוצאה מכך?

- א. גידול בייצוא של ארה"ב לאיחוד האירופי וכתוצאה מכך קיטון בעודף ייבוא.
- ב. גידול בייבוא לארה"ב מהאיחוד האירופי.
- ג. קיטון בייצוא של ארה"ב לאיחוד האירופי וכתוצאה מכך גידול בעודף ייבוא.
- ד. עלייה בגרעון התקציבי
- ה. אף תשובה לא נכונה.

פתרונות						חלק א': מיקרו כלכלה.		
שאלה:	עקומת התמורה	היצרן	עלויות	הצרכן	תחרות משוכללת	התערבות ממשלתית	משק פתוח	מונופול
1	ג	ג	א	א	א	ה	ה	ג
2	א	א	ג	א	ב	ג	ג	ב
3	ב	א	ב	ג	א	א	א	ד
4	א	ב	ד	ב	א	ב	ב	ג
5	א	ב	ד	ג	א	ד	א	ד
6	א	א	ה	ה	ג	ב	א	א
7	א	ב	ד	ג	ג	ג	א	ה
8	ד	ג	ד	ב	א	ג	א	
9	ב		ג	ב	ב	ב	ג	
10	ה		ג	ג	א	א	ד	
11	א	ג			ד	ג	ב	
12	ה	ב			א	ג	ד	
13	ב	ג			א	ג	ד	
14	ד				ג	ב	ד	
15	ד				א	ג	א	
16	א				ה	ב	ב	
17	ג				ד	ג	ב	
18					ה	ג	ב	
19					ב			
20								
21								
22	ג							
23	ג							
24	ב							
25	ב							

חלק ב'
מאקרו

שאלה: -	החשבונאות הלאומית	הצריכה הפרטית	מודל קיינס	מערכת הבנקאות	שיווי משקל משולב	מאזן התשלומים	שוק המט"ח	
1	א	ב	א	ג	ד	ג	ב	
2	ג	ב	ד	ב	ד	ד	ג	
3	א	ד	א	ב	ד	ג	ד	
4	א	ג	ד	א	ג	ג	א	
5	א	ד	א	ג	ג	ג	א	
6	ב	ג	ד	ה	א	ה	ב	
7	ה	ד	ב	א	ב	ה	ד	
8	ב		ב	א	ג	ג	ד	
9	ג	ה	א	ד	ד	א	א	
10	א	ד	ד	א	ב	א		
11	א	א	ב	ב	א	ג		
12	ד	ג	ד	ג	א	ג		
13	א		ד	ה	ג			
14	א	ב	ב	ב	ה			
15	א	א	א	ד	ד			
16	ב	ג	ה	א	א			
17	א	ג	א	א	ד			
18	א		ג	א	ג			
19	ד		א	א				
20	ג		ה	א				
21	ג		א	ד				
22	א		ד					
23	ג		ה					
24	ה		ג					
25	ה		ג					

יסודות הכלכלה חלק א': מיקרו כלכלה ומקרו כלכלה

26 בפברואר 2017

נתונים לשאלות 1-2

עקומת הביקוש למוצר X נתונה על ידי המשוואה $P=10-2X$ כאשר X מבטא את הכמות המבוקשת ו-P מבטא את מחיר המוצר ליחידת X. היצרן של מוצר X הוא יצרן מונופוליסטי הנושא בהוצאה קבועה של $13\frac{1}{2}$ בטווח הרלוונטי. מלבד ההוצאה הקבועה אין ליצרן הוצאות נוספות כלשהן.

1. מנתונים אלה ניתן להסיק כי בטווח הקצר:

- א. היצרן לא ייצר כלל.
- ב. היצרן ייצר כמות של $2\frac{1}{2}$ יחידות.
- ג. היצרן ייצר כמות של 5 יחידות.
- ד. היצרן ייצר כמות של $7\frac{1}{2}$ יחידות.

2. מנתונים אלה ניתן להסיק כי בטווח הארוך:

- א. היצרן לא ייצר כלל.
- ב. היצרן ייצר כמות של $2\frac{1}{2}$ יחידות.
- ג. היצרן ייצר כמות של 5 יחידות.
- ד. היצרן ייצר כמות של $7\frac{1}{2}$ יחידות.

3. בשווקי הסופגניות והלביבות עקומות ביקוש והיצע רגילות. ריבה משמשת להכנת סופגנייה אבל לא משמשת להכנת לביבה. בעקבות עלייה במחיר הריבה היצע הסופגניות קטן.

בנתוני השאלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם לביבות הן מוצר תחליפי לסופגניות, יאכלו פחות לביבות ומחירן יירד.
- ב. אם לביבות הן מוצר משלים לסופגניות, יאכלו יותר לביבות ומחירן יירד.
- ג. אם לביבות הן מוצר משלים לסופגניות, יאכלו פחות לביבות ומחירן יעלה.
- ד. אם לביבות הן מוצר תחליפי לסופגניות, יאכלו יותר לביבות ומחירן יעלה.

4. הממשלה מעוניינת להבטיח ליצרני המלפפונים מחיר של 10 ש"ח לק"ג. מחיר זה גבוה ממחיר שיווי משקל. הממשלה שוקלת שלוש דרכים להשגת המטרה, שבכולן ידאגו שהמחיר ליצרן יגיע ל-10 ש"ח:

(I) קביעת מיכסות ייצור.

(II) מתן סובסידיה למצרף.

(III) קניית עודפים על-ידי הממשלה והשמדתם.

בהנחה שעקומות הביקוש וההיצע רגילות, ניתן לקבוע כי:

- א. מבחינת הצרכנים, אין הבדל בין מתן סובסידיה לבין קניית עודפים.
- ב. מבחינת היצרנים, אין הבדל בין מתן סובסידיה לבין קניית עודפים.
- ג. מבחינת הממשלה, אין הבדל בין קביעת מיכסות ייצור לבין קניית עודפים.
- ד. בקביעת מיכסות ייצור ייווצרו עודפי ביקוש.

5. בשוק הלחם קיים מחיר מקסימום הנשמר באמצעות סובסידיה. עקומת הביקוש וההיצע של הלחם הן רגילות. לאחרונה גדלה הסובסידיה ליחידה.

כתוצאה ממה יכול להיווצר גידול זה?

- א. עלייה במחיר החמאה, שהיא מוצר משלים ללחם.
- ב. ירידה במחיר הקמח המשמש חומר גלם בייצור הלחם.
- ג. עלייה במחיר המקסימום שהממשלה קבעה.
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.

6. הביקוש לעפרונות מורכב מהביקוש של התלמידים, שהוא קשיח לחלוטין ברמה של 150 יחידות, ומהביקוש של האחרים, שהוא יורד משמאל לימין. עקומת ההיצע במשק עולה משמאל לימין. במצב המוצא השוק נמצא בשיווי משקל, והכמות המבוקשת של קבוצת האחרים היא 100 יחידות.

אם יגדל הביקוש של קבוצת התלמידים ל-200 יחידות, מה תהיה הכמות המבוקשת של קבוצת האחרים בשיווי המשקל החדש?

- א. גדולה מ-100
- ב. לא תשתנה
- ג. קטנה מ-100
- ד. לא ניתן לדעת מנתוני השאלה.

7. בשוק למוצר X עקומות הביקוש וההיצע הן רגילות, והשוק נמצא במצב שיווי משקל. עתה החליטה הממשלה לגרום לכך שמחיר המוצר יהיה גבוה ממחיר שיווי המשקל של מצב המוצא. בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. ייתכן שאם המחיר החדש ייווצר על-ידי מיכסות ייצור, הוצאות הצרכנים על המוצר יגדלו ביחס למצב ההתחלתי אם גמישות הביקוש גדולה מ-1 בערך מוחלט.
- ב. אם הממשלה תקבע מחיר מינימום אפקטיבי באמצעות חוק, עודף ההיצע במחיר המינימום שנקבע יהיה גדול יותר ככל שעקומת ההיצע תהיה קשיחה יותר.
- ג. הכנסות היצרנים על המוצר יעלו בכל מקרה ביחס למצב המוצא - אם המחיר החדש יישמר באמצעות קביעת מיכסות ייצור.
- ד. כל ההיגדים האחרים שגויים.

נתונים לשאלות 8-9

במשק 60 פועלים ו-60 מכונות. לייצור חולצה אחת דרושים שני פועלים ומכונה אחת. לייצור סוודר אחד דרושים פועל אחד ושתי מכונות. ידוע כי המשק מייצר 30 חולצות.

8. אם המשק הוא סגור, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. כדי להגדיל את כמות החולצות מ-29 ל-30, יש לוותר על 1 סוודר.
- ב. כדי להגדיל את כמות החולצות מ-29 ל-30, יש לוותר על $\frac{1}{2}$ סוודר.
- ג. כדי להגדיל את כמות החולצות מ-29 ל-30, יש לוותר על 2 סוודרים.
- ד. תוספת פועלים למשק זה לא תשנה את עקומת התמורה שלו.

9. עתה נפתח המשק למסחר בינלאומי, וידוע כי מחיר חולצה בשוק העולמי הוא \$ 10 וכי מתקיים מסחר בין המשק לשוק העולמי.

איזה מהמחירים הבאים לסוודר אינו עקבי עם הנתון לפיו גם לאחר פתיחת השוק למסחר בינלאומי ממשיך המשק לייצר 30 חולצות?

- א. \$16
- ב. \$42
- ג. \$4
- ד. \$8

10. במשק "לחמני" מייצרים ככרות לחם. עקומות הביקוש וההיצע לכיכרות לחם הן רגילות.

בשנת 2009 קרו שני שינויים:

* מחיר הקמח, המשמש בייצור ככרות לחם, עלה.

* הכנסת הצרכנים, עבורם ככר לחם הוא מוצר נורמאלי, עלתה.

מכאן שבשינוי המשקל החדש: -

- א. הכמות המיוצרת והנצרכת תעלה בוודאות, ולא ניתן לדעת מה יקרה למחיר ליחידה.
- ב. המחיר ליחידה יעלה בוודאות, והכמות המיוצרת והנצרכת תעלה בוודאות.
- ג. המחיר ליחידה יעלה בוודאות, והכמות המיוצרת והנצרכת תרד בוודאות.
- ד. המחיר ליחידה יעלה בוודאות, ולא ניתן לדעת מה יקרה לכמות המיוצרת והנצרכת.

11. הממשלה החליטה לתת סובסידיה לכל יחידה מיוצרת של מוצר X.

מכאן: -

- א. אם עקומת הביקוש גמישה לחלוטין ועקומת ההיצע רגילה, לא יהיה שינוי במחיר ליצרן.
- ב. אם עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין ועקומת ההיצע רגילה, לא יהיה שינוי במחיר ליצרן.
- ג. אם עקומת הביקוש גמישה לחלוטין ועקומת ההיצע רגילה, לא יהיה שינוי במחיר ליצרן.
- ד. אם עקומת הביקוש רגילה ועקומת ההיצע קשיחה לחלוטין, לא יהיה שינוי במחיר ליצרן.

12. ידוע כי במערכת הבנקים קיימים פיקדונות עו"ש בלבד ויחס הרזרבה הנדרש עליהם הוא 25%.

כמו כן, ידוע כי היקף ההלוואות במערכת בנקאית שווה תמיד להפרש בין פיקדונות העו"ש לבין רזרבות הבנקים. במצב ההתחלתי הציבור מחזיק במזומן סכום השווה למחצית מסכום פיקדונות העו"ש שלו.

עתה מתרחשים שני שינויים:

* הבנק המרכזי מעלה את יחס הרזרבה על פיקדונות העו"ש ל-50%

* הציבור מקטין את יחס המזומנים ברשותו חלקי פיקדונות עו"ש ל-25%

בהנחה שהבנקים שומרים תמיד על יחס הרזרבה הנדרש מהם, מה צפוי שיקרה בשוק הכסף כתוצאה משני שינויים אלה?

- א. מכיוון שהשינויים מקזזים זה את זה, לא יחול כל שינוי בכמות הכסף במשק.
- ב. לא יחול כל שינוי בסך פיקדונות העו"ש ובסך ההלוואות שנותנים הבנקים.
- ג. יתרחש עירוי פנימי חיובי בגובה מחצית מסכום המזומן שהחזיק הציבור במצב המוצא, וכמות הכסף תקטן בגובה מחצית מסכום המזומן שהחזיק הציבור במצב המוצא.

ד. לא ניתן לענות על השאלה מבלי לדעת את היקף המזומנים שהחזיק הציבור במצב המוצא.

13. במשק סגור ידועים הנתונים הבאים: הנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה היא 0.8, הנטייה השולית להשקיע מתוך התוצר הלאומי היא 0.3, שיעור מס ההכנסה שגובה הממשלה הוא 25% מהתוצר הלאומי, והצריכה הציבורית היא בסכום קבוע, ללא קשר להיקף המס שניגבה. המשק היה השנה בשיווי משקל בתעסוקה מלאה, אולם התברר כי לממשלה היה גירעון גדול בתקציבה. מכיוון שהממשלה מעוניינת להקטין את הגירעון בתקציב, היא החליטה על קיצוץ של 1 מיליארד ש"ח בצריכה הציבורית. הניחו כי בעקבות הקיצוץ לא יחול שינוי כלשהו בשער הריבית.

אילו שינויים ניתן לצפות שיקרו בשנה הבאה במשק כתוצאה מפעולה זו?

- א. התוצר הלאומי יירד ב-10 מיליארד ש"ח, תיווצר אבטלה והגירעון בתקציב הממשלה יגדל ב-1.5 מיליארד ש"ח.
- ב. התוצר הלאומי יקטן ב-2 מיליארד ש"ח.
- ג. התוצר הלאומי יגדל מכיוון שהירידה בצריכה הציבורית תביא לעלייה גדולה יותר בהשקעה.
- ד. המשק יישאר בשיווי משקל בתעסוקה מלאה והגירעון בתקציב הממשלה יקטן ב-1 מיליארד ש"ח.

14. משק סגור מצוי בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. הביקוש להשקעה תלוי רק בשער הריבית. הכמות המבוקשת לכסף תלויה בשער הריבית וברמת התוצר במשק. עתה חל שינוי שבעקבותיו משקי הבית מגדילים את החיסכון המתוכנן שלהם בכל רמת תוצר בסכום קבוע. בהנחה שבעקבות שינוי זה לא חל שינוי ברמת המחירים, מה צפוי לקרות במשק?

- א. התוצר הלאומי יירד והחיסכון לא ישתנה.
- ב. התוצר הלאומי יירד, שער הריבית יירד והחיסכון יגדל.
- ג. מכיוון שבעקבות הגידול בחיסכון המתוכנן תגדל גם ההשקעה המתוכננת, לא יחול כל שינוי בתוצר הלאומי וישתנה רק הרכב השימושים - פחות צריכה פרטית ויותר השקעה.
- ד. מכיוון שבעקבות הגידול בחיסכון המתוכנן תגדל גם ההשקעה המתוכננת, יחול גידול ברמת התוצר הלאומי של המשק.

15. ידוע כי במשפחה מסוימת הנטייה השולית לצרוך היא קבועה בכל רמת הכנסה והיא גבוהה מאפס וקטנה מ-1. כמו כן, ידוע כי רמת הצריכה של משפחה זו כיום גדולה מהכנסתה הפנויה. לאור התאוששות המשק מן המשבר הכלכלי, צפוי שבשנה הקרובה תחול עלייה בהכנסה הפנויה של המשפחה.

מה ניתן לצפות שיקרה בשנה הקרובה?

- א. רמת החיסכון של המשפחה תעלה והנטייה הממוצעת לצרוך תעלה.
- ב. רמת הצריכה של המשפחה תעלה והנטייה הממוצעת לחסוך תעלה.
- ג. רמת הצריכה של המשפחה תעלה והנטייה הממוצעת לחסוך תרד.
- ד. רמת החיסכון של המשפחה תרד ורמת הצריכה של המשפחה תעלה.

16. גברת לוי, שעסקה בניקיון של בתים אחרים בשנה שעברה תמורת תשלום, התחתנה בתחילת השנה, הפסיקה לעבוד, והיא מסתפקת בניקיון ביתה בלבד. בהתייחס רק לנתוני השאלה, איזה מההיגדים הבאים נכון?

- א. ההכנסה הלאומית תגדל.
- ב. לא תהיה השפעה על ההכנסה הלאומית.
- ג. אי אפשר לדעת מה יקרה במשק ללא מידע על הכנסתה של גב' לוי בשנה שעברה.
- ד. התוצר הלאומי יקטן.

17. משק סגור היה בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי פער התוצר במשק זה עמד על 10 מיליארד, היקף ההשקעה תלוי רק בריבית, והנטייה השולית הכוללת במשק היא 0.6. לאחר הפעלת מדיניות ממשלתית הגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ושער הריבית ירד. על סמך נתוני השאלה, איזה מההיגדים הבאים נכון?

- א. אם המדיניות הממשלתית כללה גם מדיניות מוניטארית וגם מדיניות פיסקאלית, אזי הגידול בצריכה הציבורית חייב להיות גדול מ-4 מיליארד.
- ב. כל ההיגדים האחרים שגויים.
- ג. אם המדיניות הממשלתית כללה גם מדיניות מוניטארית וגם מדיניות פיסקאלית, בהכרח כמות הכסף במשק גדלה.
- ד. במצב החדש רמת ההשקעה במשק יותר נמוכה.

18. במשק נמדדו בשנה האחרונה הנתונים הבאים:

ההכנסה הלאומית: 4,000, ההשקעה הנקייה במשק: 900, יצוא: 1,000, יבוא: 800, היקף הכנסות ממיסים ישירים: 300, כל הרווחים חולקו, והגירעון בתקציב הממשלה הוא: 200. בהסתמך על נתונים אלה, ובהנחה שכלל הכנסות הממשלה נובעות ממיסים ישירים בלבד, איזה מההיגדים הבאים נכון?

- א. הצריכה הציבורית 500 והחיסכון האישי הוא 1,300.
- ב. הצריכה הציבורית 700 והחיסכון האישי הוא 1,000.
- ג. ההכנסה הפנויה 3,500 והחיסכון האישי הוא 600.
- ד. כל ההיגדים האחרים שגויים.

נתונים לשאלות 19-20

משק אלפא הוא משק סגור, הצריכה הציבורית היא אפס והממשלה לא מטילה מיסים. כמו כן, נתון כי התוצר של תעסוקה מלאה הוא 100 ($Y_F=100$). פונקציות הביקוש המתייחסות למשק בשנת XX במיליארדי שקלים הן:

$MD = 50 + 0.75Y - 11.25r$	ביקוש לכסף:
$I = 25 + 0.4Y - 10r$	השקעה:
$C = 55 + 0.2Y_D$	צריכה פרטית:

כאשר Y_D היא ההכנסה הפנויה, Y היא ההכנסה הלאומית, ו- r הוא שער הריבית בנקודות (1 נקודה = 1 אחוז).

להלן נתונים נוספים במשק אלפא, באמצעותם יש לחשב את היצע הכסף (MS):

- בסיס הכסף (מלאי המזומנים הכולל במשק) עומד על 60 מיליארדי ₪.
- כמות המזומן בידי הציבור הינו חצי מרזרבות הבנקים.
- יחס הרזרבה הנדרש על ידי הבנק המרכזי הוא $2/3$.
- הבנקים עומדים תמיד ביחס הרזרבה הנדרש על ידי הבנק המרכזי.

19. מהו פער התוצר, כלומר ההפרש בין התוצר של תעסוקה מלאה לתוצר של שיווי משקל $(Y_F - Y)$?

מהו גודל הצריכה הפרטית (C)? ההשקעה במשק (I)? והריבית בשיווי משקל (r)?

r	I	C	$Y_F - Y$	
3.2	46	74	20	א.
3.2	30	50	20	ב.
4.0	25	75	0	ג.
4.0	30	70	0	ד.

20. בהתייחס לשנת $XX+1$ ידועים הנתונים הנוספים הבאים:

- בעקבות ההשקעה בשנת XX גדל התוצר של תעסוקה מלאה בשנת $XX+1$ ב-80% מגובה השקעה בשנת XX .
 - בהשוואה לשנת XX , בשנת $XX+1$ לא חל כל שינוי בכמות המזומן בידי הציבור.
 - הבנק המרכזי העלה את יחס הרזרבה הנדרש מ- $2/3$ (שני שלישים) בשנת XX ל- $3/4$ (שלושה רבעים) בשנת $XX+1$.
 - הבנקים עומדים תמיד ביחס הרזרבה הנדרש על ידי הבנק המרכזי.
- מהו היקף הזרמת הכספים (העירוני החיצוני החיובי) הנדרש כדי לסגור את פער התוצר בשנת $XX+1$?

- א. 104 מיליארד ש"ח.
- ב. 80 מיליארדי ש"ח.
- ג. 16 מיליארדי ש"ח.
- ד. 23 מיליארדי ש"ח.

יסודות הכלכלה חלק א': מיקרו כלכלה ומקרו כלכלה

מועד: כ"ג באב תשע"ז

15 באוגוסט 2017

בפיתרון השאלות יש להניח את ההנחות הבאות, אלא אם קיימת סתירה בין ההנחות הללו לבין נתונים ספציפיים המופיעים בשאלה:

- עקומות התמורה הן קמורות מלמעלה.
- השווקים נמצאים בתנאי תחרות משוכללת.
- עקומות הביקוש וההיצע הן רגילות.
- המשק הוא קטן בשוק העולמי.

1. להלן נתונים על משק בשנת 2002 (במיליוני ש"ח):

צריכה פרטית: 200

צריכה ציבורית: 100

השקעה גולמית: 80

יצוא: 10

יבוא: 80

בהתייחס לנתונים אלה, מהו התוצר הלאומי הגולמי (במיליוני ש"ח)?

א. 310

ב. 380

ג. 390

ד. 320

2. בשנת 1960 היה התוצר הנומינלי של ארה"ב 100. בשנת 1968 היה התוצר הנומינלי 260. (כל הנתונים במונחי ביליון דולר). מדד מחירי התוצר בשנת 1968 היה 180 (שנת 1960 הינה שנת הבסיס ומדד הבסיס הינו 100). מכאן ניתן להסיק כי:

- א. התוצר הריאלי בארה"ב גדל בתקופה שבין 1960 לשנת 1968 בכ-44 אחוזים.
- ב. התוצר הריאלי בארה"ב קטן בתקופה שבין 1960 לשנת 1968 בכ-44 אחוזים.
- ג. התוצר הריאלי בארה"ב גדל בתקופה שבין 1960 לשנת 1968 בכ-21 אחוזים.
- ד. התוצר הריאלי בארה"ב קטן בתקופה שבין 1960 לשנת 1968 בכ-21 אחוזים.

3. לפניכם נתונים על שתי תוכניות השקעה, א' ו-ב', המוצעות ליזם (באלפי ש"ח):

תקבולים נקיים				השקעה ב- $t=0$	תוכנית
$t=4$	$t=3$	$t=2$	$t=1$		
40,000	70,000	80,000	0	100,000	א'
95,000	0	200,000	300,000	500,000	ב'

שער הריבית במשק: 20%.

איזו מהתוכניות כדאית?

- א. רק תוכנית ההשקעה א' כדאית.
- ב. ישנה אדישות בין שתי התוכניות.
- ג. רק תוכנית ההשקעה ב' כדאית.
- ד. לא ניתן לדעת איזו תוכנית עדיפה על סמך נתונים אלה.

4. עקומת ההיצע נתונה ע"י: $Q=10+5p$

לכמה שווה הגמישות הנקודתית של ההיצע בכמות של 30?

- א. $2/3$
- ב. $3/4$
- ג. $1/2$
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.

5. בשוק לכבלים HDI המחיר של שיווי משקל הינו 3 דולר ליחידה.

בשיווי משקל נמכרות 50 יחידות. בעקבות פתיחת המשק למסחר בינלאומי עלה המחיר ל-3.60 דולר ליחידה. נתון שגמישות הביקוש היא -0.5 וגמישות ההיצע היא 1.5 (הגמישויות נתונות כתזוזה מנקודת שיווי משקל). מה יקרה כתוצאה של פתיחת המשק לייבוא וייצוא?

- א. הייצוא יכניס ליצרנים המקומיים 72 דולר.
- ב. הוצאות הצרכנים יגדלו ב-72 דולר.
- ג. הוצאות הצרכנים יקטנו ב-72 דולר.
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.

נתונים לשאלות 6-9

במשק יש שני מוצרי צריכה בלבד: מזון ובגדים, וגורם ייצור יחיד: עבודה.

במשק יש 300 עובדים, מ-3 סוגים:

- i. 100 עובדים שכל אחד מהם יכול לייצר 3 מנות מזון (אם הוא מוקצה לענף המזון) או 3 בגדים (אם הוא מוקצה לענף הבגדים).
- ii. 100 עובדים שכל אחד מהם יכול לייצר 4 מנות מזון (אם הוא מוקצה לענף המזון) או 6 בגדים (אם הוא מוקצה לענף הבגדים).
- iii. 100 עובדים שכל אחד מהם יכול לייצר 10 מנות מזון (אם הוא מוקצה לענף המזון) או 4 בגדים (אם הוא מוקצה לענף הבגדים).

6. הניחו כי ממשלת המשק רוצה תמיד לצרוך 1,240 מנות מזון (ולצרוך את כמות הבגדים המירבית האפשרית, בהינתן צריכה של 1,240 מנות מזון). כמה בגדים יוכל המשק לייצר (בנוסף לייצור 1,240 מנות מזון) בנקודת ייצור יעילה?

- א. 660
- ב. 540

ג. 460

ד. 560

7. בנקודת הייצור היעילה של השאלה הקודמת (1,240 מנות מזון והכמות המתאימה של בגדים), מה העלות השולית של בגד?

א. 1

ב. 2.5

ג. $2/3$

ד. 0.697

8. הניחו כי מתרחש שיפור טכנולוגי המכפיל פי שתיים את תפוקת הבגדים של כל עובד. אין שינוי בתפוקת המזון של כל עובד. כמה בגדים יוכל המשק לייצר (בנוסף לייצור 1,240 מנות מזון) בנקודת ייצור יעילה?

א. 1,052

ב. 1,320

ג. 1,080

ד. 926

9. הניחו כי המשק נפתח למסחר בינלאומי. המשק הוא קטן ביחס למשקים האחרים במסחר הבינלאומי. המחיר של מנת מזון בשוק הבינלאומי היא 0.5 בגדים. אין הוצאות הובלה. המשק יכול לייצא או לייבא כל כמות של מזון או בגדים במחיר נתון בשוק הבינלאומי. כמה בגדים יוכל המשק לצרוך בנקודת צריכה יעילה (בנוסף לצריכת 1,240 מנות מזון)?

א. 780

ב. 660

ג. 630

ד. 680

10. בענף מסוים שוקלת הממשלה להגדיל את המס בסכום קבוע לכל יחידה מיוצרת (הניחו כי עקומת ההיצע רגילה). תקבולי המס יהיו גדולים יותר ככל ש:-

א. אין למוצר תחליפים והוא חיוני.

ב. יש למוצר מוצרים משלימים.

ג. גמישות ההיצע גדולה יותר.

ד. גמישות הביקוש גדולה יותר.

11. מוצר X מיוצר בתנאי תחרות משוכללת.

הצרכנים בענף מעוניינים להוציא סכום של 1,200 שקלים לרכישת המוצר, ללא תלות במחירו.

- עקומת ההיצע נתונה על-ידי: $P = Q$. הממשלה החליטה להעניק סובסידיה לכל יחידה מיוצרת, כך שלאחר הסובסידיה המחיר ליצרן יהיה פי 3 מהמחיר לצרכן.
- בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?
- גודל הסובסידיה ליחידה יהיה 40 שקלים.
 - גודל הסובסידיה ליחידה יהיה 30 שקלים.
 - הוצאות הממשלה על הסובסידיה יהיו 2,500 שקלים.
 - הכמות המיוצרת במשק, לאחר מתן הסובסידיה, תהיה 50 יחידות.

12. נתונים כמות מיוצרת (X) וסה"כ הוצאות (TC) של פירמה מסוימת:

6	5	4	3	2	1	0	X
1,185	935	740	560	420	300	200	TC

- מחיר המוצר בשוק התחרותי הינו 140 ש"ח. להלן שלוש טענות:
- הפירמה תייצר 3 יחידות בטווח הקצר ובטווח הארוך לא תייצר כלל.
 - בנקודת הייצור סה"כ ההוצאה הממוצעת שווה להוצאה השולית.
 - הפירמה תייצר 3 יחידות גם בטווח הקצר וגם בטווח הארוך.
- איזו/אילו מהטענות הנ"ל נכונה/ות?

- רק טענה I.
- רק טענות II ו-III.
- רק טענה III.
- רק טענה II.

13. במשק ביטא מגדלים חיטה באמצעות פועלים ושדות מסוג א' או פועלים ושדות מסוג ב'. בשנת 2000 היו במשק 30 פועלים ו-10 שדות מכל סוג. להלן פונקציית הייצור השנתית (בטונות חיטה):

מספר הפועלים	תפוקת שדה א'	תפוקת שדה ב'
1	31	30
2	50	50
3	67	65
4	80	75
5	89	80

- איזו הקצאת עובדים בין השדות תביא לתפוקה מקסימלית של חיטה?
- 2 עובדים בכל אחד משדות ב' ועובד אחד בכל אחד משדות א'.

- ב. 3 עובדים בכל אחד משדות א'.
- ג. 3 עובדים בכל אחד משדות ב'.
- ד. 1 עובד בכל אחד משדות ב' ו- 2 עובדים בכל אחד משדות א'.
14. במשק אלפא קיים ירקן יחיד המוכר עגבניות בחנות ירקות יחידה שבבעלותו, במחיר של 6 ש"ח ליחידה. לראובן עקומת ביקוש לעגבניות: $Q = 10 - 0.5P$ כאשר P הוא מחיר העגבניות ו- Q כמות העגבניות המבוקשת. כמידי יום, ראובן ניגש לחנות הירקות לקנות עגבניות. הפעם נאמר לו שאמנם המחיר ליחידה הינו 6 ש"ח, אך מעתה יש לשלם דמי כניסה לחנות הירקות. מהו בקירוב התשלום המקסימלי שראובן יהיה מוכן לשלם על מנת להיכנס לחנות?
- א. 49 ש"ח.
- ב. 0 ש"ח.
- ג. 14 ש"ח.
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.
15. משק סגור היה בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי פער התוצר במשק זה עמד על 10 מיליארד, היקף ההשקעה תלוי רק בריבית, והנטייה השולית הכוללת במשק היא 0.6. לאחר הפעלת מדיניות ממשלתית הגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ושער הריבית ירד. בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?
- א. כל ההיגדים האחרים שגויים.
- ב. אם המדיניות הממשלתית כללה גם מדיניות מוניטארית וגם מדיניות פיסקאלית, אזי הגידול בצריכה הציבורית חייב להיות גדול מ-4 מיליארד.
- ג. אם המדיניות הממשלתית כללה גם מדיניות מוניטארית וגם מדיניות פיסקאלית, בהכרח כמות הכסף במשק ללא שינוי.
- ד. במצב החדש רמת ההשקעה במשק יותר נמוכה.
16. הניחו פונקציית צריכה: $c = 10 + 0.9y$, כאשר c צריכה פרטית ו- y הכנסה פנויה. איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר בהתייחס לפונקציה זו?
- א. הנטייה השולית לצרוך (נש"צ) קבועה והנטייה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) יורדת עם עליית ההכנסה.
- ב. הנטייה השולית לצרוך (נש"צ) קבועה ולכן הנטייה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) קבועה ושווה לה.
- ג. הנטייה השולית לצרוך (נש"צ) יורדת והנטייה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) יורדת עם עליית ההכנסה.
- ד. הנטייה השולית לצרוך (נש"צ) קבועה והנטייה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) עולה עם עליית ההכנסה.

17. משק סגור מצוי בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי במצב ההתחלתי שער הריבית עומד על 12%. כדי להעלות את התוצר הלאומי נוקט הבנק המרכזי במדיניות של הדפסת כסף. ידוע כי כתוצאה מהמדיניות שנקט בה הבנק המרכזי רמת התוצר הגיעה לרמת שיווי משקל חדשה של תעסוקה מלאה. מה יקרה בשיווי המשקל החדש?

- א. שער הריבית יהיה בהכרח נמוך מ-12%.
- ב. שער הריבית יעלה בהכרח.
- ג. יתכן ששער הריבית יישאר 12%.
- ד. ייתכן ששער הריבית יעלה וייתכן שהוא יירד.

18. הנתונים במשק:

$$C=10+0.9N, I=50, G=30 N$$

נתונים אלה מתקיימים במשק תקופה ארוכה. באותה תקופה גדלו גורמי הייצור ועל פי זה נאמד התוצר של תעסוקה מלאה בתקופה א' ב-800 ובתקופה ב' ב-1,100. בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

א. בתקופה א' ההמלצה היא להקטין את הביקוש לצריכה ציבורית ב-10 או להעלות את המיסים.

- ב. בתקופה א' הביקוש המיצרפי גדול מהתוצר של תעסוקה מלאה ב-0.01. בתקופה ב' הביקוש המיצרפי נמוך מהתוצר של תעסוקה מלאה ב-0.29.
- ג. בתקופה א' ההמלצה היא להקטין את הביקוש לצריכה ציבורית. בתקופה ב' על הממשלה להגדיל את הוצאותיה, אך קשה לקבוע על סמך הנתונים בכמה.
- ד. כל ההיגדים האחרים שגויים.

19. לכמה שווה בסיס הכסף?

- א. בסיס הכסף שווה ל-6,300.
- ב. בסיס הכסף שווה ל-1,800.
- ג. חסרים נתונים כדי לחשב את בסיס הכסף.
- ד. בסיס הכסף שווה ל-3,825.

20. עתה מעלה הבנק המרכזי את יחס הרזרבה ל-40% ומעבר לכך אינו נוקט צעדים נוספים. ידוע כי כמות המזומנים בידי הציבור ירדה ב-1,000. על סמך נתונים אלה, מהו סכום ההלוואות מהבנקים לציבור?

- א. 4,200.
- ב. 2,800.
- ג. אין מספיק נתונים כדי לחשב.
- ד. 7,000.

מבחן במיקרו כלכלה ומקרו כלכלה, מועד 24.1.2018

נתונים לשאלות 1-2

להלן נתונים על התוצר הלאומי הגולמי במחירי שוק בשנת 2002 (במיליוני ש"ח):

צריכה פרטית: 156.7

צריכה ציבורית: 91.4

השקעה: 61

יצוא: 119.2

יבוא: 194.4

מיסים עקיפים נטו: 21.3

מס הכנסה: 13.6

1. בהתייחס לנתונים שלעיל, מהי ההכנסה הפנויה (במיליוני ₪):

א. 164.4

ב. 199.3

ג. 178

ד. 13.6

2. בהתייחס לנתונים שלעיל, מהו החיסכון במשק (במיליוני ₪)?

א. -48.8

ב. -56.5

ג. 14.2

ד. 180.2

3. משפחה מסוימת הגדילה את רמת הצריכה שלה בכל רמת הכנסה.

בהתייחס לנתון זה, איזה מההיגדים הבאים נכון?

א. לא ניתן לדעת אם הנטייה השולית לצרוך של המשפחה השתנתה.

ב. בהכרח הנטייה השולית של המשפחה לצרוך גדלה.

ג. בהכרח הנטייה השולית של המשפחה לצרוך גדולה מאחת.

ד. לא ניתן לדעת אם כמות הצריכה של המשפחה שאינה תלויה בהכנסה השתנתה.

4. איזה מהמשפטים הבאים הוא המשפט הנכון ביותר?

א. הקטנת התמיכה לנזקקים תשפיע על הביקוש המצרפי פחות משתשפיע הקטנת הוצאות הממשלה באותו סכום.

ב. הקטנת התמיכה לנזקקים תשפיע על הביקוש המצרפי כמו שתשפיע הקטנת הוצאות הממשלה באותו סכום.

- ג. הקטנת התמיכה לנזקקים תשפיע על הביקוש המצרפי יותר משתשפיע הקטנת הוצאות הממשלה באותו סכום.
- ד. כל המשפטים האחרים שגויים.
5. הניחו שיחס הרזרבה הוא 0.2 וכי סכום פיקדונות העובר ושב הוא 15 אלפי שקלים. כמו כן, הניחו כי הבנקים שומרים על יחס הרזרבה הנדרש ושהציבור מפקיד את כל הלוואותיו בפיקדונות עובר ושב.
- מה יקרה לסכומם של פיקדונות העובר ושב אם הבנק המרכזי יגדיל את יחס הרזרבה ל-0.4?
- א. סכום פיקדונות העובר ושב יקטן ויהיה 7.5 אלפי שקלים.
- ב. סכום פיקדונות העובר ושב יגדל ב-7.5 אלפי שקלים.
- ג. סכום פיקדונות העובר ושב יקטן ויהיה 3 אלפי שקלים.
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.
6. הניחו כי פונקציית הביקוש לכסף במשק היא: $MD = 2/r * N$.
- r הינו שער הריבית (באחוזים) ו- N התוצר הנומינלי. נתון שהתוצר הנומינלי הוא 100 מיליון שקל וכי היצע הכסף שווה ל-20 מיליון שקל.
- מהו שער הריבית בשוק הכסף במצב של שיווי משקל?
- א. 10 אחוזים.
- ב. חסרים נתונים ולכן לא ניתן לחשב את שער הריבית.
- ג. 1/10 אחוזים.
- ד. 4/10 אחוזים.
7. עקומת הביקוש לספר "הארי פוטר" האחרון הינה: $P = 100 - Q$. עקומת ההיצע של ספר זה הינה: $P = 20 + 3Q$.
- מנתונים אלה ניתן להסיק כי בשיווי משקל:
- א. עודף היצרן יהיה שווה ל-600.
- ב. עודף הצרכן יהיה שווה ל-400.
- ג. עודף היצרן יהיה שווה לעודף הצרכן.
- ד. גמישות ההיצע תהיה שווה ל-1.

8. הביקוש למוצר מסוים הוא: $P = 400 - 1.5Q$. היצע המוצר הוא: $P = 10 + 0.5Q$. הממשלה מעוניינת שהמחיר ליצרנים יהיה 160, והיא מוכנה לקנות את העודפים ולהשמידם. בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?
- א. העלות לממשלה של רכישת העודפים תהיה 22,400.
- ב. כמות העודפים שתושמד תהיה שווה ל-160 והעלות לממשלה של רכישת העודפים. תהיה שווה ל-22,400.
- ג. כמות העודפים שתושמד תהיה שווה ל-160.
- ד. הוצאות הצרכנים תהיינה יותר קטנות כאשר הממשלה תרכוש עודפים.
9. מה יקרה אם יוטל מס של 200 ש"ח על כל מכונית?
- א. ייווצר פער של 200 ש"ח בין המחיר ליצרן והמחיר לצרכן.
- ב. הפער בין המחיר ליצרן והמחיר לצרכן יהיה תלוי ביחס הגמישויות.
- ג. המחיר ליצרן יירד ב-200 ש"ח.
- ד. הנטל על הצרכן יהיה גדול מזה שעל היצרן.
10. משק סגור מייצר שני מוצרים: א' ו-ב'. בייצור מוצר א' חל שיפור טכנולוגי, כך שניתן לייצר בכל רמת תשומה, פי 2 תפוקה של מוצר א'.
- בעקבות השינוי הגדילו הצרכנים את צריכת מוצר א' ב-50%.
- בהתייחס לנתונים שלעיל, מה מהבאים נכון?
- א. גורמי ייצור עברו מייצור א' לייצור ב'.
- ב. צריכת ב' עלתה ביותר מ-50% ללא שינוי בכמות גורמי הייצור המועסקים בייצור ב'.
- ג. צריכת ב' עלתה ב-50% ללא שינוי בכמות גורמי הייצור המועסקים בייצור ב'.
- ד. צריכת ב' לא השתנתה.

נתונים לשאלות 11-12

במשק בו מוצר התצרוכת היחיד הוא חיטה ושכר הפועלים ורווחי החקלאים נמדדים ביחידות חיטה, מגדלים חיטה ב-80 שדות מסוג א' ו-50 שדות מסוג ב', באמצעות 400 פועלים. התפוקה של כל שדה מפורטת בטבלה הבאה:

מספר פועלים	תפוקת שדה א' (ביחידות חיטה)	תפוקת שדה ב' (ביחידות חיטה)
0	0	0
1	150	200
2	260	340
3	340	430
4	390	490
5	410	500

11. בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- א. ב-10 שדות מסוג ב' יעסיקו 4 פועלים.
- ב. סך התפוקה משדות א': 30,000.

- ג. שכר העבודה : 80.
- ד. כל הטענות האחרות שגויות.
12. בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?
- א. הרווח משדה ב' יחיד : 250.
- ב. התפוקה השולית של שדות א' : 180.
- ג. הרווח משדה א' יחיד : 250.
- ד. התפוקה השולית של דות ב' : 200.
13. משק סגור היה בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי פער התוצר במשק זה עמד על 10 מיליארד, היקף ההשקעה תלוי רק בריבית, והנטייה השולית הכוללת במשק היא 0.6. לאחר הפעלת מדיניות ממשלתית הגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ושער הריבית ירד.
- מה מהבאים ניתן להסיק מנתונים אלה?
- א. אם המדיניות הממשלתית כללה גם מדיניות מוניטארית וגם מדיניות פискаלית, אזי הגידול בצריכה הציבורית חייב להיות לא גדול מ-4 מיליארד.
- ב. כל התשובות האחרות שגויות.
- ג. אם המדיניות הממשלתית כללה גם מדיניות מוניטארית וגם מדיניות פискаלית, בהכרח כמות הכסף במשק ללא שינוי.
- ד. במצב החדש רמת ההשקעה במשק יותר נמוכה.
14. נתונים שני פרויקטים שניתן לבחור אחד מהם. בשני הפרויקטים התקבולים בעתיד זהים והערך הנוכחי שלהם הוא 12,000. בפרויקט א' ההשקעה המיידית היא 10,000 בפרויקט ב' ההשקעה המיידית היא 3,000, בתום שנה 4,600 וכעבור שנתיים 3,450.
- הניחו כי שער הריבית שבו ניתן להלוות כל סכום שהוא וללוותו הוא 15 אחוזים.
- איזה פרויקט יבחר המשקיע הסביר?
- א. פרויקט ב' ייבחר בשער ריבית כזה, וככל ששער הריבית יהיה גבוה יותר, יעדיף המשקיע פרויקט זה.
- ב. פרויקט א' ייבחר תמיד, כי סך הסכום קטן יותר.
- ג. פרויקט ב' ייבחר בשערי ריבית נמוכים יותר. בשערי ריבית של 15% או יותר, יעדיף המשקיע את פרויקט א'.
- ד. פרויקט ב' ייבחר בשערי ריבית גבוהים יותר, אך בשערי ריבית נמוכים, כמו 15%, פרויקט א' ייבחר.

נתונים לשאלות 15-17

בקבוקי יין מיוצרים בארץ ונמכרים גם בשוק המקומי (500 יחידות) וגם בחו"ל (1,000 יחידות). מחיר יחידת בקבוקי יין בחו"ל הוא 50 ש"ח. גמישות הביקוש המקומי היא 3-, וגמישות ההיצע היא 2.

15. הממשלה מעוניינת להגדיל את הייצור של בקבוקי יין ב-120 יחידות. לשם כך, מהי הסובסידיה שעל הממשלה להעניק לכל יחידת בקבוקי יין הנמכרת לחו"ל?

א. 2 ש"ח.

ב. 1 ש"ח.

ג. 4 ש"ח.

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

16. הממשלה מעוניינת להגדיל את הייצוא של בקבוקי יין ב-240 יחידות. לשם כך, מהי הסובסידיה שעל הממשלה להעניק לכל יחידת בקבוקי יין מיוצרת?

א. 4 ש"ח.

ב. 2 ש"ח.

ג. 1 ש"ח.

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

17. הממשלה מעוניינת בסכום הכנסות ממיסים של 470 ש"ח ע"י הטלת מס עקיף ליחידה על מכירת בקבוקי יין לצרכנים המקומיים.

מהו המס הנדרש ליחידה?

א. 1 ש"ח.

ב. 2 ש"ח.

ג. 4 ש"ח.

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

18. במדינת אידיליה מייצרים חיטה ותפוחים באמצעות גורם ייצור משתנה עבודה וגורם ייצור קבוע קרקע. התפוקה השולית של גורם ייצור עבודה פוחתת. במשק מייצרים 500 יחידות של חיטה ו-500 יחידות של תפוחים. מדינת אידיליה מקבלת כמענק ממדינה ידידותית 10 יחידות של תפוחים.

מה יקרה אם המשק ימשיך לצרוך 500 יחידות של תפוחים?

א. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור תפוחים תקטן.

ב. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור תפוחים לא תשתנה.

ג. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור תפוחים תגדל.

ד. לא ניתן לקבוע איזה שינוי יחול בהוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור תפוחים.

19. הטלת מס על הסיגריות בסכום של 2 ש"ח ליחידה גרמה לעלייה של 1.20 במחיר הסיגריות. בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. גמישות עקומת ההיצע של סיגריות גדולה מגמישות הביקוש לסיגריות בערך מוחלט.
- ב. לא ניתן לקבוע האם גמישות עקומת ההיצע של סיגריות גדולה או קטנה מגמישות הביקוש לסיגריות בערך מוחלט.
- ג. גמישות עקומת ההיצע של סיגריות קטנה מגמישות הביקוש לסיגריות בערך מוחלט.
- ד. כל המשפטים האחרים שגויים.

20. מה יקרה אם הממשלה תקבע שכר מינימום בענף הבנייה שהוא גבוה משכר שיווי המשקל שהיה קיים?

- א. כל התשובות האחרות שגויות.
- ב. סך תשלומי השכר בענף בהכרח יקטנו.
- ג. התפוקה השולית של העובדים בענף תרד.
- ד. סך תשלומי השכר בענף בהכרח יגדלו.

פתרון למבחן במיקרו כלכלה ומקרו כלכלה, מועד 2018.1.24

הנחיות כלליות:

עקומות התמורה הן קמורות מלמעלה, השווקים נמצאים בתנאי תחרות משוכללת, עקומות הביקוש וההיצע הן רגילות, המשק הוא קטן בשוק העולמי. נא לענות על התשובה הנכונה ביותר.

פתרון לשאלה 4:

חישוב התוצר הלאומי הנקי הוא 233.9, מזה יש להפחית את המיסים העקיפיים נטו כדי לקבל את ההכנסה הלאומית. המיסים העקיפים נטו 21.3. לכן ההכנסה הלאומית הינה $212.6 = 233.9 - 21.3$. המיסים הישירים נטו הם 13.6. כעת נפחית מיסים אלו מההכנסה הלאומית ונקבל את ההכנסה הפנויה.

$$199 = 212.6 - 13.6$$

ועל כן התשובה הנכונה היא 199. הוחלט לקבל את כל התשובות.

פתרון לשאלה 1:

החיסכון הפרטי מחושב עי ההכנסה הפנויה פחות הצריכה: $42.3 = 199 - 156.7$
 החיסכון הציבורי הינו מיסים פחות הוצאות הממשלה: $-56.5 = 21.3 + 13.6 - 91.4$
 ולכן נקבל שהחיסכון במשק הינו סכום החסכונות: 14.2. הוחלט לקבל את כל התשובות.

פתרון לשאלה 3:

הגידול בצריכה בכל רמת הכנסה פרושו שיש תזוזה כלפי מעלה של עקומת הצריכה.
 בהכרח חל גידול בכמות הצריכה שאינה תלויה בהכנסה. אי אפשר לדעת האם הנטייה השולית לצרוך השתנתה.

פתרון לשאלה 4:

הקטנת התמיכה מקטינה את הביקוש המצרפי בסכום בו קטנו התמיכות כפול הנש"צ ואילו הקטנת הוצאות הממשלה תקטין את הביקוש המצרפי במלוא הסכום.

פתרון לשאלה 5:

לפי הנתונים בשאלה יהיו הרזרבות בבנקים 0.2 מתוך 15 דהיינו 3 אלפי שקלים.
 כאשר יעלה הבנק את יחס הרזרבה אזי יקטן סכום הפיקדונות העובר ושב ויהיה 7.5 שכן $0.4x = 3$ ומכאן נקבל 7.5.

פתרון לשאלה 6:

בשיווי משקל בשוק הכסף נקבל כי $20 = 2/r * 100$ ומכאן שער הריבית הוא 10 אחוזים.

פתרון לשאלה 7:

שיווי משקל $Q = 20 + 3Q$ - 100 מכאן $p = 80$ $Q = 20$. עודף היצרן מחושב ע"י שטח המשולש מעקומת ההיצע עד מחיר שיווי משקל דהיינו $60 * 20 / 2$.

פתרון לשאלה 8:

במחיר 160. הכמות המבוקשת לפי עקומת הביקוש היא $Q = 400 - 1.5Q$, דהיינו הכמות המוצעת לפי עקומת ההיצע היא $Q = 10 + 0.5Q$, דהיינו 300. ומכאן ההפרש שהממשלה צריכה לקנות 140. והוצאותיה יהיו $160 \cdot 140$.

פתרון לשאלה 9:

כאשר הממשלה מטילה מס לכל יחידה ההפרש בין המחיר ליצרן והמחיר לצרכן הינו גודל המס.

פתרון לשאלה 10:

מכיון שלא הגדילו את צריכת מוצר א בכל הרמה האפשרית אזי כדי להיות על העקומה הגדילו את צריכת ב ע"י העברת אמצעי ייצור מ-א ל-ב.

פתרון לשאלה 11:

על פי התפוקה השולית של העובדים בכל שדה. בשדות מסוג א התפוקה השולית של פועל ראשון 150 פועל שני 110, שלישי 80, רביעי 50 וכו'. בשדות מסוג ב התפוקה השולית של פועל ראשון 200 פועל שני 140, שלישי 90, פועל רביעי 60 וכו'. מכאן נעסיק פועל ראשון ב-50 שדות סוג ב, פועל ראשון ב-80 שדות מסוג א, פועל שני ב-50. שדות מסוג ב, פועל שני ב-80 שדות מסוג א וכו' ולכן נגיע לכך שפועל רביעי ב-10. שדות סוג ב.

פתרון לשאלה 12:

השכר לעובד נקבע ע"י התפוקה השולית של העובדים שזו נקבעת עי תוספת התפוקה של העובד האחרון במקרה שלנו 60. (התפוקה השולית של פועל רביעי בשדה ב). על כן בשדה מסוג ב נקבל שהתפוקה של 4 פועלים הינה 490 אך יש להוריד ההוצאות שזה 4 פועלים כפול השכר לכל עובד / $240 = 4 \cdot 60$ על כן הרווח $250 = 490 - 240$.

פתרון לשאלה 13:

טענה א היא נכונה: המכפיל הקיינסיאני הוא $2.5 = 1/(1-0.6)$. אם פער התוצר הוא 10 מיליארד, ושער הריבית יישאר ללא שינוי, יש צורך בהגדלת הצריכה הציבורית ב- $4 = 10/2.5$ מיליארד. אם שער הריבית ירד, חלק מהגדלת הביקוש המצרפי יבוא מעליית הביקוש להשקעה ולכן הגידול בצריכה הציבורית היה צריך להיות קטן (ולא גדול) מ-4 מיליארד. טענה ג לא נכונה כי אם כמות הכסף הייתה נשארת ללא שינוי או קטנה – אזי הריבית הייתה עולה בגלל הגידול בביקוש לכסף. טענה ד שגויה כי אם שער הריבית ירד רמת ההשקעה שתלויה רק בשער הריבית חייבת לעלות.

פתרון לשאלה 14:

כאשר שער הריבית הוא 15 אחוזים, הערך הנוכחי של ההשקעה בפרויקט ב' הוא:

$$3000 + 4600 \cdot 0.8696 + 3450 \cdot 0.7561 = 9609$$

סכום זה נמוך מהסכום שיש לשלם על פי אפשרות ההשקעה בפרויקט א' ולכן נעדיף את פרויקט ב'. וככל ששער הריבית יהיה גבוה יותר מ-15 אחוזים נעדיף את פרויקט ב'.

שים לב כי $1/1.15 = 0.6968$. ובאופן דומה החישובים האחרים.

פתרון לשאלה 15:

סך הייצור צריך לגדול ב-120. גמישות ההיצע מתקבלת כך
השינוי בכמות חלקי הכמות הראשונית לחלק לשינוי במחיר חלקי המחיר הראשוני. נציב גמישות
ההיצע=2, שינוי בכמות=120, כמות ראשונית = 1500, מחיר ראשוני = 50 ועל כן נקבל שהשינוי
המחיר צריך להיות 2. מכיון שמדובר בעקומה גמישה לחלוטין הרי שהסובסדיה צריכה להיות 2.

פתרון לשאלה 16:

על ידי אותה נוסחה רק שהפעם שינוי בכמות = 240 נקבל שהתשובה 4.

פתרון לשאלה 17:

כאן נשתמש בנוסחת גמישות הביקוש. גודל המס הינו השינוי במחיר נסמנו ב- t .
השינוי בכמות חלקי הכמות שהינה 500. לחלק ב- t חלקי 50 צריך להיות שווה ל-3. כמו כן כפול
הכמות החדשה של צריכה מקומית הינו 470. מכל זה נסיק שגודלו של t הינו 1.

פתרון לשאלה 18:

כל התשובות לא מלמדות על חוק התפוקה השולית הפוחתת.

פתרון לשאלה 19:

הטלת מס גורמת לחלוקה של גודל המס בין היצרן לצרכן. אנו רואים כי הנטל על הצרכן גבוה יותר
מהנטל על היצרן וזה מסביר שגמישות ההיצע גדולה יותר מגמישות הביקוש

פתרון לשאלה 20:

כשהממשלה קובעת מחיר מינימום לא ניתן לקבוע בהכרח את הקביעות המוזכרות בתשובות
האחרות.

הבחינה בנושא "יסודות הכלכלה חלק א': מיקרו כלכלה ומקרו כלכלה"

מועד 18.6.2018

1. הביקוש למוצר הוא $P = 400 - 1.5Q$: היצע המוצר הוא $P = 10 + 0.5Q$: הממשלה מעוניינת שהמחיר ליצרנים יהיה 160, והיא מוכנה לקנות את העודפים ולהשמידם. בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים נכון?
 - א. כמות העודפים שתושמד תהיה שווה ל-160 והעלות לממשלה של רכישת העודפים תהיה שווה ל-22,400.
 - ב. כמות העודפים שתושמד תהיה שווה ל-160.
 - ג. הממשלה צריכה לקנות 140.
 - ד. הוצאות הצרכנים תהיינה יותר קטנות כאשר הממשלה תרכוש עודפים.
2. הוטל מס של 200 ש"ח על כל מכונית. בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים נכון?
 - א. כל התשובות אינן נכונות.
 - ב. הפער בין המחיר ליצרן והמחיר לצרכן תלוי ביחס הגמישויות.
 - ג. הנטל על הצרכן יהיה גדול מזה שעל היצרן.
 - ד. המחיר ליצרן ירד ב-200 ש"ח.

נתונים לשאלות 3-4

לחברת תנובה 5 מכוניות, שכל אחת מהן יכולה לייצר מעדן תותים או מעדן שוקולד, לפי הנתונים הבאים:

מכונה	יחידות מעדן שוקולד	יחידות מעדן תותים
א	10	10
ב	30	24
ג	40	80
ד	50	200
ה	70	28

3. אם תנובה מייצרת ביעילות 300 יחידות מעדן תותים, מה מהבאים נכון?
 - א. במכונה ה' ייצרו מעדן שוקולד וגם מעדן תותים.
 - ב. במכונה ב' ייצרו מעדן שוקולד וגם מעדן תותים.
 - ג. במכונה ג' ייצרו מעדן שוקולד וגם מעדן תותים.
 - ד. במכונה א' ייצרו מעדן שוקולד.
4. נתון כי מחיר מעדן שוקולד הוא פי 25.1 ממחיר מעדן תותים ותנובה מעוניינת בהכנסות מקסימאליות.

בהנחה שתנובה מוכרת את כל תוצרתה, מה יהיה שווי סה"כ הכנסות תנובה ממכירת מעדני תותים ומעדני שוקולד?

- א. כל התשובות האחרות שגויות.
- ב. 368 יחידות של מעדני תותים.
- ג. 334 יחידות של מעדני שוקולד.
- ד. 450 יחידות של מעדני תותים.

5. משק סגור מייצר טבק ותירס באמצעות שני גורמי ייצור, מכונות ועובדים. במשק יש 150 מכונות ו-90 עובדים.

כדי לייצר טון טבק דרושה מכונה אחת ושלושה עובדים.
כדי לייצר טון תירס דרושות שתי מכונות או שני עובדים.
מה ניתן להסיק מנתונים אלה?

- א. אם מייצרים 15 טון תירס, אזי ההוצאה האלטרנטיבית השולית של ייצור טון תירס הינה 2 טון טבק.
- ב. ההוצאה האלטרנטיבית הממוצעת של ייצור 40 טון תירס הינה חצי טון טבק.
- ג. ההוצאה האלטרנטיבית הכוללת של ייצור 20 טון טבק הינה 40 טון תירס.
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.

נתונים לשאלות 6-7

להלן נתונים לגבי המשק בשנת 2002 (במיליוני ₪):

צריכה פרטית 156.7

צריכה ציבורית 91.4

השקעה 61

יצוא 119.2

יבוא 194.4

מס הכנסה 13.6

6. מהי ההכנסה הפנויה במשק זה (במיליוני ש"ח)?

א. 13.6

ב. 233.9

ג. 178

ד. 220.3

7. מהו החיסכון במשק זה (במיליוני ש"ח)?

א. -48.8

ב. -180.2

ג. -56.5

ד. 14.2-

נתונים לשאלות 8-9

בשוק ל"המבורגר" ישנן שתי קבוצות של צרכנים; קבוצה א' וקבוצה ב'.
שתי הקבוצות בגודל זהה.

עקומת הביקוש של קבוצה א' הינה: $P=40-0.25Q$

עקומת הביקוש של קבוצה ב' הינה: $P=100-Q$

עקומת ההיצע של "המבורגר" הינה: $P=0.5Q$

8. מה מהבאים ניתן להסיק מנתונים אלה?

א. אם מחיר ה"המבורגר" 60, אזי יהיה עודף היצע של יותר מ-80 "המבורגר".

ב. אם מחיר ה"המבורגר" 60, אזי יהיה עודף היצע של 80 "המבורגר".

ג. לא יהיה ביקוש ל"המבורגר" אם המחיר של "המבורגר" 57.

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

9. מה מהבאים ניתן להסיק מנתונים אלה?

א. אם קיימת מיכסת ייצור של 50 "המבורגר" אזי מחיר ההמבורגר יהיה 50.

ב. אם קיימת מיכסת ייצור של 50 "המבורגר" אזי מחיר ה"המבורגר" יהיה 37.5.

ג. כל התשובות האחרות שגויות.

ד. אם קיימת מיכסת ייצור של 50 "המבורגר" אזי מחיר ה"המבורגר" יהיה בין 37.5 ל-50.

10. בעקבות המשבר בחברת אפריקה-ישראל הניחו שחברת לוידיס החליטה לרכוש את חברת אפריקה-ישראל, אך מתברר שחברת אפריקה-ישראל היא ללא הון ויש בה רק עובדים, ועל כן לוידיס הופכת להיות חברה עם הרבה יותר עובדים.

מה מהבאים ניתן להסיק בהנחה שלוידיס מייצרת באמצעות כוח עבודה והון?

א. התפוקה השולית של ההון ושל העובדים בחברת לוידיס תקטן.

ב. התפוקה השולית של ההון ושל העובדים בחברת לוידיס תגדל.

ג. התפוקה השולית של ההון בחברת לוידיס תקטן והתפוקה השולית של העובדים תגדל.

ד. התפוקה השולית של ההון בחברת לוידיס תגדל והתפוקה השולית של העובדים תקטן.

11. יצרן מייצר 350 יחידות של מוצר באמצעות 50 עובדים. תפוקת העובד האחרון שווה ל-7.

ידוע שהתפוקה השולית של העובדים פוחתת.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים נכון?

א. אם מספר העובדים יקטן ל-74 התפוקה הכוללת תהיה גבוהה מ-330 ונמוכה מ-350.

ב. אם מספר העובדים יגדל ל-52 התפוקה הכוללת תהיה גבוהה מ-360.

ג. אם מספר העובדים יקטן ל-47 התפוקה הכוללת תהיה נמוכה מ-330.

- ד. אם מספר העובדים יגדל ל-52 התפוקה הכוללת תהיה נמוכה מ-350.
12. הניחו שבמשק קיימות שתי משפחות; הכנסתה של האחת 500 ושל השניה 1,000. הניחו שמשוואת הצריכה $c=100+0.6y$: פונקציה זו משקפת את רמת הצריכה של כל אחת משתי המשפחות שבמשק.
מה יהיה סך הצריכה במשק אם המשפחה העשירה תעביר למשפחה ענייה 200 מהכנסתה?
א. סך הצריכה במשק לא ישתנה, למרות השינוי בחלוקת ההכנסות.
ב. לא ניתן לדעת על סמך נתונים אלה בלבד מה יקרה לסך הצריכה במשק.
ג. סך הצריכה במשק יקטן, שכן כעת הכנסתה של המשפחה הענייה תגדל.
ד. המשפחה העשירה מקטינה את סך צריכתה ב-200.
13. משק סגור מצוי בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי במצב ההתחלתי שער הריבית עומד על 10%. כדי להעלות את התוצר הלאומי נוקט הבנק המרכזי במדיניות של הדפסת כסף. ידוע כי כתוצאה מהמדיניות שנקט בה הבנק המרכזי רמת התוצר הגיעה לרמת שיווי משקל חדשה של תעסוקה מלאה.
מה יקרה בשיווי המשקל החדש?
א. יתכן ששער הריבית יישאר 10%.
ב. שער הריבית יעלה בהכרח.
ג. ייתכן ששער הריבית יעלה וייתכן שהוא יירד.
ד. שער הריבית יהיה בהכרח נמוך מ-10%.
14. נתונה משוואת הצריכה $c=48+0.75y$, המס הוא בלתי תלוי בהכנסה ושווה ל-24. הביקוש לצריכה ציבורית הוא 100 והביקוש להשקעה הוא 70. התוצר של תעסוקה מלאה הוא 1,000. הניחו שכל עובד מסוגל לייצר 2 יחידות תוצר.
מהי רמת התוצר של שיווי משקל ומה מספר המובטלים במשק זה?
א. רמת התוצר של שיווי משקל: 800 ומספר המובטלים במשק הוא 200.
ב. רמת התוצר של שיווי משקל: 800 ולא ניתן לדעת בדיוק כמה עובדים מובטלים.
ג. כל התשובות האחרות שגויות.
ד. רמת התוצר של שיווי משקל: 800 ומספר המובטלים במשק הוא 100.
15. הניחו שלעקומת ביקוש למוצר X גמישות (ביחס למחיר) יחידתית (בערך מוחלט) לאורך כל העקומה.
הניחו גם כן שהגמישות (ביחס למחיר) של עקומת ההיצע של מוצר X שווה ל-0 לאורך כל העקומה.
הממשלה החליטה לעזור ליצרני X ולהבטיח מחיר מינימאלי P_{MIN} שמעל למחיר שהיה קיים בשוק חופשי ללא התערבות ממשלתית. על מנת להבטיח מחיר P_{MIN} הממשלה מתלבטת בין

קניית העודפים במחיר PMIN לבין מתן סובסידיה (בגודל קבוע ליחידת X) שתבטיח את המחיר PMIN.

מה ניתן להסיק מנתונים אלה?

- א. אי-אפשר לדעת איזו מדיניות תהיה זולה יותר לממשלה.
- ב. קניית העודפים תהיה מדיניות זולה יותר לממשלה.
- ג. לא יהיה הבדל בין שתי השיטות מבחינת העלות לממשלה של הבטחת המחיר PMIN.
- ד. מתן הסובסידיה תהיה מדיניות זולה יותר לממשלה.

16. להלן ארבע טענות :

- I שיפור טכנולוגי בייצור X מתקיים כאשר תשומה נתונה של גורמי ייצור מסוגלת לייצר יותר יחידות ממוצר Y מאשר קודם.
- II שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X מתקיים כאשר על מנת לייצר יחידה אחת של Y דרושות פחות תשומות של גורמי ייצור.
- III שיפור טכנולוגי באחד המוצרים בהכרח מרחיב את גבול אפשרויות הייצור.
- IV מסחר בינלאומי לא ישפר את מצבם של שני משקים כאשר גבולות הייצור הם בצורת קו ישר בעל שיפוע זהה.

איזו/אילו מהטענות הנ"ל נכונה/ות?

- א. רק טענות II ו-IV.
- ב. רק טענות III ו-IV.
- ג. רק טענה II.
- ד. רק טענות I ו-IV.

17. הטלת מס על סיגריות מסוימות בסכום של 2 ש"ח ליחידה גרמה לעלייה של 1.20 במחיר הסיגריות המסוימות.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. כל המשפטים האחרים שגויים.
- ב. לא ניתן לקבוע האם גמישות עקומת ההיצע של הסיגריות המסוימות גדולה או קטנה מגמישות הביקוש לסיגריות המסוימות בערך מוחלט.
- ג. גמישות עקומת ההיצע של הסיגריות המסוימות שווה לגמישות הביקוש לסיגריות המסוימות בערך מוחלט.
- ד. גמישות עקומת ההיצע של הסיגריות המסוימות קטנה מגמישות הביקוש לסיגריות המסוימות בערך מוחלט.

18. הניחו כי פונקציית הצריכה היא $c=11+0.8y$.

מכאן ניתן להסיק כי :

- א. הנטיה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) קבועה ושווה ל-0.8.
- ב. הנטיה השולית לצרוך (נש"צ) והנטיה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) שוות זו לזו בפונקציה לינארית.
- ג. הנטיה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) קבועה ושווה ל-11.
- ד. הנטיה הממוצעת לצרוך (נמ"צ) אינה קבועה.

19. לחקלאי בצפון יש 30 שדות שבהם הוא מגדל בננות. יש לו 10 שדות מסוג א' ו-20 שדות מסוג ב', ומספר נתון של פועלים.

להלן פונקציות הייצור של בננות (בטונות) בשדה אחד מסוג א' ובשדה אחד מסוג ב' :

תפוקת פועלים	תפוקת בננות בשדה מסוג א'	תפוקת בננות בשדה מסוג ב'
0	0	0
1	22	15
2	30	19
3	34	21
4	35	22
5	35	22

נתון ששכר העובדים הינו 2 טונות בננות לפועל ויש 002 פועלים שיכולים לעבוד בענף.

כמה פועלים יעסיק החקלאי?

א. 100

ב. 81

ג. 90

ד. 200

20. במדינה מסוימת קיים בנק יחיד. אחד התושבים הפקיד פיקדון עובר ושב חדש בסך 100,000.

בפני הבנק עומדות בקשות של לקוחות קבועים ללוות כספים בסך 1 מיליון. יחס הרזרבה הוא

0.2.

מה סכום ההלוואות שייתן הבנק ללקוחותיו?

א. 400,000

ב. 100,000

ג. 500,000

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

יסודות הכלכלה א' - מיקרו כלכלה ומקרו כלכלה

23.1.2019 - שאלון ינואר-יולי 2019

נתונים לשאלות 1-3

להלן נתונים לגבי המשק בשנת 2002 (במיליוני ₪):

שכר: 57,470

רנטה, ריבית ורווחים: 15,050

פחת: 12,660

יבוא: 194.4

1. על-פי נתונים אלה, מהו התל"ג במשק זה? (במיליוני ש"ח)

א. 85,180

ב. 84,985.6

ג. 85,374.4

ד. על סמך נתונים אלו בלבד לא ניתן לחשב את התל"ג.

2. על-פי נתונים אלה ובהנחה כי סך המיסים הישירים נטו בשנה זו היה 6,000 מיליוני ש"ח, מהי

ההכנסה הפנויה במשק? (במיליוני ש"ח)

א. 66,520

ב. 75,520

ג. 79,180

ד. על סמך נתונים אלו בלבד לא ניתן לחשב את ההכנסה הפנויה במשק.

3. על-פי נתונים אלה, מהו החיסכון הפרטי במשק? (במיליוני ש"ח)

א. על סמך נתונים אלו בלבד לא ניתן לחשב את החיסכון הפרטי במשק.

ב. גדול מ-79,180

ג. 194.4

ד. 72,520

4. משוואת הצריכה: $c = 10 + 0.9y$.

עבור רמת הכנסה פנויה של 600:

א. הנטיה הממוצעת לצרוך היא כ-0.92 והנטיה השולית לצרוך היא 0.9.

ב. הנטיה הממוצעת לצרוך היא 0.9 והנטיה השולית לצרוך היא 0.9.

ג. הנטיה הממוצעת לצרוך היא כ-0.92 והנטיה השולית לצרוך היא כ-0.92.

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

5. במערכת הבנקים קיים עודף רזרבות של 4 מיליון (דהיינו, הרזרבה הקיימת הינה 4 מיליון

מעבר לנדרש). פקדונות העובר ושב הם 80 מיליון. יחס הרזרבה הוא 25%.

איזה מההיגדים הבאים נכון לולא היו הבנקים מחזיקים בעודפי רזרבות?

א. כמות הכסף במשק היתה גדלה ב-16.

ב. כמות הכסף היתה קטנה ב-16.

- ג. כמות הכסף לא תלויה בכמות הרזרבות אלא בהיקף פקדונות העו"ש.
 ד. כל ההיגדים האחרים שגויים.
6. כמות המזומנים שהנפיק הבנק המרכזי עד היום היא 30. ברשות הבנקים המסחריים שליש מכמות המזומנים שבמשק. הבנקים המסחריים שומרים על יחס רזרבה של 0.4. הניחו כי נכסי הבנקים הם רק ממזומנים ומהלוואות והתחייבותיהם כוללות פקדונות עובר ושב בלבד. מהי כמות הכסף במשק?
- א. 45
 ב. 35
 ג. 25
 ד. כל התשובות האחרות שגויות.
7. הניחו כי במשק מסוים קיים בנק יחיד. אחד התושבים הפקיד פיקדון עובר ושב חדש בסך 10,000. מספר לקוחות קבועים של הבנק מבקשים ללוות כספים בסך 1 מיליון. יחס הרזרבה הוא 0.1. מה סכום ההלוואות שייתן הבנק ללקוחותיו?
- א. 90,000
 ב. 400,000
 ג. 100,000
 ד. כל התשובות האחרות שגויות.
8. במשק 500 צרכני אבוקדו זהים, עם עקומת ביקוש יורדת, שכל אחד מהם צורך 50 ק"ג לשנה. עקומת ההיצע במשק עולה משמאל לימין. כמה יצרוך כל צרכן אם יצטרפו למשק 500 צרכנים נוספים זהים?
- א. 25-50 ק"ג.
 ב. 25 ק"ג.
 ג. פחות מ-25 ק"ג.
 ד. יותר מ-50 ק"ג.
9. במשק מוטל מס על המעסיקים בסך x שקלים לעובד. במטרה לעודד את המעסיקים להגדיל את מספר המועסקים, הוחלט ע"י הממשלה לגבות את המס מהעובדים במקום מהמעסיקים. מה יקרה כתוצאה מכך?
- א. שכר העובדים נטו (ללא המס) יישאר ללא שינוי.
 ב. מספר המועסקים במשק יגדל.
 ג. רווחי המעסיקים יירדו.
 ד. כל התשובות האחרות שגויות.

נתונים לשאלות 10-11

במשק 80 שדות שתפוקתם נתונה להלן:

מספר עובדים	תפוקת חיטה שנתית בשדה
0	0
1	800
2	1,400
3 ויותר	1,800

במשק 150 עובדים שמוכנים לעבוד בכל שגר.

10. מהו שגר העבודה השנתי (בק"ג חיטה) בשיווי משקל?

א. 600

ב. 800

ג. 1,400

ד. 800 ל-80 עובדים ו-600 ל-70 עובדים.

11. מהי התפוקה השולית השנתית של שדה?

א. 200

ב. 0

ג. 600

ד. 800 לשדה שבו עובד אחד ו-1,400 בשדה שבו מועסקים שני עובדים.

12. להלן ארבע טענות:

I שיפור טכנולוגי בייצור X מתקיים כאשר תשומה נתונה של גורמי ייצור מסוגלת לייצר יותר יחידות ממוצר Y מאשר קודם.

II שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X מתקיים כאשר על מנת לייצר יחידה אחת של Y דרושות פחות תשומות של גורמי ייצור.

III שיפור טכנולוגי באחד המוצרים בהכרח מרחיב את גבול אפשרויות הייצור.

IV מסחר בינלאומי תמיד ישפר את מצבם של שני משקים.

איזו/אילו מהטענות הנ"ל נכונה/ות?

א. רק טענה III.

ב. רק טענה II.

ג. רק טענות III ו-IV.

ד. רק טענות I ו-IV.

13. את מה מהבאים מתארת פונקציית העלות TC?

א. מינימום העלות לייצור תפוקה נתונה.

ב. מינימום העלות לייצור התפוקה המקסימלית.

ג. מינימום העלות לייצור הכמות שתביא למקסימום רווח.

ד. כל התשובות האחרות שגויות.

14. תות שדה מיוצר בארץ ומשווק בארץ ובחו"ל. הביקוש של חו"ל העומד בפני יצרני התות המקומיים הוא גמיש לחלוטין.

עלייה של מחירי חו"ל: -

- א. עלולה לגרום לכך שבארץ יפסיקו למכור תות שדה.
- ב. תוביל לירידת מחיר התות בארץ ולירידת הכמות המשווקת בארץ.
- ג. תוביל לירידת מחיר התות בארץ ולעלייה בכמות המיוצרת.
- ד. עלולה לגרום לחיסול כדאיות הייצוא.

15. גמישות הביקוש של מוצר X ביחס להכנסה הינה שלילית. עקומות הביקוש וההיצע בשוק זה רגילות.

למה מהבאים ניתן לצפות שיקרה כתוצאה מעליית ההכנסה בקרב צרכני מוצר X?

- א. פידיון היצרנים בהכרח יירד.
- ב. לא ניתן לקבוע מה יקרה לסך הוצאות הצרכנים.
- ג. לא ניתן לקבוע מה יקרה לסך פידיון היצרנים.
- ד. כל התשובות האחרות שגויות.

16. חקלאי מגדל תמרים באמצעות גורם ייצור משתנה אחד - עבודה. ידוע שאם יקטין את מספר העובדים תקטן תפוקתם הממוצעת.

מכאן בהכרח:

- א. התפוקה השולית של העובדים נמוכה מהתפוקה הממוצעת.
- ב. התפוקה השולית של העובדים עולה.
- ג. התפוקה השולית של העובדים פוחתת.
- ד. התפוקה השולית של העובדים גבוהה מהתפוקה הממוצעת.

17. במדינה A ניתן לייצר 20 גרביים או 16 ממחטות בשעה. במדינה B ניתן לייצר 16 גרביים או 8 ממחטות בשעה.

בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. מדינה B תתמחה בייצור גרביים ותהיה מוכנה למכור אותם במחיר של לא פחות מחצי ממחטה לכל גרב.
- ב. לא יתקיים מסחר בין המדינות, כי מדינה A יכולה לייצר גם יותר גרביים וגם יותר ממחטות.
- ג. מדינה A תתמחה בייצור גרביים, ומחיר גרב יהיה בין 1.25 ל-2 ממחטות.
- ד. מדינה A תתמחה בייצור ממחטות, והיא תהיה מוכנה לשלם לא יותר מ-2 ממחטות עבור גרב.

18. יצרן מייצר אגוזים שמחירם בשוק 12 ש"ח לק"ג.

להלן נתונים על עלויות הייצור:

כמות	1	2	3	4	5	6	7	8
עלות משתנה ממוצעת (AVC)	16	13	11	10	11	13	16	20

העלויות הקבועות שוות ל-5 ש"ח.

בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים נכון?

- רווחי היצרן 3 ש"ח.
- כדאי ליצרן לייצר בטווח הקצר אך לא בטווח הארוך.
- רווחי היצרן 5 ש"ח.
- לא כדאי ליצרן לייצר אפילו בטווח הקצר.

19. במשק קיים מס על דלק בשיעור 100% ממחירו. הממשלה מקטינה את שיעור המס ל- 50%.

מה יקרה כתוצאה מכך?

- יתכן שהכנסות הממשלה ממיסים בשוק הדלק יגדלו.
- הכנסות הממשלה ממיסים בשוק הדלק יקטנו בכל מקרה.
- בהכרח הכנסות הממשלה ממיסים בשוק הדלק יגדלו אם הביקוש לדלק קשיח לחלוטין.
- הכנסות הממשלה יישארו ללא שינוי.

20. ניחו כי בשוק הבננות עקומת הביקוש היא: $P=150-5X$,

ואילו עקומת ההיצע היא: $P=50+5X$

(P ו- X מציינים מחיר וכמות, בהתאמה). כעת הממשלה מעניקה ליצרנים סובסידיה של 10

ש"ח עבור כל יחידה מיוצרת.

מה קורה בשיווי משקל (לאחר מתן הסובסידיה)?

- סה"כ עלות הסובסידיה לממשלה היא 110 ש"ח.
- המחיר לצרכן הוא 105 ש"ח.
- כל התשובות האחרות שגויות.
- המחיר לצרכן הוא 100 ש"ח.

פתרון הבחינה בנושא כלכלה חלק א': מיקרו כלכלה ומקרו כלכלה מועד ראשון 2019

- ניתן לחשב את התלייג לפי התמורה למשתתפים המקומיים בתהליך הייצור ולכן יש לחבר את השכר הרנטה ריבית ורווחים, והפחת.
- התלייג: $72520 = 85180 - 12660$ ההכנסה הלאומית: 72520
ולכן נקבל שההכנסה הפנויה: $72520 - 6000 = 66520$
- על מנת לחשב יש צורך בנתונים על הצריכה C. ולכן לא ניתן לחשב.

4. הנטיה השולית לצרוך קבועה וערכה 0.9. הנטיה הממוצעת לצרוך מתקבלת ע"י חלוקת הצריכה הפרטית בהכנסה הפנויה. עבור הכנסה 600 הצריכה הפרטית הינה 550.
5. לולא עודפי הרזרבות היו פקדונות העובר ושב גדלים ב-16 שכן $4 \cdot \text{היחס} = 1/0.25$
6. כמות הכסף היא 25 בפקדונות עובר ושב ו-20 במזומנים.
7. השאלה היא מה גובהם המקסימלי של פיקדונות עובר ושב נוספים שתוכל להגיע אליהם כאשר 10,000 שבידיך משמשות להם כיסוי. הפיקדונות הנוספים יהיו $10000 \cdot 1/R$ כלומר 100,000. 10,000 שהם הפיקדון הראשוני ועוד 90,000 שתוכל לתת כהלוואות.
8. כדי לפתור שאלות כאלו הולכים למצבי קיצון ובודקים מה קורה שם. לדוגמה אם ההיצע היה קשיח לחלוטין אז כמות האבוקדו היתה נשארת זהה אבל פי 2 צרכנים, לכן היה מתקבל 25 ק"ג לצרכן אבל מכיוון שההיצע עולה משמאל לימין אז זה יותר מ-25 כמובן שהמחיר עולה לכן זה יהיה פחות מ-50 לצרכן (רק אם ההיצע היה גמיש לחלוטין אז זה היה נשאר 50 ק"ג לצרכן, שוב הולכים למצב קיצון)
9. אין הבדל אם המס מוטל על היצע או ביקוש מבחינת הנטו.
10. השכר נקבע לפי התפוקה השולית והוא 600.
11. התפוקה השולית של שדה מחושבת על ידי כך שנוריד את השדה האחרון. בשדה זה יש רק עובד אחד נפסיד 800 אך את עובד זה נשים בשדה בו מועסק רק אחד ולכן יוסיף לנו 600. סהכ התפוקה השולית 200.
12. טענה A לא נכונה שיפור יכול לייצר יותר מאותו מוצר. טענה B לא נכונה שוב זה שיפור בייצור מוצר y. טענה C נכונה. טענה D לא נכונה שכן אם שני המשקים בעלי עקומות לינאריות בעלות אותו שיפוע לא יהיה שיפור.
13. לכל תפוקה את מינימום העלות ולכן תשובה א.
14. כי יתכן שבמחיר שו"מ החדש לצרכנים המקומיים לא כדאי לרכוש.
15. גם הכמות וגם המחיר יקטנו ולכן פדיון היצרנים בהכרח יירד.
16. כאשר הממוצע יורד בהכרח השולי קטן מהממוצע.
17. העלות השולית במדינה B לגרב הינה חצי, שהיא נמוכה מהעלות השולית במדינה A ולכן B תתמחה בגרביים ותצצה לקבל לפחות חצי ממחטה על כל גרב.
18. העלות השולית הינה: 16,01,7,7,15....
- בתחום שהעלות השולית עולה נקודת האופטימום הינה כאשר העלות השולית 7, כדאי ליצר כמות של 4 ואז הפדיון 48, ההוצאות המשתנות 40 והקבועות 5, ולכן הרווח הינו 3.
19. תלוי בגמישויות ולכן יתכן....
20. בשווים בנקודת המוצא הכמות 10 המחיר 100. סובסידיה מורידה את עקומת ההיצע ב-10 ושווים חדש יהיה בכמות 11. הממשלה תשלם 10 סובסידיה כפול הכמות 11 וסה"כ 110.